

Urząd Statystyczny w Kielcach

Statistical Office in Kielce

RAPORT O SYTUACJI
SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ
WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO
W 2015 R.

REPORT ON THE SOCIO-ECONOMIC
SITUATION
OF ŚWIĘTOKRZYSKIE VOIVODSHIP
IN 2015

Maj 2016 May

Zespół redakcyjny:
Editorial board:

Przewodniczący
President

Agnieszka Piotrowska-Piątek

Redaktor główny
Editor-in-chief

Beata Bielewicz-Kosińska

Członkowie
Members

Teresa Wójcik, Agata Prokopowicz,
Anna Rudnicka, Ewa Tomczyk,
Małgorzata Sobieraj, Olga Szymocha,
Anna Drecka, Mateusz Orzechowski

Sekretarz
Secretary

Bożena Molus

Publikację opracował Świętokrzyski Ośrodek Badań Regionalnych
Publication prepared Świętokrzyski Centre for Regional Studies

Projekt okładki
Cover design

Lidia Motrenko-Makuch

Druk
Printing

Zakład Wydawnictw Statystycznych w Radomiu
Statistical Publishing Establishment in Radom

ISSN 2084-7092

Publikacja dostępna w Internecie
Publication available at website

<http://kielce.stat.gov.pl>

PRZEDMOWA

Urząd Statystyczny w Kielcach przekazuje Państwu kolejną edycję publikacji „Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa świętokrzyskiego”. Zawiera ona kompleksową charakterystykę województwa, z uwzględnieniem dynamicznego ujęcia prezentowanych kategorii, w tym także relacji do przeciętnych wielkości dla kraju i pozostałych województw.

Opracowanie składa się głównie z komentarzy analitycznych, ilustrowanych graficznie za pomocą map i wykresów przedstawiających tendencje na przestrzeni wielu lat. Opatrzono je tablicami przekrojowymi obrazującymi poziom zjawiska w kraju i województwie oraz szczegółowymi dla województwa. Zakres tematyczny obejmuje problematykę ludnościową, rynku pracy, wynagrodzeń, emerytur i rent, cen, budownictwa mieszkaniowego, produkcji sprzedanej przemysłu i budownictwa, wyników finansowych przedsiębiorstw, nakładów inwestycyjnych oraz rolnictwa. W tekście analitycznym, oprócz tablic, wykresów i kartogramów, znajdują się podstawowe wyjaśnienia metodyczne.

W celu zminimalizowania różnic metodologicznych oraz dla lepszej porównywalności danych – rok 2010 przyjęto za rok bazowy. Wybrane dane zaprezentowano w przekrojach według sektorów i form własności, sekcji i wybranych działów w układzie Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 oraz podregionów i powiatów.

Mam nadzieję, że pozycja ta stanie się użytecznym źródłem informacji dla wszystkich zainteresowanych rozwojem województwa świętokrzyskiego. Jednocześnie proszę o przekazywanie wszelkich uwag i propozycji, które przyczynią się do kształtowania treści kolejnych edycji Raportu.

Dyrektor Urzędu Statystycznego
w Kielcach

dr Agnieszka Piotrowska-Piątek

PREFACE

Statistical Office in Kielce presents You the next edition of publication “Report on the socio-economic situation of Świętokrzyskie voivodship”. It covers complex characteristics of the voivodship taking into account dynamic depiction of the presented categories, including relations to the average magnitudes in Poland and other voivodships.

The elaboration mainly consists of analytical comments graphically illustrated by maps and graphs showing trends lasting for many years. It includes cross-sectional tables illustrating the level of the phenomenon in Poland and voivodship as well as detailed tables for voivodship. The thematic range covers demographic issues, labour market, wages and salaries, retirement pays and pensions, prices, residential construction, sold production of industry and construction, financial results of enterprises, investment outlays and agriculture. In the analytical text, except for tables, graphs and cartograms, there are basic methodological explanations.

In order to minimize methodological differences as well to achieve better data comparability the year 2010 was adopted as the basis. Selected data were presented in cross-sections by sectors and ownership forms, sections and selected divisions in accordance with Polish Classification of Activities – PKD 2007 as well as subregions and powiats.

I hope that this position will become the useful source of information for everyone interested in the development of Świętokrzyskie voivodship. Furthermore, I would like to ask for any remark or proposition which could improve the following editions of the Report.

Director
of the Statistical Office in Kielce

Agnieszka Piotrowska-Piątek, PhD

SPIS TREŚCI

Przedmowa .....
Uwagi ogólne .....
Znaki umowne .....
Skróty .....
PODSTAWOWE TENDENCJE .....
WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU .....
WOJEWÓDZTWO NA TLE POZOSTAŁYCH WOJEWÓDZTW .....
PODZIAŁ I POWIERZCHNIA WOJEWÓDZTWA .....
LUDNOŚĆ .....
RYNEK PRACY .....
WYNAGRODZENIA .....
ŚWIADCZENIA SPOŁECZNE .....
CENY .....
ROLNICTWO .....
PRZEMYSŁ .....
BUDOWNICTWO .....
BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE .....
RYNEK WEWNĘTRZNY .....
WYNIKI FINANSOWE PRZEDSIĘ- BIORSTW NIEFINANSOWYCH .....
NAKLADY INWESTYCYJNE .....

CONTENTS

	Str. <u>Page</u>
<i>Preface</i>	3
<i>General notes</i>	9
<i>Symbols</i>	12
<i>Abbreviations</i>	12
<i>BASIC TRENDS</i>	13
<i>VOIVODSHIP AGAINST THE BACKGROUND OF THE COUNTRY</i>	19
<i>VOIVODSHIP AGAINST THE BACKGROUND OF OTHER VOIVODSHIPS</i>	20
<i>DIVISION AND AREA OF VOIVODSHIP</i>	23
<i>POPULATION</i>	24
<i>LABOUR MARKET</i>	30
<i>WAGES AND SALARIES</i>	45
<i>SOCIAL BENEFITS</i>	48
<i>PRICES</i>	53
<i>AGRICULTURE</i>	58
<i>INDUSTRY</i>	68
<i>CONSTRUCTION</i>	72
<i>RESIDENTIAL CONSTRUCTION</i>	76
<i>INTERNAL MARKET</i>	81
<i>FINANCIAL RESULTS OF NON-FINANCIAL ENTERPRISES</i>	84
<i>INVESTMENT OUTLAYS</i>	87

SPIS TABLIC

Wybrane wskaźniki ogólnopolskie i wojewódzkie w 2015 r. ....
Ludność na podstawie bilansów .....
Ludność według województw .....
Wskaźniki obciążenia demograficznego w województwie świętokrzyskim .....
Relacja osób w wieku 65 lat i więcej do 100 osób w wieku 14 lat i mniej w województwie świętokrzyskim .....
Ruch naturalny ludności i saldo migracji na 1000 ludności .....
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw .....
Przeciętne miesięczne zatrudnienie w sek- torze przedsiębiorstw w województwie świętokrzyskim .....

LIST OF TABLES

	Nr <u>No.</u>	Str. <u>Page</u>
<i>Selected indicators for voivodship and Poland in 2015</i>	1	19
<i>Population on the basis of balances</i>	2	25
<i>Population by voivodships</i>	3	26
<i>Indices of demographic burden in świętokrzyskie voivodship</i>	4	26
<i>Population at the age of 65 and more per 100 persons at the age of 14 years and below in świętokrzyskie voivodship</i>	5	27
<i>Vital statistics and net migration per 1000 population</i>	6	28
<i>Average paid employment in the enterprise sector</i>	7	30
<i>Average monthly paid employment in the enterprise sector in świętokrzyskie voivodship</i>	8	31

		Nr No.	Str. Page
Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia	<i>Registered unemployed persons and unemployment rate .....</i>	9	33
Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia w województwie świętokrzyskim	<i>Registered unemployed persons and unemployment rate in świętokrzyskie voivodship .....</i>	10	36
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej w IV kwartale	<i>Economic activity of population aged 15 and more in the 4th quarter .....</i>	11	39
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw	<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector .....</i>	12	45
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie świętokrzyskim	<i>Average monthly gross wages and salaries in świętokrzyskie voivodship .....</i>	13	46
Świadczenia społeczne	<i>Social benefits .....</i>	14	48
Świadczenia społeczne w województwie świętokrzyskim	<i>Social benefits in świętokrzyskie voivodship ..</i>	15	49
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych	<i>Price indices of consumer goods and services .....</i>	16	53
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w województwie świętokrzyskim	<i>Price indices of consumer goods and services in świętokrzyskie voivodship .....</i>	17	55
Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu	<i>Average retail prices of selected consumer goods and services in December .....</i>	18	56
Wybrane dane dotyczące rolnictwa	<i>Selected data on agriculture .....</i>	19	59
Przemysł	<i>Industry .....</i>	20	68
Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu w województwie świętokrzyskim	<i>Indices of sold production of industry in świętokrzyskie voivodship .....</i>	21	70
Budownictwo	<i>Construction .....</i>	22	72
Dynamika produkcji budowlano-montażowej w województwie świętokrzyskim	<i>Indices of construction and assembly production in świętokrzyskie voivodship ....</i>	23	74
Budownictwo mieszkaniowe	<i>Residential construction .....</i>	24	76
Mieszkania oddane do użytkowania w województwie świętokrzyskim	<i>Dwellings completed in świętokrzyskie voivodship .....</i>	25	78
Mieszkania, na realizację których wydano pozwolenia w województwie świętokrzyskim	<i>Dwellings for which permits have been issued in świętokrzyskie voivodship .....</i>	26	80
Dynamika sprzedaży detalicznej	<i>Indices of retail sale .....</i>	27	81
Dynamika sprzedaży detalicznej w województwie świętokrzyskim	<i>Indices of retail sale in świętokrzyskie voivodship .....</i>	28	82
Wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe w badanych przedsiębiorstwach niefinansowych	<i>Selected economic and financial indicators in the surveyed non-financial enterprises ..</i>	29	86
Nakłady inwestycyjne	<i>Investment outlays .....</i>	30	87

SPIS WYKRESÓW

Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2015 r.			
Saldo migracji wewnętrznych na pobyt stały na 1000 ludności w 2015 r.			

LIST OF GRAPHS

<i>Natural increase per 1000 population in 2015 .....</i>	1	20
<i>Internal net migration for permanent residence per 1000 population in 2015.....</i>	2	20

		Nr No.	Str. Page
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL			
w 2015 r.	<i>Employment rate by LFS in 2015</i>	3	20
Stopa bezrobocia według BAEL w 2015 r.	<i>Unemployment rate by LFS in 2015</i>	4	21
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto			
w sektorze przedsiębiorstw w 2015 r.	<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in 2015</i>	5	21
Zmiana cen towarów i usług konsumpcyj-			
nych w 2015 r.	<i>Change of prices of consumer goods and services in 2015</i>	6	21
Wartość skupu produktów rolnych na 1 ha			
użytków rolnych w 2015 r.	<i>Value of agricultural products procurement per 1 ha agricultural land in 2015</i>	7	21
Mieszkania oddane do użytkowania w 2015 r. .	<i>Dwellings completed in 2015</i>	8	22
Wskaźnik rentowności obrotu netto w przed-			
siębiorstwach niefinansowych w 2015 r.	<i>Net turnover profitability rate in non-profit enterprises in 2015</i>	9	22
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze			
REGON w 2015 r.	<i>Entities of the national economy in the REGON register in 2015</i>	10	22
Przyrost naturalny na 1000 ludności	<i>Vital statistics per 1000 population</i>	11	27
Przyrost naturalny na 1000 ludności w woje-			
wództwie świętokrzyskim według	<i>Vital statistics per 1000 population in świętokrzyskie voivodship by subregions and powiats in 2015</i>	12	28
podregionów i powiatów w 2015 r.			
Saldo migracji wewnętrznych na pobyt stały			
na 1000 ludności.....	<i>Internal net migration for permanent residence per 1000 population.....</i>	13	29
Saldo migracji wewnętrznych na pobyt stały			
na 1000 ludności w województwie	<i>Internal net migration for permanent residence per 1000 population in świętokrzyskie voivodship by subregions and powiats in 2015</i>	14	29
świętokrzyskim według podregionów			
i powiatów w 2015 r.			
Dynamika przeciętnego zatrudnienia			
w sektorze przedsiębiorstw	<i>Indices of average paid employment in the enterprise sector</i>	15	30
Struktura przeciętnego zatrudnienia według			
sekcji PKD 2007	<i>Structure of average paid employment by PKD 2007 sections</i>	16	31
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych			
według wieku	<i>Structure of registered unemployed persons by age</i>	17	34
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych			
według poziomu wykształcenia	<i>Structure of registered unemployed persons by educational level</i>	18	34
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych			
według czasu pozostawania bez pracy	<i>Structure of registered unemployed persons by duration of unemployment</i>	19	35
Stopa bezrobocia rejestrowanego	<i>Unemployment rate</i>	20	36
Stopa bezrobocia rejestrowanego w wojewódz-			
twie świętokrzyskim według	<i>Unemployment rate in świętokrzyskie voivod- ship by subregions and powiats in 2015</i>	21	37
podregionów i powiatów w 2015 r.			
Struktura ludności w wieku 15 lat i więcej			
według statusu na rynku pracy	<i>Structure of population aged 15 and more by employment status in the 4th quarter</i>	22	39
w IV kwartale			
Współczynnik aktywności zawodowej	<i>Activity rate</i>	23	40
Dynamika liczby pracujących	<i>Indices of employed persons</i>	24	40
Struktura pracujących według wieku			
w województwie świętokrzyskim	<i>Structure of employed persons by age in świętokrzyskie voivodship in the 4th quarter</i> ...	25	41
w IV kwartale			
Wskaźnik zatrudnienia	<i>Employment rate</i>	26	41

		Nr No.	Str. Page
Dynamika liczby bezrobotnych	<i>Indices of unemployed persons .....</i>	27	42
Struktura bezrobotnych według wieku w województwie świętokrzyskim w IV kwartale	<i>Structure of unemployed persons by age in świętokrzyskie voivodship in the 4th quarter .....</i>	28	42
Struktura bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy w IV kwartale 2015 r.	<i>Structure of unemployed persons by duration of unemployment in in the 4th quarter of 2015 r. ....</i>	29	43
Stopa bezrobocia	<i>Unemployment rate .....</i>	30	43
Liczba osób niepracujących na 1000 osób pracujących	<i>Number of unemployed persons per 1000 employed persons .....</i>	31	44
Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw	<i>Indices of average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector .....</i>	32	45
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw ogółem i w wybranych sekcjach PKD 2007 w 2015 r.	<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in total and in the selected PKD 2007 sections in 2015 .....</i>	33	47
Dynamika przeciętnej miesięcznej liczby emerytów i rencistów	<i>Indices of average monthly number of retirees and pensioners .....</i>	34	51
Dynamika przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto	<i>Indices of average monthly gross retire- ment pay and pension .....</i>	35	51
Wskaźniki cen towarów i usług konsump- cyjnych	<i>Price indices of consumer goods and services</i>	36	54
Zmiany cen wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku w woje- wództwie świętokrzyskim w 2015 r.	<i>Annual changes in prices of selected consumer goods and services in Świętokrzyskie voivodship in 2015 .....</i>	37	56
Plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi z 1 ha	<i>Basic cereals and mixed cereals yields per 1 ha .....</i>	38	61
Plony ziemniaków z 1 ha	<i>Potatoes yields per 1 ha .....</i>	39	61
Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych	<i>Cattle density per 100 ha agricultural land ...</i>	40	62
Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych	<i>Pigs density per 100 ha agricultural land .....</i>	41	62
Dynamika skupu zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego)	<i>Indices of procurement of basic consumer and fodder cereals (including mixed cereals, excluding sowing seed) .....</i>	42	63
Dynamika skupu żywca rzeźnego ogółem (w przeliczeniu na mięso, łącznie z tłuszczami)	<i>Indices of procurement of total animals for slaughter (in terms of meat, including fats) ...</i>	43	64
Dynamika skupu mleka krowiego	<i>Indices of procurement of cows' milk .....</i>	44	64
Ceny produktów rolnych w skupie i na targowiskach	<i>Procurement and market place prices of agricultural products .....</i>	45	65
Relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta i jęczmienia	<i>Procurement price of pigs for slaughter to marketplace price of rye and barley .....</i>	46	66
Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu ...	<i>Indices of sold production of industry .....</i>	47	69
Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle	<i>Indices of average paid employment in industry .....</i>	48	71

		Nr No.	Str. Page
Dynamika produkcji sprzedanej budownictwa...	<i>Indices of sold production of construction .....</i>	49	73
Dynamika produkcji budowlano-montażowej	<i>Indices of construction and assembly production .....</i>	50	73
Struktura produkcji budowlano-montażowej według działów PKD.....	<i>Structure of construction and assembly production by PKD divisions .....</i>	51	74
Dynamika przeciętnego zatrudnienia w budownictwie	<i>Indices of average paid employment in construction .....</i>	52	75
Dynamika liczby mieszkań oddanych do użytkowania	<i>Indices of dwellings completed .....</i>	53	77
Struktura liczby mieszkań oddanych do użytkowania według form budownictwa ...	<i>Structure of number of dwellings completed by forms of construction .....</i>	54	77
Mieszkania oddane do użytkowania w wo- jewództwie świętokrzyskim według podregionów i powiatów w 2015 r.	<i>Dwellings completed in świętokrzyskie voivod- ship by subregions and powiats in 2015 .....</i>	55	78
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 miesz- kania oddanego do użytkowania	<i>Average usable floor space per dwelling completed .....</i>	56	79
Dynamika liczby mieszkań na realizację, których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym	<i>Indices of number of dwellings for which permits have been granted or which have been registered with a construction project</i>	57	79
Dynamika liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto	<i>Indices of number of dwellings started .....</i>	58	80
Dynamika sprzedaży detalicznej	<i>Indices of retail sale .....</i>	59	82
Udział liczby przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie badanych podmiotów	<i>Share of companies showing net profit in the total number of surveyed entities .....</i>	60	84
Udział przychodów przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w przychodach z całokształtu działalności	<i>Share of revenues of companies showing net profit in the revenues from total activity .....</i>	61	84
Wskaźnik poziomu kosztów	<i>Cost level indicator .....</i>	62	85
Wskaźnik rentowności obrotu netto	<i>Net turnover profitability rate .....</i>	63	85
Dynamika nakładów inwestycyjnych ogółem	<i>Indices of total investment outlays .....</i>	64	87
Struktura nakładów inwestycyjnych na środki trwałe	<i>Structure of investment outlays on fixed assets .....</i>	65	88

ANEKS

WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ŚWIĘTOKRZYSKIM	
WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ŚWIĘTOKRZYSKIM WEDŁUG MIESIĘCY	

APPENDIX

SELECTED DATA ON ŚWIĘTOKRZYSKIE VOIVODSHIP	I	90
SELECTED DATA ON ŚWIĘTOKRZYSKIE VOIVODSHIP IN MONTHS	II	94

UWAGI OGÓLNE

1. Dane zamieszczone w publikacji – jeśli nie zaznaczono inaczej – podano w **każdorazowym podziale administracyjnym kraju**. W opisie województwa informacje o liczbie podregionów, powiatów, miast na prawach powiatu, miastach ogółem oraz gminach podano według stanu w dniu 31 XII 2014 r.

2. Od 2009 r. dane prezentuje się w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 wprowadzona została z dniem 1 I 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 XII 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885) z późniejszymi zmianami, w miejsce stosowanej dotychczas klasyfikacji PKD 2004.

W niniejszym „Raportcie o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa świętokrzyskiego w 2014 r.” publikuje się bieżące dane według PKD 2007 oraz dane przeliczone według tej klasyfikacji za okresy poprzednie.

3. W ramach PKD 2007 dokonano dodatkowego grupowania ujmując pod pojęciem „**Przemysł**” sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

4. Dane w podziale według sekcji i działów PKD 2007 oraz w podziale terytorialnym opracowano **metodą przedsiębiorstw**.

5. Dane opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.

6. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj. osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

7. Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową), na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

8. Dane prezentowane w publikacji obejmują podmioty gospodarki narodowej bez względu na charakter własności.

9. W publikacji dane w zakresie:

- 1) **przeciętnego zatrudnienia i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń** dotyczą podmiotów gospodarczych sektora przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób;
- 2) **produkcji sprzedanej przemysłu i budownictwa** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób;

GENERAL NOTES

1. *Data in the publication, unless otherwise indicated, are presented according to **administrative division of the country in a given period**. In descriptions of voivodships information regarding number of subregions, powiats, cities with powiat status, towns and gminas is given as the date of 31 XII 2014.*

2. *Since 2009 onwards the data have been presented in accordance with the **Polish Classification of Activities – PKD 2007**, compiled on the basis of Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 was introduced on 1 I 2008 by the decree of the Council of Ministers dated 24 XII 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885) with later amendments) to replace the formerly applied PKD 2004/ NACE Rev. 1.1.*

In the publication “The Information on Socio-economic Situation of Świętokrzyskie Voivodship in 2014” the current data are published according to the NACE Rev. 2. Data for previous periods are also converted according to this classification.

3. *The item “**Industry**” was introduced, as an additional grouping including NACE Rev. 2 sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” as well as “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”.*

4. *Data according to NACE Rev. 2 sections and divisions as well as to administrative division are compiled using the **enterprise method**.*

5. *Data are compiled according to the **respective organizational status of units of the national economy**.*

6. *The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e. legal persons, organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.*

7. *The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity (production and service), on their own-account in order to earn a profit.*

8. *Data presented in publication cover entities of the national economy regardless of ownership.*

9. *In the publication data in regard to:*

- 1) ***average paid employment and average monthly gross wages and salaries** cover the economic entities of the enterprise sector in which the number of employed persons exceeds 9 persons;*
- 2) ***gross production of industry and construction** concern economic entities, in which the number of employed persons exceeds 9 persons;*

3) **wyników finansowych przedsiębiorstw nie-finansowych oraz nakładów inwestycyjnych i inwestycji rozpoczętych** dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe (z wyjątkiem podmiotów, których podstawowym rodzajem działalności jest działalność zaklasyfikowana według PKD 2007 do sekcji „Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo i rybactwo” oraz „Działalność finansowa i ubezpieczeniowa”), w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

10. Informacje odnoszące się do sektora przedsiębiorstw prezentuje się w oparciu o definicję przedsiębiorstwa wprowadzoną w rozporządzeniu Rady (EWG) Nr 696/93 z dnia 15 III 1993 r. w sprawie jednostek statystycznych do celów obserwacji i analizy systemu produkcyjnego we Wspólnocie. Zgodnie z ww. rozporządzeniem, przedsiębiorstwo jest traktowane jako jednostka organizacyjna produkująca wyroby lub świadcząca usługi, która osiąga korzyści z pewnego stopnia samodzielności w podejmowaniu decyzji, w szczególności w zakresie alokacji swoich bieżących zasobów. Przedsiębiorstwo prowadzi jedną lub kilka rodzajów działalności w jednym lub kilku miejscach i jest tworzone przez jednostkę prawną lub grupę jednostek prawnych. Sektor przedsiębiorstw obejmuje podmioty prowadzące działalność gospodarczą w zakresie: leśnictwa i pozyskiwania drewna; rybołówstwa w wodach morskich; górnictwa i wydobywania; przetwórstwa przemysłowego; wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami oraz działalności związanej z rekultywacją; budownictwa; handlu hurtowego i detalicznego; naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transportu i gospodarki magazynowej; działalności związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi; informacji i komunikacji; działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości; działalności prawniczej, rachunkowo-księgowej i doradztwa podatkowego, działalności firm centralnych (head offices); doradztwa związanego z zarządzaniem; działalności w zakresie architektury i inżynierii; badań i analiz technicznych; reklamy, badania rynku i opinii publicznej; pozostałej działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej; działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej; działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją; naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego; pozostałej indywidualnej działalności usługowej.

11. Od 2010 r. w badaniach rolniczych nie ujmuje się posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali (poniżej określonych progów); w związku z tym dane za 2010 r. z zakresu: użytkowania gruntów, jak również powierzchni zasiewów, plonów ziemiopłodów oraz pogłowia zwierząt gospodarskich zostały skorygowane w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Raportu.

12. Jako **ceny stałe** przyjęto w przypadku:

1) produkcji rolniczej – średnie krajowe ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany (dla sprzedaży targowiskowej – ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach, dla pozostałych elementów produkcji – średnie ceny skupu), z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku

3) **financial results of non-financial enterprises as well as investment outlays and newly started investments** refer to economic entities keeping accounting ledgers (with the exception of entities in which the principal activity is classified as “Agriculture, forestry and fishing” and “Financial and insurance activities” according to the NACE Rev. 2), in which the number of employed persons exceeds 49 persons.

10. Information relating to the **enterprise sector** is presented based on the definition of “enterprise” – introduced by the regulation of the Council (EEC) No. 696/93 of 15 III 1993 on the statistical units for the observation and analysis of the production system in the Community. In accordance with the above-mentioned Regulation the enterprise is the smallest combination of legal units that is an organizational unit producing goods or services, which benefits from a certain degree of autonomy in decision-making, especially for the allocation of its current resources. An enterprise carries out one or more activities at one or more locations and it may be a sole legal unit or a group of legal units. Enterprise sector includes those entities which carry out economic activities in the following areas: forestry and logging; marine fishing; mining and quarrying; manufacturing; electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply; sewerage, waste management and remediation activities; construction; wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; accommodation and food service activities; information and communication; real estate activities; legal and accounting activities; activities of head offices; management consultancy activities; architectural and engineering activities; technical testing and analysis; advertising and market research; other professional, scientific and technical activities; administrative and support service activities; arts, entertainment and recreation; repair of computers and personal and household goods; other personal service activities.

11. Since 2010 in agricultural surveys data do not include owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities, and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale (under specified levels); in accordance to that fact data for 2010 concerning land use as well as sown area, crop yields and livestock were changed in comparison with the ones published in the previous editions of the Report.

12. **Constant prices** were adopted as follows:

1) agricultural output – average national current prices for the year preceding the surveyed year (for market sales – prices received by farmers at market places, for other elements of production – average procurement prices), excluding potatoes, vegetables and fruit, for which the average prices from two consecutive years, i.e. from the year preceding the surveyed year and from the

- poprzedzającego rok badany i z roku badanego, np. dla 2012 r. – z lat 2011 i 2012;
- 2) produkcji sprzedanej przemysłu:
- ceny stałe 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.) w latach 2006-2010,
  - ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.) od 2011 r.

13. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

14. Do przeliczeń na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) danych według stanu w końcu roku przyjęto liczbę ludności faktycznie zamieszkałej według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku – według stanu w dniu 30 VI.

15. Niektóre dane mają charakter tymczasowy i mogą ulec zmianie w następnych wydaniach publikacji.

16. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.

17. W publikacji zastosowano skróty niektórych nazw poziomów klasyfikacyjnych PKD 2007; skrócone nazwy zostały oznaczone w tablicach i wykresach znakiem „Δ”. Zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

surveyed year, e.g. for 2012 – the prices from 2011 and 2012, are assumed;

- 2) *sold production of industry:*
- *2005 constant prices (2005 average current prices) in 2006-2010,*
  - *2010 constant prices (2010 average current prices) since 2011.*

13. Relative numbers (indices, percentages) are calculated, as a rule, on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.

14. *When computing per capita data (1000 population, etc.) as of the end of the year, the actually living population as of 31 XII was adopted, whereas data describing the magnitude of a phenomenon within a year – as of 30 VI.*

15. *Some data are provisional and may change in subsequent editions of the publication.*

16. *Due to the rounding of data, in some cases sums of components may slightly differ from the amount given in the item “total”.*

17. *The names of some classification levels of NACE Rev. 2 used in publication have been abbreviated, abbreviations are marked in the tables and graphs with the sign “Δ”. The list of abbreviations used and their full names are given below:*

skrót <i>abbreviation</i>	pełna nazwa <i>full name</i>
sekcje <i>sections</i>	
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
<i>Trade; repair of motor vehicles</i>	<i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles</i>
Zakwaterowanie i gastronomia	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
<i>Accommodation and catering</i>	<i>Accommodation and food service activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
Administrowanie i działalność wspierająca	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
działy <i>divisions</i>	
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania
<i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker</i>	<i>Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials</i>
Produkcja wyrobów z metali	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń
<i>Manufacture of metal products</i>	<i>Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment</i>
Produkcja maszyn i urządzeń	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana

skrót <i>abbreviation</i>	pełna nazwa <i>full name</i>
działy (dok.)	<i>divisions (cont.)</i>
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli
Gospodarka odpadami; odzysk surowców	Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców
Budowa budynków	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej

18. Szersze informacje oraz szczegółowe wyjaśnienia metodyczne publikowane są w zeszytach metodycznych oraz opracowaniach branżowych Głównego Urzędu Statystycznego.

18. *Broader information and detailed methodological description are published in methodological volumes and branch statistical publications of Central Statistical Office.*

ZNAKI UMOWNE *SYMBOLS*

Kreska (-)	– zjawisko nie wystąpiło. <i>magnitude zero.</i>
Zero: (0)	– zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5; <i>magnitude not zero, but less than 0.5 of a unit;</i>
(0,0)	– zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05. <i>magnitude not zero, but less than 0.05 of a unit.</i>
Kropka (•)	– zupełny brak informacji lub brak informacji wiarygodnych. <i>data not available or not reliable.</i>
Znak x	– wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe. <i>not applicable.</i>
Znak Δ	– oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji; ich pełne nazwy podano w uwagach ogólnych do publikacji, ust. 17 na str. 11. <i>categories of applied classification are presented in abbreviated form; their full names are given in the general notes to the publication, item 17 on page 11.</i>
„W tym” „Of which”	– oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy. <i>indicates that not all elements of the sum are given.</i>
Znak *	– dane zostały zmienione w stosunku do już opublikowanych. <i>data revised.</i>
Comma (,)	– used in figures represents the decimal point.

SKRÓTY *ABBREVIATIONS*

zł	– złoty	ha	– hektar
zl	<i>zloty</i>	ha	<i>hectare</i>
tys.	– tysiąc	m ²	– metr kwadratowy
thous.	<i>thousand</i>	m ²	<i>square metre</i>
mln	– milion	m ³	– metr sześcienny
mln	<i>million</i>	m ³	<i>cubic metre</i>
g	– gram	km ²	– kilometr kwadratowy
g	<i>gram</i>	km ²	<i>square kilometre</i>
kg	– kilogram	kpl.	– komplet
kg	<i>kilogram</i>	kpl.	<i>set</i>
t	– tona	szt.	– sztuka
t	<i>tonne</i>	pcs	<i>piece</i>
dt	– decytona	p.proc.	– punkt procentowy
dt	<i>deciton</i>	p.proc.	<i>percentage point</i>
l	– litr	ww.	– wyżej wymienione
l	<i>litre</i>	ww.	
		PKD	– Polska Klasyfikacja Działalności
		PKD	<i>NACE classification</i>

PODSTAWOWE TENDENCJE

Ostatnie lata w województwie świętokrzyskim przyniosły stopniowe obniżanie się liczby **ludności**. Na koniec grudnia 2015 r. zmalała ona do 1257,2 tys., przy czym skala ubytku była jedną z najwyższych w kraju. Przyspieszenie procesu nastąpiło w efekcie wzrostu tempa strat naturalnych oraz, pomimo pewnej poprawy, utrzymania wysokiego poziomu ubytków migracyjnych. Pogłębił się proces demograficznego starzenia się społeczeństwa poprzez dalszy spadek udziału osób młodych.

W gospodarce województwa na przestrzeni 2015 roku koniunktura gospodarcza charakteryzowała się zróżnicowaniem. W sferze produkcji pomimo wyhamowania utrzymał się wzrost produkcji przemysłowej, natomiast produkcja budowlano-montażowa zmalała kolejny rok z rzędu. W dalszym ciągu istotne różnice notowano także w sytuacji poszczególnych sekcji sektora usług.

Dane charakteryzujące rynek pracy w 2015 r. miały mieszany charakter. W badanym okresie odnotowano zarówno spadek przeciętnego zatrudnienia, jak i zmniejszenie bezrobocia rejestrowanego oraz wzrost aktywności ekonomicznej ludności w wieku 15 lat i więcej.

Przeciętne zatrudnienie ukształtowało się na poziomie 109,8 tys. osób, tj. o 2,8% niższym w stosunku do poprzedniego roku i w konsekwencji spadło o 4,4% poniżej poziomu z 2010 r. W porównaniu z rokiem 2014 przeciętne zatrudnienie zmniejszyło się zarówno w sferze produkcyjnej (przede wszystkim w budownictwie – o 8,6%, a w mniejszym stopniu w przemyśle – o 2,7%), jak i w większości sekcji sfery usługowej, w tym w mającej największy udział w liczbie zatrudnionych sekcji – handel i naprawa pojazdów samochodowych – o 3,3%.

Wskaźniki charakteryzujące zmiany **bezrobocia** w skali roku kształtowały się korzystniej niż przed rokiem – zmalała zarówno stopa bezrobocia (o 1,6 p.proc. do 12,5%), jak i liczba zarejestrowanych bezrobotnych (o 12,3% do 66,1 tys. osób). W skali kraju stopa bezrobocia obniżyła się o 1,6 p.proc. – do 9,8%, a liczba bezrobotnych była niższa o 14,3% niż rok wcześniej. Województwo świętokrzyskie należy od lat do grupy województw o wysokiej stopie bezrobocia – na koniec 2015 r. uplasowało się na 12 lokacie.

W 2015 r. nadal główną przyczyną wyrejestrowania z ewidencji było podejmowanie pracy, a odsetek osób wyrejestrowanych z tego powodu zwiększył się o 3,9 p.proc. do 47,0%. Mniej osób niż przed rokiem utraciło status bezrobotnego w wyniku niepotwierdzenia gotowości do pracy, jak również w wyniku dobrowolnej rezygnacji. Z kolei więcej osób odmówiło bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy.

Odnotowano niższy odsetek zarejestrowanych młodych bezrobotnych, których wiek nie przekroczył 35 lat, osób długotrwale bezrobotnych oraz osób bez doświadczenia zawodowego. Zwiększył się natomiast udział m. in.: kobiet, osób powyżej 50 roku życia, osób bez kwalifikacji zawodowych oraz osób niepełnosprawnych.

Wyniki **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL)** wskazują na wzrost współczynnika aktywności zawodowej – o 1,6 p.proc. do 57,7% w IV kwartale 2015 r., co było rezultatem większej liczby pracujących i bezrobotnych w stosunku do 2014 r. Odnotowano także wzrost wskaź-

nika zatrudnienia – o 1,4 p.proc. do 52,0%. Stopa bezrobocia w IV kwartale 2015 r. pozostała na poziomie 9,8%. Stopa bezrobocia odnotowana w województwie świętokrzyskim nadal należała do najwyższych w Polsce (po województwie podkarpackim). Nadal największe problemy ze znalezieniem pracy miały osoby w wieku do 34 lat, stanowiące ponad połowę bezrobotnych. Mniejsze problemy ze znalezieniem pracy mieli mężczyźni oraz mieszkańcy miast. Zauważalny był także spadek liczebności subpopulacji biernych zawodowo.

W 2015 r. **przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto** zwiększyło się o 5,1% w ujęciu rocznym i ukształtowało się na poziomie 3470,67 zł. Skala tego wzrostu była wyraźnie wyższa od obserwowanej w latach 2013-2014, co oznacza, że zanotowano również widoczny wzrost wynagrodzeń w ujęciu realnym. Zmniejszył się dystans dzielący województwo od średniej krajowej o 1,2 p. proc. – do 15,8%. Zwiększeniu uległo przeciętne wynagrodzenie za godzinę pracy przy jednoczesnym skróceniu przepracowanego czasu.

W 2015 r. przeciętna liczba **emerytów i rencistów** ukształtowała się na poziomie wyższym niż przed rokiem. Jednocześnie odnotowano wzrost przeciętnych świadczeń emerytalno-rentowych. W skali roku przeciętna emerytura i renta wypłacana przez KRUS zwiększyła się o 3,2%. Wolniej rosła średnia wysokość świadczenia emerytalno-rentowego wypłacanego przez ZUS, która przekroczyła poziom z 2014 r. o 3,1%. Oznacza to, że siła nabywczą emerytur i rent zarówno z ZUS, jak i KRUS – uległa zwiększeniu. W 2015 r. wysokość świadczeń w województwie kształtowała się poniżej średniej krajowej. Przeciętna emerytura i renta z ZUS pozostała jedną z najniższych w Polsce, a pod względem świadczenia pobieranego przez rolników indywidualnych województwo uplasowało się na dwunastym miejscu w kraju.

W 2015 r. w stosunku do roku poprzedniego spadek **cen towarów i usług konsumpcyjnych** pogłębił się i wyniósł 1,7% (w 2014 r. – 0,3%). Podobnie jak przed rokiem, wskaźnik ten był niższy niż w całej Polsce, gdzie ukształtował się na poziomie 0,9%. Nadal spadały ceny towarów i usług związanych z transportem. Po raz kolejny obniżyły się ceny w grupie odzież i obuwie. Szybciej niż średnio w województwie staniała także żywność i napoje bezalkoholowe. Więcej należało zapłacić za towary i usługi związane z utrzymaniem zdrowia oraz z edukacją. W dalszym ciągu drożały także napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe.

W 2015 r. w **rolnictwie** w województwie świętokrzyskim w wyniku zmniejszenia powierzchni upraw i gorszego plonowania zbóż podstawowych z mieszkankami zbożowymi uzyskano gorsze zbiory niż przed rokiem. Znacznie niższa wydajność z jednostki powierzchni, pomimo zwiększenia arealu upraw przyczyniła się do spadku produkcji rzepaku i rzepiku oraz ziemniaków. Odnotowano odwrócenie spadkowej tendencji pogłowie bydła, a jego wzrost wyniósł 4,8% w skali roku. Stado trzody chlewnej po wzroście w 2014 r, zmniejszyło się – o 4,9%. W 2015 r. spadły ceny zbóż i ziemniaków na obu rynkach oraz żywca rzeźnego i mleka w skupie. Pogorszyła się relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta – z 7,5 w 2014 r. do 7,3 w 2015 r.

Dynamika **produkcji sprzedanej przemysłu** w 2015 r. utrzymywała się na stosunkowo niskim poziomie, jednak w kolejnych miesiącach (z wyjątkiem kwietnia) była wyższa niż przed rokiem. Jej wzrost na przestrzeni roku wyniósł 2,5% i był mniejszy niż w kraju, gdzie ukształtował się na pozio-

mie 4,9%. Decydujący wpływ na uzyskanie wyższej niż rok wcześniej dynamiki produkcji sprzedanej miało przetwórstwo przemysłowe, w którym sprzedaż przekroczyła poziom z 2014 r. o 3,1%. W dostawie wody, gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji skała odnotowano natomiast spadek produkcji – o 5,1%. Wśród znaczących pod względem wielkości produkcji sprzedanej działów, wysoki wzrost wystąpił w produkcji pojazdów samochodowych, przyczep i naczep oraz w produkcji wyrobów z metali. Wydajność pracy w przemyśle była większa niż przed rokiem o 5,3%.

W dalszym ciągu trudna sytuacja panowała w **budownictwie**, choć skala spadku produkcji budowlano-montażowej wskutek lepszej drugiej połowy roku uległa ograniczeniu. Sprzedaż w budownictwie była o 7,0% mniejsza niż rok wcześniej. Wynik ten był przy tym wyraźnie gorszy od uzyskanego w skali kraju. Produkcja budowlano-montażowa także się obniżyła – o 5,7%. Spadek produkcji budowlano-montażowej to przede wszystkim wynik jej ograniczenia w przedsiębiorstwach zajmujących się głównie budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej.

W budownictwie mieszkaniowym – po zeszłorocznym wzroście – notowano spadek liczby mieszkań oddanych do użytkowania – o 3,5%. Do tego spadku przyczyniła się głównie mniejsza liczba mieszkań oddanych w ramach budownictwa spółdzielczego oraz społecznego czynszowego (w 2015 r. nie oddano żadnego mieszkania w ramach budownictwa społecznego czynszowego a liczba mieszkań oddanych w ramach budownictwa spółdzielczego stanowiła 22,3% stanu z 2014 r.). Tego spadku nie był w stanie zrekomensować wzrost liczby mieszkań oddanych przez inwestorów indywidualnych oraz mieszkań przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem. Negatywnym zjawiskiem była także mniejsza niż w 2014 roku liczba mieszkań, których budowę rozpoczęto – o 3,3%. Był to czwarty z kolei rok, w którym notowano spadek tego wskaźnika. Wzrosła natomiast liczba mieszkań, na realizację których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym – o 2,6%.

Po raz kolejny w województwie świętokrzyskim zanotowano spadek wartości **sprzedaży detalicznej**. W skali roku poziom sprzedaży detalicznej obniżył się o 8,4%, co kontrastowało z sytuacją w kraju, gdzie odnotowano wzrost o 0,9%. Największy spadek odnotowały przedsiębiorstwa prowadzące sprzedaż mebli, RTV, AGD (o 67,9%). Zmniejszyła się również, po wzroście w latach 2010-2014, sprzedaż w przedsiębiorstwach handlujących paliwami (o 21,8%). Znacznie chętniej niż w roku poprzednim nabywano natomiast pojazdy samochodowe, motocykle oraz części. Wzrost w tej grupie wyniósł 22,7%.

Wyniki finansowe uzyskane w 2015 r. przez badane przedsiębiorstwa niefinansowe w województwie świętokrzyskim, w przeciwieństwie do osiągniętych w skali kraju, były lepsze w porównaniu z rokiem poprzednim. Wypracowany wynik finansowy netto był trzykrotnie większy niż w 2014 r. Poprawie uległy także podstawowe parametry ekonomiczne. Wyższe niż przed rokiem były wskaźniki rentowności oraz niższy wskaźnik poziomu kosztów. Na poziomie 2014 r. pozostał odsetek przedsiębiorstw wykazujących zysk netto (81,1%). Ograniczeniu uległa natomiast płynność finansowa.

Rok 2015 przyniósł ponowny spadek **nakładów inwestycyjnych**. Wartość zrealizowanych w 2015 r. inwestycji zmalała o 5,1% w stosunku do roku poprzedniego. Mniejsze niż w 2014 r. środki przeznaczono na budynki i budowle. Niewielki spadek dotyczył także zakupów maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi. Nadal dynamicznie rosły natomiast nakłady na środki transportu. Pomimo wzrostu liczby zadań inwestycyjnych ich wartość kosztorysowa była o ponad 1/4 mniejsza niż rok wcześniej.

BASIC TRENDS

In recent years the **number of persons** living in Świętokrzyskie voivodship was steadily decreasing. At the end of December 2015 it dropped to 1257,2 thous. The scale of the decrease was one of the highest in Poland. The acceleration of this process was the effect of the growing rate of natural decrease and, despite small improvement, high level of negative net migration. The age structure worsened because of further decline in the share of young people.

During 2015 the situation in the economy of Świętokrzyskie voivodship was diversified. In the production sphere, despite slowdown, the growth of the sales was noted whereas the construction and assembly production decreased next year in a row. The significant differences among sections were noted in the situation of services sector sections.

Data characterizing labour market were of mixed character. In the surveyed period the decrease of average employment as well as drop of the registered unemployment and increase in economic activity of the population aged 15 and more was noted.

The **average employment** amounted to 109,8 thous. persons, i. e. 2,8% lower than in the previous year and in consequence dropped 4,4% under 2010 level. In comparison to 2014 the average employment decreased both in the production sphere (most of all in construction – by 8,6%, whereas in industry the decline was smaller – by 2,7%) as well as most of services sector sections, including trade and repair which has the highest share in employment – by 3,3%.

The indices characterizing changes in unemployment were more favourable than in the previous year; there was decrease both in unemployment rate (by 1,6 pp to 12,5%) as well as number of registered unemployed persons (by 12,3% to 66,1 thous.). In Poland unemployment rate dropped by 1,6 pp – to 9,8% and number of unemployed persons was 14,3% lower than the year before. For many years Świętokrzyskie voivodship has been one of the voivodships with high unemployment rate. As of end of 2015 it was on the 12th place.

In 2015 the main cause of removing persons from unemployment rolls was receiving jobs but the share of persons removed by that fact grew by 3,9 pp – to 47,0%. Fewer persons than in the previous year lost status of being unemployed as a result of not confirming the readiness to work as well as voluntary resignation. On the other hand more persons refused accepting work proposal or other form of help without justified cause.

Lower share of registered young people aged 34 and less, long term unemployed as well as persons without work experience was noted while the share of women, persons over 50 years of age, persons without occupational qualifications as well as disabled grew.

The results of **Labour Force Survey (LFS)** indicate a slight growth of activity rate – by 1,6 pp to 57,7% in IVth quarter 2015 which was caused by the higher number of employed and unemployed

persons in relation to 2014. Furthermore the increase of employment rate was noted – by 1,4 pp to 52,0%. The unemployment rate in IVth quarter 2015 remained at the 9,8% level. Unemployment rate in Świętokrzyskie voivodship was still one of the highest in Poland (behind podkarpackie voivodship). The biggest problems with finding the job had still persons below 34 years who constituted more than half of the unemployed persons. Less problems with finding a job concerned men and residents of urban areas. The decrease of subpopulation of inactive persons was also noted.

In 2015 **average monthly gross wages and salaries** was 5,1% higher than in 2014 and amounted to 3470,67 zł. The scale of the growth was much higher than one noted in the years 2013-2014 which means that the significant growth in real terms was noted as well. The distance between average in voivodship and Poland decreased by 1,2 pp to 15,8%. The average wages and salaries per work hour increased with the simultaneous reduction of number of hours worked.

The number of **retirees and pensioners** was higher than the year before. Simultaneously the average retirement pay and pension increased. In comparison to 2014 average retirement pay and pension paid by Agricultural Social Insurance Fund rose by 3,2%. The growth of average benefit paid by Social Insurance Institution was lower and exceeded 2014 level by 3,1%. It means that the purchasing power of retirement pay and pensions from both Social Insurance Institution and Agricultural Social Insurance Fund grew. In 2015 the average benefit in voivodship was lower than the average in Poland. The average retirement pay and pension from Social Insurance Institution remained one of the lowest in Poland and the one received by farmers was on the 12th place in Poland

In 2015 in comparison to the previous year the drop of **consumer goods and services prices** deepened and amounted to 1,7% (in 2014 – 0,3%). Similarly to the previous year the index was lower than in Poland where it decreased by 0,9%. The prices of goods and services connected with transport were still going down. Once again the drop of prices in clothing and footwear was noted. More than the average decreased also prices of food and non-alcoholic beverages. One should pay more for goods and services connected with health and education. The prices of alcoholic beverages, tobacco grew further.

In 2015 in the **agriculture** of Świętokrzyskie voivodship as a result of the decrease in sown area and worse yields of basic cereals with cereal mixed, the smaller production than the year before was obtained. Much lower efficiency per area unit despite growth of the area of crops resulted in the decline of rape and turnip rape as well as edible potatoes production. The reversal of decreasing tendency of the herd of cattle was noted and its growth amounted to 4,8% within a year. Number of pigs after growth in 2014 decreased by 4,9%. In 2015 the prices of cereals and potatoes on both markets as well as animals for slaughter and milk in procurement decreased. The relation of pigs for slaughter procurement to rye marketplace prices worsened – from 7,5 in 2014 to 7,3 in 2015.

The growth of **industrial production** in 2015 remained at relatively low level but in subsequent months (excluding April) was higher than the year before. It amounted to 2,5% and was lower than in Poland where it reached 4,9%. The decisive influence on obtaining lower growth of production than the

year before had manufacturing in which the sales exceeded the 2014 level by 3,1%. In water supply; sewerage, waste management and remediation activities the decrease was noted – by 5,1%. Among divisions significant in respect to the magnitude of industrial production, high growth occurred i.a. in. manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers as well as manufacture of metal products. Labour efficiency was higher than the year before by 5,3%.

The situation in **construction** was still difficult but the scale of the decrease in construction and assembly production was reduced. The sales in the construction was lower than the year before by 7,0%. The result was much worse than the one obtained in Poland. Construction and assembly production went down as well – by 5,7%. The drop of construction and assembly production in enterprises was most of all the result of its reduction in enterprises dealing mainly with civil engineering.

In **construction of dwellings** – after growth in the previous year – the number of dwellings completed decreased – by 3,5%. It was caused mainly by lower number of dwellings completed by co-operatives and public building societies (in 2015 there were no dwellings completed by public building societies and by co-operatives constituted 22,3% of 2014 level). This decrease could not have been compensated by the increase of dwellings completed by private investors and dwellings completed for sale or rent. The negative signal was also lower than in 2014 number of dwellings which construction began – by 3,3%. It was the fourth year in a row in which the drop of that index was noted. However, both number of dwelling building permits and declarations with building project rose – by 2,6%.

The value of **retail sales** in Świętokrzyskie voivodship once again decreased. Within a year the level of retail sales declined by 8,4% which contrasted with the situation in Poland where it was 0,9% higher. The biggest drop of retail sales was noted in enterprises conducting sales of furniture, radio, TV and household appliances – by 67,9%. After significant growth in the years 2010-2014 the sales of enterprises dealing with fuels also declined – by 21,8%. However, motor vehicles, motorcycles, parts were purchased much more willingly than in the previous year. The increase in that group amounted to 22,7%.

In 2015 the **financial results** obtained by the surveyed non-financial enterprises in Świętokrzyskie voivodship, opposite to the ones obtained in the whole Poland, were better than the year before. Net financial result was three times higher than in 2014. The improvement in basic economic parameters was also noted. The profitability rates were higher than the year and cost level indicator lower. The share of enterprises showing net profit remained at the 2014 level (81,1%) but the liquidity was reduced.

In 2015 **investment outlays** dropped again. Value of investments realised was lower than in 2014 by 5,1%. Lower outlays than in 2014 were allocated for buildings and structures. Slight decrease of purchases of machinery, technical equipment and tools was also noted. However, outlays on transport equipment still rose significantly. Despite growth of the estimated value of investments newly started, number of newly started investments dropped by more than 1/4.

WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU

Tabl. 1. Wybrane dane ogólnopolskie i wojewódzkie w 2015 r.

Wyszczególnienie	Polska	Świętokrzyskie
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	123	107
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-0,7	-3,0
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały ^a na 1000 ludności	-0,4	-1,9
Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL ^b w %	56,2	56,0
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL ^b w %	51,9	50,4
Stopa bezrobocia według BAEL ^b w %	7,5	10,1
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsię- biorstw w zł	4121,41	3470,67
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS w zł	1980,96	1786,10
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidual- nych w zł	1179,63	1154,09
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (rok poprzedni = 100)	99,1	98,3
Przeciętna powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwie rolnym w 2013 r. ^c w ha	10,22	5,53
Obsada bydła ^d na 100 ha użytków rolnych w szt.	41,0	34,7
Obsada trzody chlewnej ^d na 100 ha użytków rolnych w szt.	80,0	48,0
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) na 1 przeciętnie zatrudnionego w przemyśle w zł	476779	402965
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) na 1 przeciętnie zatrudnionego w budownictwie w zł	471462	456778
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	3,8	2,7
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 10 tys. lud- ności (stan w dniu 31 XII)	1089	880
Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego na 10 tys. lud- ności (stan w dniu 31 XII)	22	5
Udział liczby przedsiębiorstw rentownych w ogólnej liczbie badanych podmiotów w %	82,9	81,4
Wskaźnik poziomu kosztów w przedsiębiorstwach niefinansowych w %	95,7	89,3
Dynamika nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach (rok poprzedni = 100, ceny bieżące)	113,7	94,9
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące) na 1 mieszkańca w 2013 r. w zł	43020	31384

^a W przypadku migracji zagranicznych – dane dotyczą 2014 r. ^b Przeciętne w roku; dane nie są w pełni porównywalne z wynikami z lat poprzedzających 2010 r. ^c Dane na podstawie reprezentacyjnego badania struktury gospodarstw rolnych, przeprowadzanego co 3 lata. ^d Stan w czerwcu.

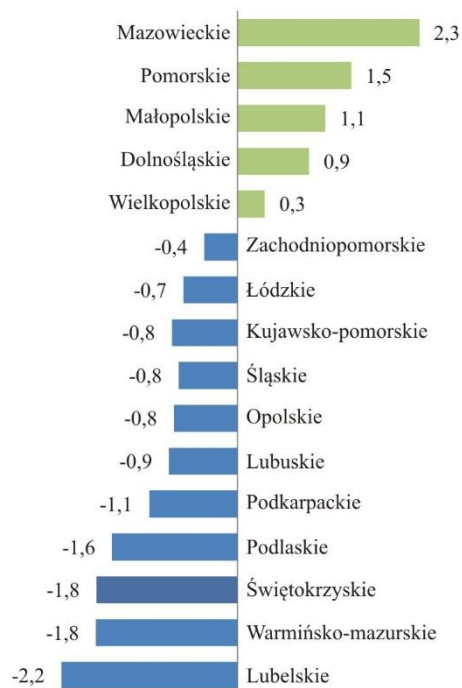

WOJEWÓDZTWO NA TLE POZOSTAŁYCH WOJEWÓDZTW

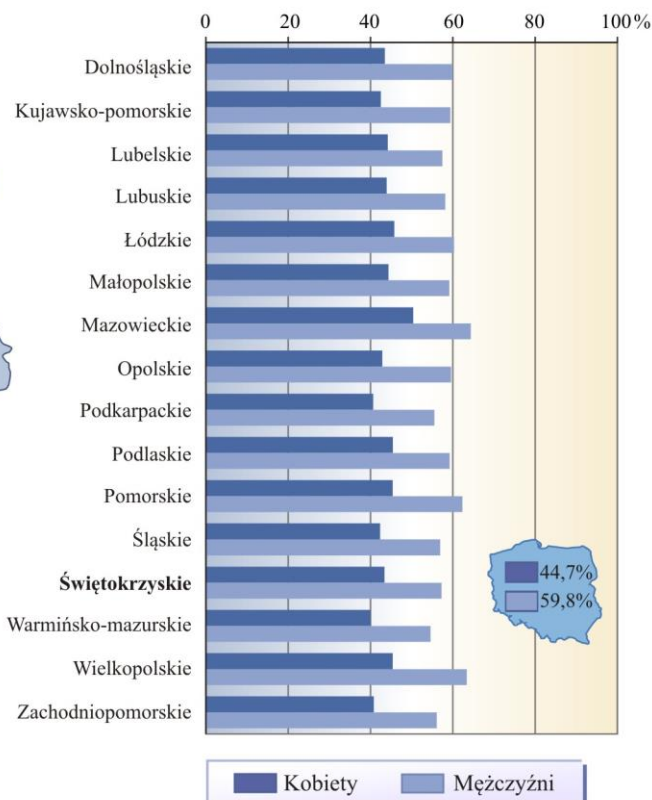
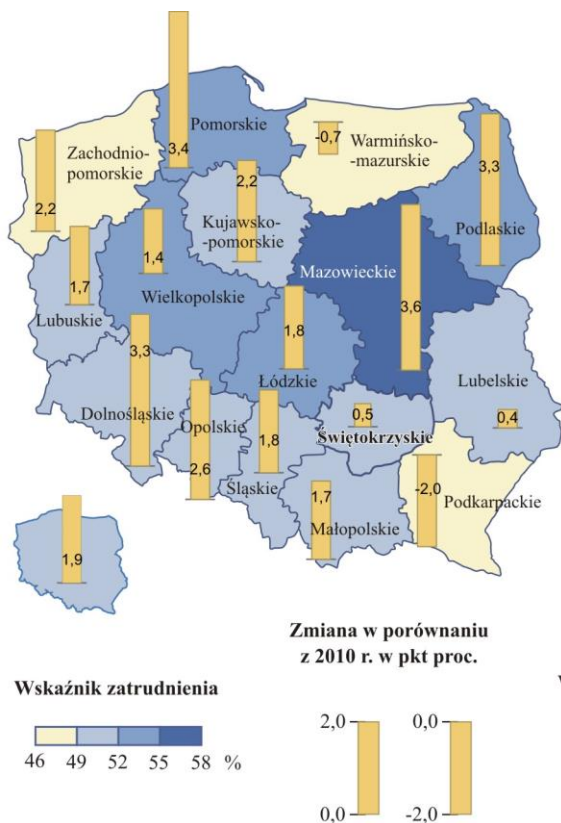
Wyk. 1. Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2015 r.

Wyk. 2. Saldo migracji wewnętrznych na pobyt stały na 1000 ludności w 2015 r.

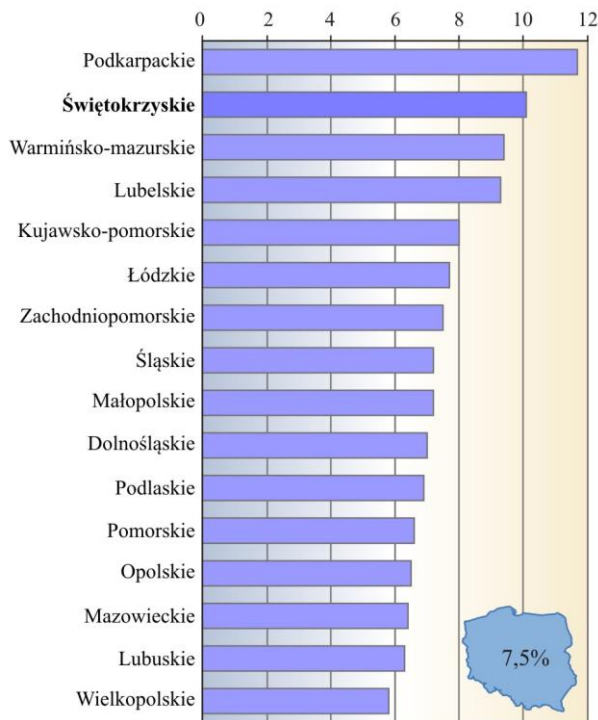
Wyk. 3. Wskaźnik zatrudnienia według BAEL^a w 2015 r.

^a Przeciętny w roku.

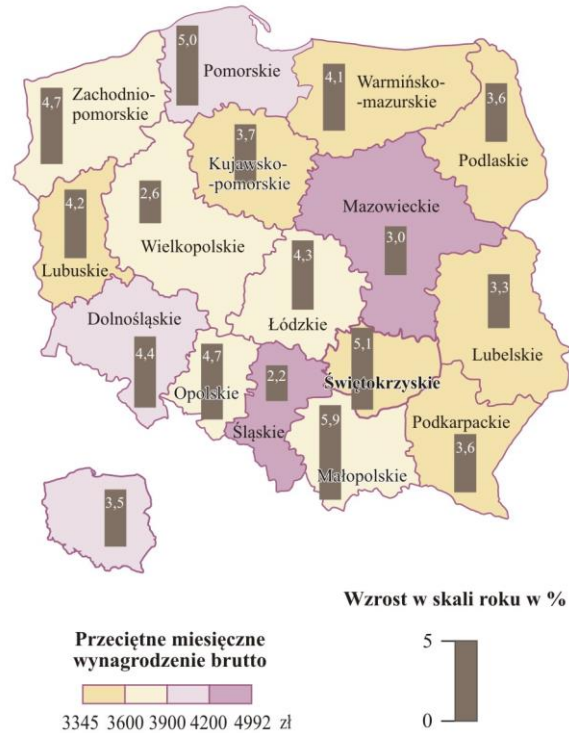

Wyk. 4. Stopa bezrobocia według BAEL^a w 2015 r.

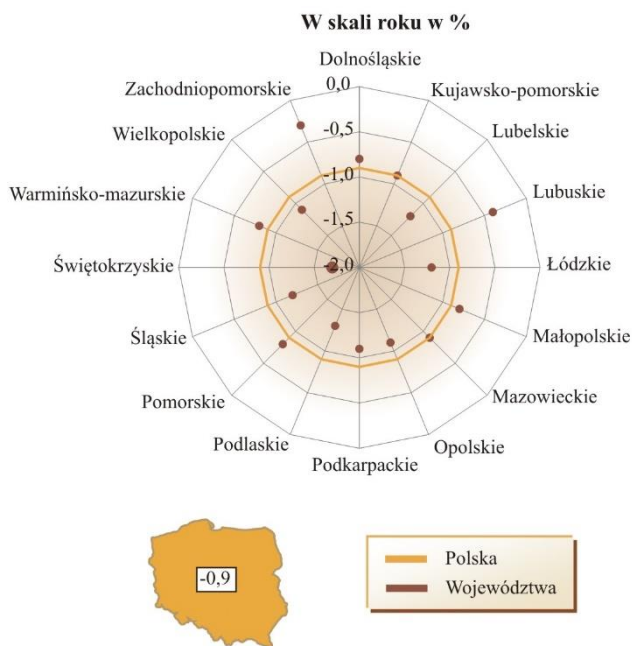

a Przeciętna w roku.

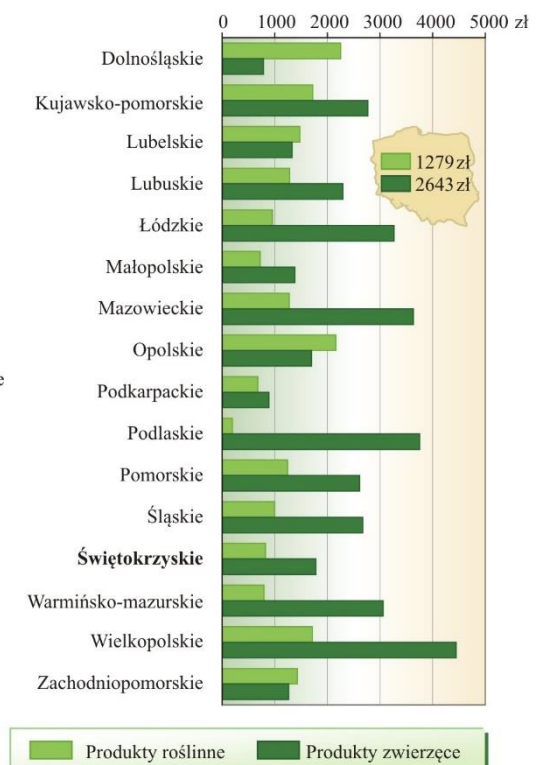
Wyk. 5. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2015 r.

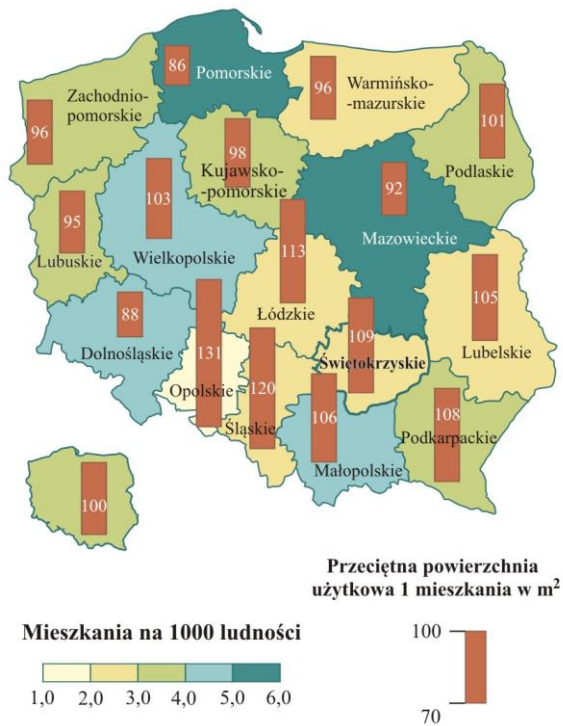
Wyk. 6. Zmiana cen towarów i usług konsumpcyjnych w 2015 r.

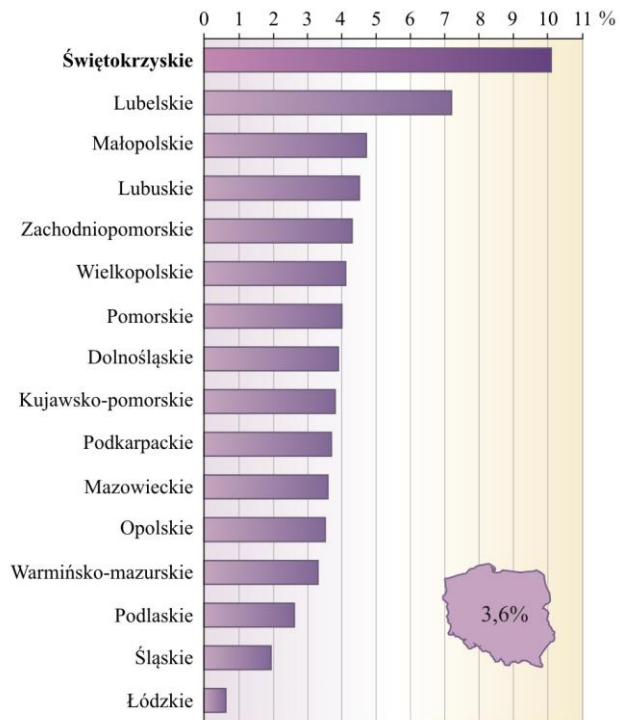
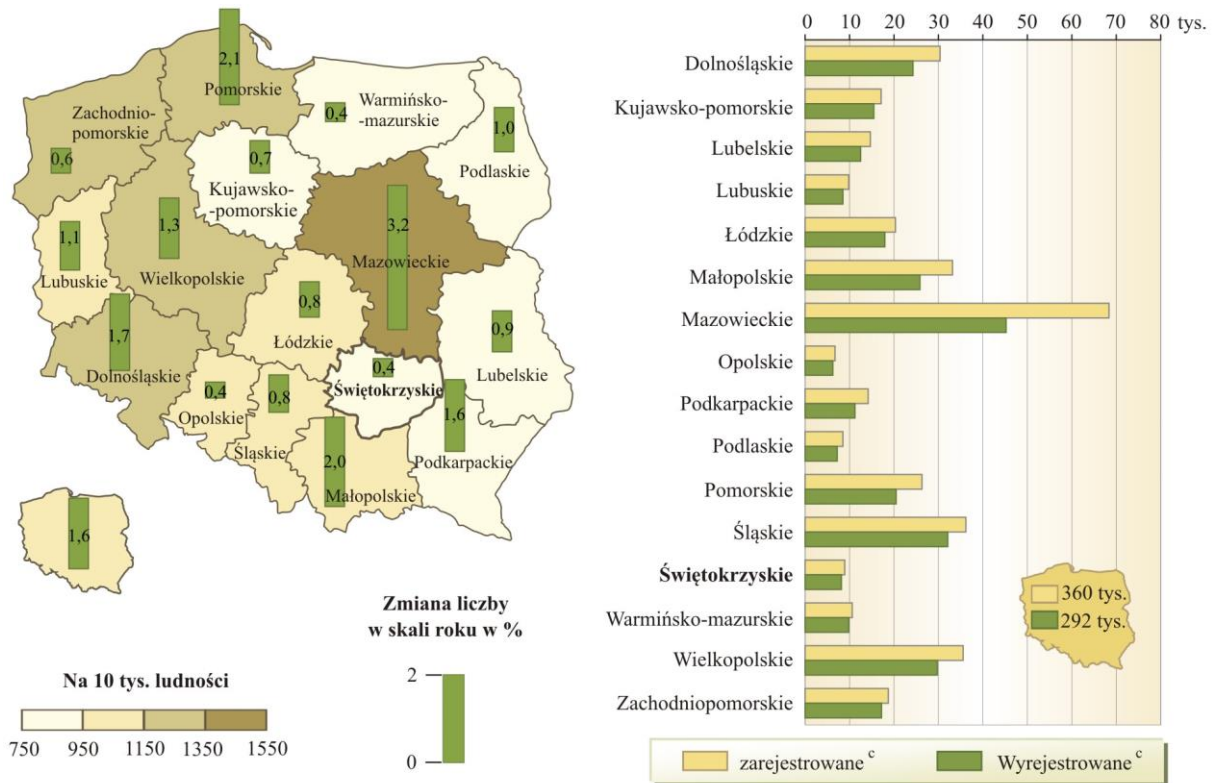
Wyk. 7. Wartość skupu produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych w 2015 r.

Wyk. 8. Mieszkania oddane do użytkowania w 2015 r.

Wyk. 9. Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach niefinansowych w 2015 r.

Wyk. 10. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON^{ab} w 2015 r. Stan w dniu 31 XII

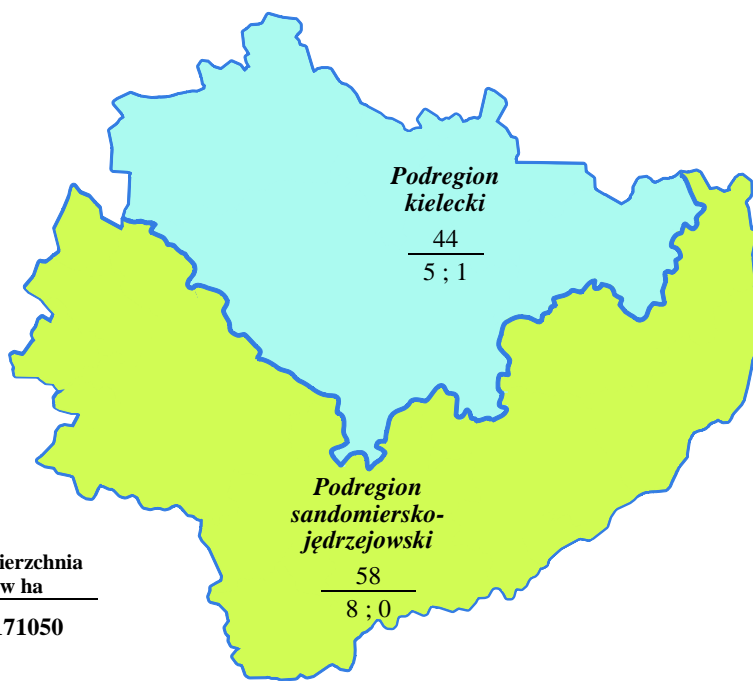
a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. b W podziale według województw – bez podmiotów, dla których informacja o adresie siedziby/miejsu zamieszkania nie występuje w rejestrze REGON. c W ciągu roku.

PODZIAŁ I POWIERZCHNIA WOJEWÓDZTWA

PODZIAŁ WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO WEDŁUG NOMENKLATURY JEDNOSTEK TERYTORIALNYCH DO CELÓW STATYSTYCZNYCH (NTS)¹ W 2015 R.

Stan w dniu 31 XII

liczba gmin
liczba powiatów $\frac{102}{13 ; 1}$ liczba miast na prawach powiatu

	Powierzchnia w ha
ŚWIĘTOKRZYSKIE	1171050
podregiony:	
Kielecki	503106
Sandomiersko-jędrzejowski	667944

Podregion kielecki		Podregion sandomiersko-jędrzejowski	
Powiaty:	Miasto na prawach powiatu:	Powiaty:	
kielecki	Kielce	buski	
konecki		jędrzejowski	
ostrowiecki		kazimierski	
skarżyski		opatowski	
starachowicki		pińczowski	
		sandomierski	
		staszowski	
		włoszczowski	

Według stanu w dniu 31 XII 2015 r. województwo świętokrzyskie zajmowało powierzchnię 11711 km² (1171050 ha), co stanowi 3,7% powierzchni kraju. Liczba ludności faktycznie zamieszkującej jego obszar wyniosła 1257 tys. mieszkańców, tj. 3,3% ogółu ludności Polski. Gęstość zaludnienia na 1 km² wyniosła 107 osób wobec 123 w kraju. W miastach mieszkało 44,6% ludności województwa.

¹ NTS obejmuje 5 poziomów: 3 poziomy zasadniczego podziału terytorialnego kraju oraz dodatkowo 2 poziomy nieadministracyjne — regiony (NTS 1) grupujące jednostki szczebla wojewódzkiego oraz podregiony (NTS 3) grupujące w ramach województwa kilka do kilkunastu powiatów.

LUDNOŚĆ

Liczba ludności województwa świętokrzyskiego zmniejsza się corocznie, przy czym natężenie ubytków miast pozostaje większe niż terenów wiejskich. Rok 2015 przyniósł kolejne pogorszenie sytuacji demograficznej. Na obniżenie przyrostu rzeczywistego wpłynęły zarówno ruch naturalny, jak i ruch wędrowniczy, tj. przewaga osób emigrujących z województwa nad przybywającymi na jego teren. W ostatnim roku, podniosło się tempo strat naturalnych oraz, pomimo pewnej poprawy, utrzymało wysokie ubytków migracyjnych. Jednocześnie pogłębił się proces demograficznego starzenia się społeczeństwa poprzez dalszy spadek udziału osób młodych.

Województwo świętokrzyskie jest jednym z najmniejszych województw, zarówno pod względem terytorialnym, jak i populacyjnym. Powierzchnia 11711 km² sytuuje je na 15 miejscu w kraju. Populacja województwa, niezmiennie od wielu lat, stanowi niewiele ponad 3% ogółu ludności Polski. Mniej osób zamieszkuje jedynie województwa: lubuskie, opolskie i podlaskie.

Ludność województwa na koniec 2015 r. liczyła 1257179 osób, tj. mniej o 2,0% niż w 2010 r. Skala ubytku populacji była jedną z najwyższych w kraju, obok województw: opolskiego, łódzkiego i lubelskiego. Procesy depopulacyjne przebiegały sukcesywnie w kolejnych latach (przy pewnym nasileniu od 2013 r.) i w większym stopniu dotknęły tereny miejskie.

Ludność na terenie województwa nie jest rozmieszczona równomiernie, o czym przesądzają zarówno warunki przyrodniczo-geograficzne, jak i społeczno-ekonomiczne. Świętokrzyskie jest jednym ze słabiej zaludnionych województw w kraju, znacznie poniżej średniej krajowej.

Szacunki liczby i struktury ludności dla lat międzypisowych sporządza się metodą bilansową, przyjmując wyniki ostatniego spisu powszechnego jako bazę wyjściową do obliczenia danych dla danej gminy z uwzględnieniem liczby urodzeń, zgonów, salda migracji wewnętrznych i zagranicznych oraz zmian administracyjnych, jakie miały miejsce w bilansowym okresie. Wyjątek stanowi 2015 r., w przypadku którego dla migracji zagranicznych przyjęto dane za 2014 r.

Prezentowane dane dotyczą ludności faktycznie zamieszkałej w danej gminie, tj. liczby ludności zameldowanej na pobyt stały skorygowanej o saldo osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące.

Jako bazę wyjściową bilansów przyjęto wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, z tym, że dla 2010 r. – według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 XII 2011 r.

Świętokrzyskie jest jednym ze słabiej zaludnionych województw w kraju, znacznie poniżej średniej krajowej. W końcu 2015 r. średnia gęstość zaludnienia wyniosła 107 osób na km² wobec 123 w kraju i kształtowała się na poziomie niższym niż w 2010 r. (110 osób na km²). Wskaźnik ten charakteryzował się jednak znacznym zróżnicowaniem terytorialnym. Podregion kielecki, grupujący centralne i północne obszary uprzemysłowione, był ponad dwukrotnie gęściej zaludniony niż podregion sandomiersko-jędrzejowski, który obejmuje rolnicze południe województwa (odpowiednio 153 osoby/km² wobec 73). Obszarami podregionu kieleckiego najgęściej zaludnionymi pozostały: miasto stołeczne Kielce, w którym wskaźnik wyniósł 1806 osób/km² oraz dawne powiaty przemysłowe,

tj. skarżyski (195 osób), ostrowiecki (182) oraz starachowicki (176). Z kolei najmniejsze zagęszczenie wystąpiło w powiatach o charakterze rolniczym: włoszczowskim (51 osób/km²), opatowskim (59) i pińczowskim (65).

Tabl. 2. Ludność na podstawie bilansów

Wyszczególnienie	2010 ^a	2014	2015
POLSKA			
Stan w dniu 30 VI w tys.	38517	38484	38455
w tym kobiety	19869	19861	19847
Miasta	23449	23245	23203
Wieś	15068	15239	15252
Stan w dniu 31 XII			
w tys.	38530	38479	38437
na 1 km ²	123	123	123
w tym kobiety			
w tys.	19877	19859	19839
na 100 mężczyzn	107	107	107
Miasta w tys.	23429	23216	23166
w %	60,8	60,3	60,3
Wieś w tys.	15101	15262	15271
w %	39,2	39,7	39,7
ŚWIĘTOKRZYSKIE			
Stan w dniu 30 VI w tys.	1285	1265	1260
w tym kobiety	657	648	645
Miasta	581	566	563
Wieś	704	700	697
Stan w dniu 31 XII			
w tys.	1283	1263	1257
na 1 km ²	110	108	107
w tym kobiety			
w tys.	656	647	644
na 100 mężczyzn	105	105	105
Miasta w tys.	579	564	561
w %	45,1	44,6	44,6
Wieś w tys.	704	699	696
w %	54,9	55,4	55,4

^a Patrz nota na str. 24.

Struktura ludności według płci w województwie świętokrzyskim nie ulega zmianom. W ogólnej liczbie mieszkańców nieznacznie przeważają kobiety, których odsetek od pięciu lat utrzymywał się na poziomie 51,2%. Niezmiennosć proporcji płci notowano również w kraju, przy czym nieco wyższa niż w naszym regionie umiERALNOŚĆ mężczyzn podniosła udział kobiet do 51,6%. Współczynnik feminizacji (liczba kobiet na 100 mężczyzn) przyjmował w województwie wartość 105 wobec 107 w Polsce. Przewaga liczby kobiet nad liczbą mężczyzn wyraźnie widoczna była w miastach, w których wskaźnik osiągnął wartość 111, podczas gdy na wsi występowała prawie równowaga płci – 101.

Tabl. 3. **Ludność według województw**
Stan w dniu 31 XII

Województwa	Ludność w tys.			Średnioroczne tempo przyrostu/ ubytku liczby ludności w %		
	2010	2014	2015	2011	2014	2015
Polska	38530	38479	38437	0,0	0,0	-0,1
Dolnośląskie	2917	2908	2904	0,0	-0,1	-0,1
Kujawsko-pomorskie	2099	2090	2086	0,0	-0,1	-0,2
Lubelskie	2179	2148	2140	-0,3	-0,4	-0,4
Lubuskie	1023	1020	1018	0,0	-0,1	-0,2
Łódzkie	2542	2504	2494	-0,3	-0,4	-0,4
Małopolskie	3337	3368	3373	0,3	0,2	0,1
Mazowieckie	5267	5335	5349	0,4	0,3	0,3
Opolskie	1017	1001	996	-0,3	-0,4	-0,5
Podkarpackie	2128	2129	2128	0,0	0,0	-0,1
Podlaskie	1203	1192	1189	-0,2	-0,3	-0,3
Pomorskie	2275	2302	2308	0,4	0,3	0,2
Śląskie	4635	4586	4571	-0,2	-0,3	-0,3
Świętokrzyskie	1283	1263	1257	-0,3	-0,4	-0,5
Warmińsko-mazurskie	1454	1444	1440	-0,1	-0,2	-0,3
Wielkopolskie	3447	3473	3475	0,3	0,2	0,1
Zachodniopomorskie	1724	1715	1710	-0,1	-0,2	-0,3

Narastające w ostatnich latach niekorzystne zmiany struktury wiekowej ludności miały w Świętokrzyskim większe natężenie niż w kraju. Na przestrzeni lat 2010-2015 ubyło 7,9% dzieci i młodzieży w wieku 0-17 lat (w kraju 3,3%), a ich udział w populacji spadł z 18,3% do 16,8%. Liczebność grupy w wieku produkcyjnym zmniejszyła się o 3,0% (w kraju o 2,5%), a jej udział – z 63,6% do 62,1%. Jednocześnie szybko rośnie populacja osób w wieku poprodukcyjnym (mężczyźni w wieku 65 lat i więcej, kobiety w wieku 60 lat i więcej). Ich liczba wzrosła o 14,3% (w kraju o 16,9%), a odsetek – z 18,1% do 21,0%. Zmiany struktury pokoleniowej wpłynęły na relacje między poszczególnymi grupami wieku ekonomicznego ludności. Kierunek tych zmian obrazują współczynniki obciążenia demograficznego.

Tabl. 4. **Wskaźniki obciążenia demograficznego w województwie świętokrzyskim**
Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	2010	2014	2015
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	57	60	61
Miasta	53	60	62
Wieś	61	60	60
Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	99	120	125
Miasta	114	143	151
Wieś	90	104	107
Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	29	33	34
Miasta	28	35	37
Wieś	29	30	31

Poziom zaawansowania procesu starzenia się społeczeństwa prześledzić można również w biologicznych grupach wieku, poprzez stosunek populacji w wieku 65 lat i więcej do liczby dzieci i młodzieży poniżej 15 roku życia. Tempo wzrostu mocno różnicowała płeć i miejsce zamieszkania. Wskaźniki te kształtowały się szczególnie niekorzystnie dla populacji kobiet i mieszkańców miast.

Tabl. 5. **Relacja osób w wieku 65 lat i więcej do 100 osób w wieku 14 lat i mniej w województwie świętokrzyskim**

Stan w dniu 31 XII

Lata	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Miasta			Wieś		
				razem	mężczyźni	kobiety	razem	mężczyźni	kobiety
2010	102	76	130	112	83	141	96	70	122
2014	119	90	150	138	104	174	107	81	134
2015	124	95	156	145	110	182	110	84	137

Dane o urodzeniach i zgonach (w tym zgonach niemowląt) zostały obliczone zgodnie z kryteriami definicji urodzenia i zgonu noworodka – rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia (WHO).

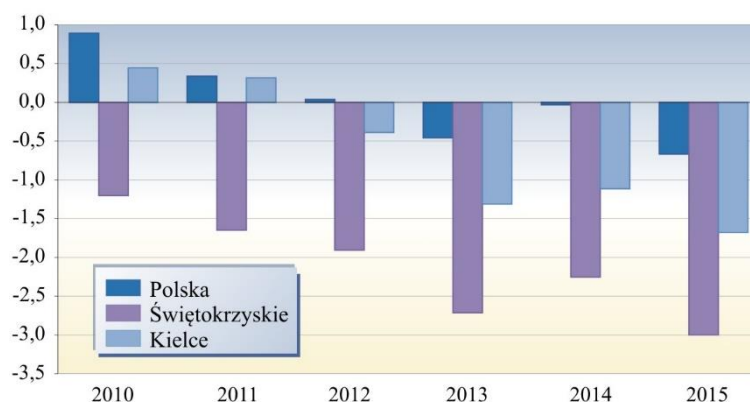
Po wyhamowaniu spadku liczby urodzeń w 2014 r., w roku badanym zaobserwowano ponowne obniżenie ich poziomu. Zarejestrowano 10579 urodzeń żywych, tj. mniej o 1866 niż przed pięcioma laty. **Współczynnik urodzeń żywych** wyniósł 8,4‰ wobec 9,7‰ w 2010 r.

Liczba zgonów na przestrzeni sześciu lat była zmienna. W 2015 r. w województwie zmarło 14409 osób, a ogólny **współczynnik zgonów** osiągnął 11,4‰ wobec 10,9‰ w 2010 r. Umieralność niemowląt również kształtowała zmienność poziomu, jednak w ostatnich latach pozostawała stosunkowo niska, co obrazował **współczynnik zgonów niemowląt**, który zmalał z 6,3‰ do 3,8‰.

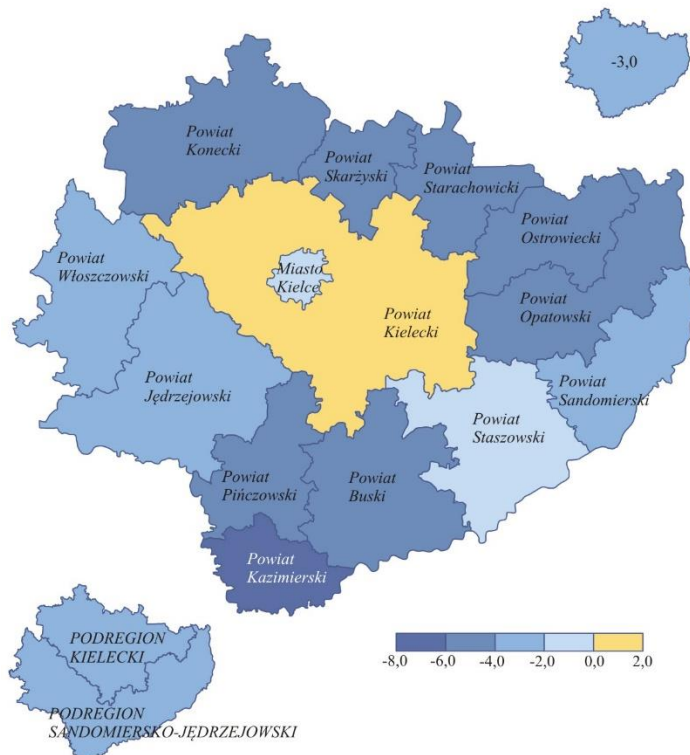
Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności (według stanu w dniu 30 VI).

Efektom spadku liczby urodzeń przy jednoczesnym wzroście liczby zgonów było dalsze pogłębienie ujemnego **przyrostu naturalnego** (w badanym okresie - z 1561 do 3830). Współczynnik osiągnął wartość minus 3,0‰, podczas gdy pięć lat wcześniej - minus 1,2‰. W Polsce proces ubytku naturalnego ludności zaznaczył się dopiero w 2013 r., a bieżący wskaźnik ukształtował się na poziomie 0,7‰.

Wyk. 11. **Przyrost naturalny na 1000 ludności**

Wyk. 12. **Przyrost naturalny na 1000 ludności w województwie świętokrzyskim według podregionów i powiatów w 2015 r.**

W województwie współczynnik przyrostu naturalnego przyjmował dodatnie wartości w powiecie kieleckim (od 1,8‰ w 2010 r. do 0,6‰ w 2015 r.). W mieście na prawach powiatu Kielce czwarty rok z rzędu wskaźnik wykazał ubytek ludności (-1,7‰). W pozostałych powiatach również notowano straty naturalne, przy czym największe w powiatach: kazimierskim (-6,9‰), pińczowskim (-5,7‰) oraz ostrowieckim i opatowskim (po -5,4‰).

Liczba małżeństw zawieranych w świętokrzyskich urzędach stanu cywilnego sukcesywnie malała do 2013 r. W następnych latach sytuacja ustabilizowała się na poziomie nieco wyższym niż przed dwoma laty.

W 2015 r. zarejestrowano ich 5892, tj. mniej o 1941 niż w 2010 r. **Współczynnik małżeństw** w powiatach oscylował pomiędzy 4,1‰ – 5,2‰ i po raz kolejny ukształtował się niżej od przeciętnego w Polsce (4,7‰ wobec 4,9‰).

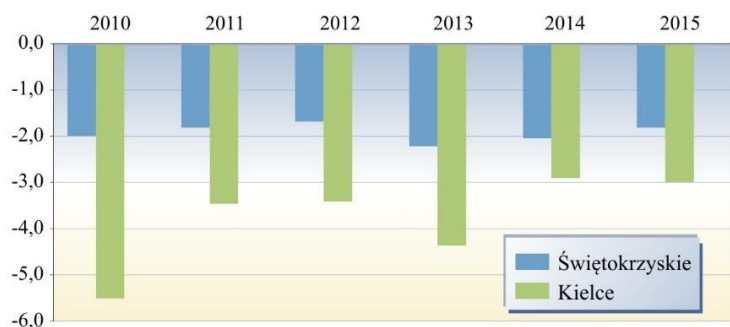
Tabl. 6. **Ruch naturalny ludności i saldo migracji na 1000 ludności**

Wyszczególnienie	2010	2014	2015
POLSKA			
Małżeństwa	5,9	4,9	4,9
Urodzenia żywe	10,7	9,8	9,6
Zgony	9,8	9,8	10,3
w tym niemowląt ^a	5,0	4,2	4,0
Przyrost naturalny ^b	0,9	0,0	-0,7
Saldo migracji wewnętrznych	x	x	x
Saldo migracji zagranicznych	-0,1	-0,4	.
ŚWIĘTOKRZYSKIE			
Małżeństwa	6,1	4,8	4,7
Urodzenia żywe	9,7	8,5	8,4
Zgony	10,9	10,8	11,4
w tym niemowląt ^a	6,3	3,1	3,8
Przyrost naturalny ^b	-1,2	-2,3	-3,0
Saldo migracji wewnętrznych	-2,0	-2,0	-1,8
Saldo migracji zagranicznych	0,0	-0,1	.
KIELCE			
Małżeństwa	6,1	4,3	4,3
Urodzenia żywe	9,6	8,5	8,6
Zgony	9,2	9,6	10,3
w tym niemowląt ^a	3,6	1,8	2,9
Przyrost naturalny ^b	0,4	-1,1	-1,7
Saldo migracji wewnętrznych	-5,3	-2,6	-3,0
Saldo migracji zagranicznych	-0,3	-0,3	.

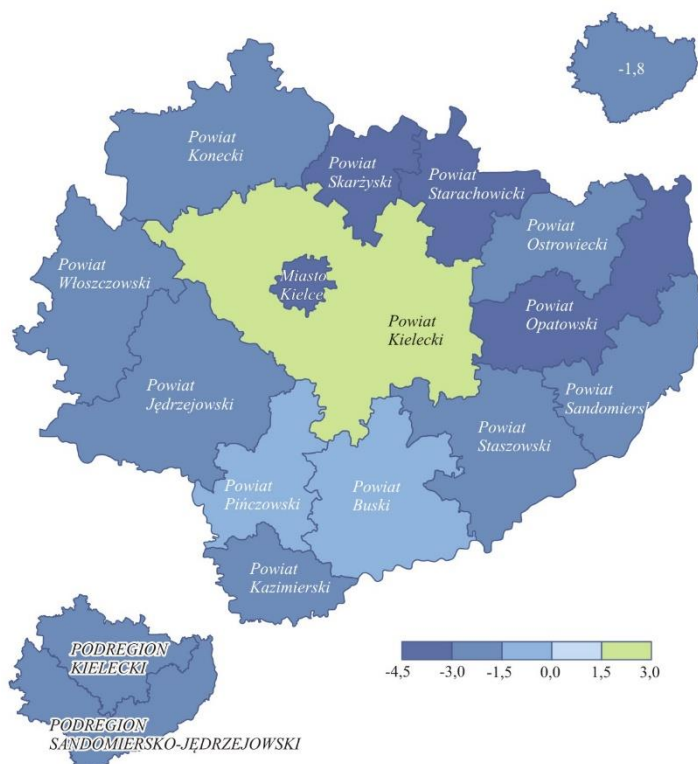
^a Dzieci w wieku poniżej 1 roku. Na 1000 urodzeń żywych. ^b Różnica między liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów w danym okresie.

Wyk. 13. Saldo migracji wewnętrznych na pobyt stały na 1000 ludności

Wyk. 14. Saldo migracji wewnętrznych na pobyt stały na 1000 ludności w województwie świętokrzyskim według podregionów i powiatów w 2015 r.

W przekroju sześciu lat **saldo migracji wewnętrznych** ludności na pobyt stały pozostawało ujemne, przy czym przewaga emigracji malała do 2012 r., w 2013 r. silnie wzrosła, po czym powtórnie zaczęła spadać. W całym badanym okresie pozostawała jednak wysoka. Ubytek migracyjny zmniejszył się z 2567 w 2010 r. do 2268 w 2015 r., a współczynnik obrazujący straty migracyjne w przeliczeniu na 1000 ludności podniósł się z poziomu minus 2,0 do minus 1,8.

Świętokrzyskie pozostaje w grupie województw o najwyższym wewnętrznym zagrożeniu migracyjnym. Niekorzystną sytuację utrwala fakt, że jedynym powiatem, w którym utrzymywało się dodatnie saldo migracji wewnętrznej był kielecki (w 2015 r. - 2,1‰). W pozostałych powiatach przeważały emigracje - w stopniu najmniejszym w: buskim (-0,6‰) i pińczowskim (-0,7‰), a największym w: opatowskim (-4,4‰), skarżyskim (-3,4‰), starachowickim (-3,1‰) oraz m. Kielce (-3,0‰).

Dane prezentujące ludność w województwie świętokrzyskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Biuletyn statystyczny województwa świętokrzyskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Ludność, ruch naturalny i migracje w województwie świętokrzyskim” – od 2011 r. publikacja dostępna co roku w wersji książkowej oraz elektronicznej na stronie internetowej Urzędu, jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – krótkookresowe).

RYNEK PRACY

■ PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE

Kondycja rynku pracy w województwie świętokrzyskim nie poprawiła się zasadniczo w 2015 r. Wpływ niekorzystnych tendencji zarysował się wyraźniej niż w innych województwach. Podczas, gdy w kraju odnotowano wzrost zatrudnienia, w województwie pogłębił się jego spadek, pomimo stale obniżającego się pułapu bezrobocia.

Przeciętne zatrudnienie w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w województwie świętokrzyskim wyniosło w 2015 r. 87 osób, tj. o 2 mniej niż przed rokiem, podczas gdy w kraju – 146 osób, tj. o 2 osoby więcej. Niższe wskaźniki odnotowano jedynie w województwach: podlaskim i lubelskim (odpowiednio: 82 i 83 osoby). Z kolei wyniki powyżej średniej krajowej odnotowano w województwach: mazowieckim (253 osoby), wielkopolskim (191 osób), śląskim (158 osób) i dolnośląskim (154 osoby). Poza świętokrzyskim, wskaźnik ten zmniejszył się na przestrzeni roku jedynie w województwie lubelskim (o 1 osobę), natomiast pozostał na poziomie odnotowanym w 2014 r. w trzech województwach, tj. w: podkarpackim, śląskim i podlaskim. Spośród pozostałych jedenastu województw największy wzrost odnotowało województwo wielkopolskie (o 8 osób do 191).

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie świętokrzyskim, w 2015 r. ukształtowało się na poziomie 109,8 tys. osób, tj. o 2,8% niższym w stosunku do poprzedniego roku (wobec spadku o 2,4% odpowiednio w 2014 r.). W skali kraju odnotowano wzrost zatrudnienia w porównaniu z rokiem poprzednim o 1,3%, podczas gdy w 2014 r. zwiększyło się ono o 0,6%.

Dane o przeciętnym zatrudnieniu obejmują osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy w pełnym wymiarze czasu pracy oraz niepełnym, w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

Tabl. 7. **Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw**

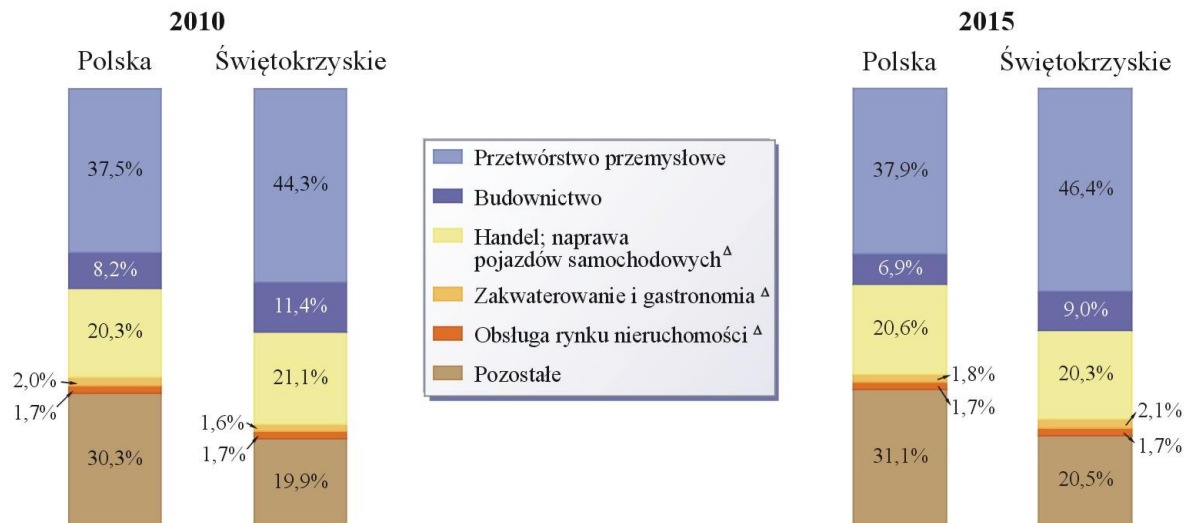
Wyszczególnienie	2010	2014	2015		
	w tysiącach		2010=100	2014=100	
Polska	5372,6	5529,5	5601,6	104,2	101,3
Świętokrzyskie	114,9	113,0	109,8	95,6	97,2
m. Kielce	38,8	35,0	34,2	88,2	97,8

Wyk. 15. **Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw**

Przeciętne miesięczne 2010 = 100

Wyk. 16. Struktura przeciętnego zatrudnienia według sekcji PKD 2007

Udział zatrudnionych w przetwórstwie przemysłowym wyniósł 51,0 tys. osób, tj. 46,4% ogółu zatrudnionych w sektorze przedsiębiorstw, natomiast najmniejszą grupę stanowili zatrudnieni w działalności związanej z informacją i komunikacją (1,3 tys. osób, tj. 1,2% ogólnej liczby zatrudnionych).

Tabl. 8. Przeciętne miesięczne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie świętokrzyskim

Wyszczególnienie	2014				2015				w tys. osób
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100								
O g ó ł e m	98,5	98,2	98,1	97,6	96,5	96,8	96,7	97,2	109,8
w tym:									
Przemysł	99,9	99,8	99,5	99,0	97,5	97,1	96,6	97,3	57,9
w tym:									
przetwórstwo przemysłowe	100,1	100,1	99,5	99,5	97,9	97,5	96,7	97,0	51,0
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	100,1	100,9	103,6	104,4	98,7	98,4	98,1	98,0	3,5
Budownictwo	88,7	89,8	88,8	89,3	90,4	91,2	91,7	91,4	9,8
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	97,0	96,1	96,1	95,2	94,9	96,1	96,0	96,7	22,3
Transport i gospodarka magazynowa	99,0	97,4	96,9	95,8	98,8	101,7	102,0	102,1	6,1
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	110,4	108,3	116,9	114,9	108,0	111,2	103,6	100,1	2,3
Informacja i komunikacja	104,0	100,2	99,6	102,1	100,5	102,3	157,1	154,0	1,3
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	96,2	96,2	96,5	97,4	97,3	97,8	97,8	96,8	1,9
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	96,5	95,1	95,2	92,7	95,0	93,0	90,8	90,2	1,9
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	106,0	106,1	108,6	107,2	93,8	93,1	91,8	92,1	3,4

W porównaniu z rokiem 2014 przeciętne zatrudnienie zmniejszyło się w większości sekcji sektora przedsiębiorstw, zarówno w sferze produkcyjnej, jak i usługowej. W przemyśle obniżyło się o 2,7%, w tym w przetwórstwie przemysłowym o 3,0%. W sferze usługowej przeciętne zatrudnienie najbardziej zmniejszyło się w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 9,8%), w budownictwie (o 8,6%), w administracji i działalności wspierającej (o 7,9%), w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 3,3%) oraz w obsłudze rynku nieruchomości (o 3,2%). Znaczący wzrost przeciętnego zatrudnienia odnotowano natomiast w informacji i komunikacji (o 54,0%). Przeciętne zatrudnienie zwiększyło się również w transporcie i gospodarce magazynowej (o 2,1%), a także nieznacznie w zakwaterowaniu i gastronomii (o 0,1%).

■ BEZROBOCIE REJESTROWANE

W 2015 r. wskaźniki charakteryzujące zmiany bezrobocia w skali roku, kształtowały się korzystniej niż przed rokiem – zmniejszyła się stopa bezrobocia i liczba bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach pracy. Niemniej jednak sytuacja na rynku pracy pozostała trudna. Pomimo wzrostu liczby ofert zatrudnienia, w dalszym ciągu dominowały propozycje szkolenia lub stażu.

Województwo świętokrzyskie należy od lat do grupy województw o wysokiej stopie bezrobocia. Na koniec 2015 r. uplasowało się na 12 lokacie. Najwyższą pozycję zajęło województwo wielkopolskie ze wskaźnikiem 6,2%, natomiast w jeszcze trudniejszej sytuacji niż świętokrzyskie pozostały województwa: podkarpackie (13,2%), zachodniopomorskie (13,3%), kujawsko-pomorskie (13,3%) oraz warmińsko-mazurskie (16,3%).

W 2015 r. nadal główną przyczyną wyrejestrowania z ewidencji było podejmowanie pracy, a odsetek osób wyrejestrowanych z tego powodu zwiększył się o 3,9 p.proc. do 47,0%. Jednocześnie odnotowano spadek udziału osób, które utraciły status bezrobotnego w wyniku nie potwierdzenia gotowości do podjęcia pracy (o 3,5 p.proc. do 17,5%).

Odnotowano wyższy odsetek zarejestrowanych bezrobotnych kobiet, osób powyżej 50 roku życia, osób bez kwalifikacji zawodowych oraz osób niepełnosprawnych. Zmniejszyły się natomiast udziały: osób młodych do 35 roku życia, osób długotrwale bezrobotnych oraz osób bez doświadczenia zawodowego.

W końcu grudnia 2015 r. liczba bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy województwa świętokrzyskiego wyniosła 66,1 tys. osób. Na przestrzeni 2015 r. liczba osób pozostających w ewidencji urzędów pracy zmniejszała się w porównaniu z 2014 r. z każdym kolejnym miesiącem i w efekcie na koniec 2015 r. jej stan był niższy o 9,3 tys. osób, tj. o 12,3% niż przed rokiem. W 2014 r. odnotowano natomiast na koniec okresu spadek o 16,3%. Populacja bezrobotnych była również mniej liczna niż w 2010 r. (o 16,0 tys. osób, tj. o 19,5%).

Dane o bezrobociu rejestrowanym dotyczące osób zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy prezentuje się zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (jednolity tekst Dz. U. 2008 Nr 69, poz. 415, z późniejszymi zmianami).

W skali kraju, na koniec 2015 r. liczba bezrobotnych była o 14,3% niższa niż rok wcześniej (wobec spadku o 15,4% w 2014 r.), natomiast w stosunku do 2010 r. spadek wyniósł 20,0% i był o 0,5 p.proc. większy niż w skali województwa.

Tabl. 9. **Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia**
Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	2010	2014	2015
POLSKA			
Bezrobotni zarejestrowani w tys.	1954,7	1825,2	1563,3
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys.	3042,0	2452,8	2368,8
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys.	2979,8	2786,2	2630,6
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy ..	83	46	31
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^b w %	12,4	11,4	9,8
ŚWIĘTOKRZYSKIE			
Bezrobotni zarejestrowani w tys.	82,1	75,4	66,1
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys.	125,0	98,2	99,5
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys.	126,7	112,9	108,8
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy ..	190	114	87
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^b w %	15,2	14,1	12,5
KIELCE			
Bezrobotni zarejestrowani w tys.	11,4	10,5	9,4
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys.	16,7	13,0	12,7
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys.	16,5	14,7	13,9
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy ..	763	210	x ^c
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^b w %	10,6	9,8	8,7

^a W ciągu roku. ^b Stopę bezrobocia podaje się z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (będących składową cywilnej ludności aktywnej zawodowo) wyszacowanych w latach 2010-2015 r. na podstawie wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2010. ^c Brak nierozdysponowanych ofert pracy na koniec miesiąca sprawozdawczego.

W województwie świętokrzyskim w końcu 2015 r., w odniesieniu do roku poprzedniego, spadek liczby bezrobotnych odnotowano we wszystkich powiatach, przy czym największy – w powiatach: włoszczowskim (o 31,1%), sandomierskim (o 22,9%), kazimierskim (o 16,9%), koneckim (o 16,2%) i staszowskim (o 16,2%), a najmniejszy – w powiatach: opatowskim (o 6,2%), kieleckim (o 7,3%), pińczowskim (o 9,2%) i ostrowieckim (o 9,6%).

Bezrobotni nieposiadający prawa do zasiłku to zarejestrowane w urzędach pracy osoby poszukujące pracy, które utraciły bądź nie nabyły prawa do zasiłku.

W omawianym okresie 86,4% ogółu bezrobotnych w województwie nie posiadało prawa do zasiłku (w 2014 r. – 87,2%), 80,2% stanowiły osoby wcześniej pracujące (w poprzednim roku – 78,8%), a 56,2% to mieszkańcy wsi (przed rokiem – 56,3%).

W końcu grudnia 2015 r. w województwie świętokrzyskim wśród bezrobotnych, podobnie jak w kraju, przeważali mężczyźni. Stanowili oni 50,6% ogółu zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy, a ich liczba była o 13,9% niższa niż rok wcześniej. W tym samym czasie populacja bezrobotnych kobiet zmniejszyła się o 10,6%, a ich udział zwiększył się o 0,9 p.proc.

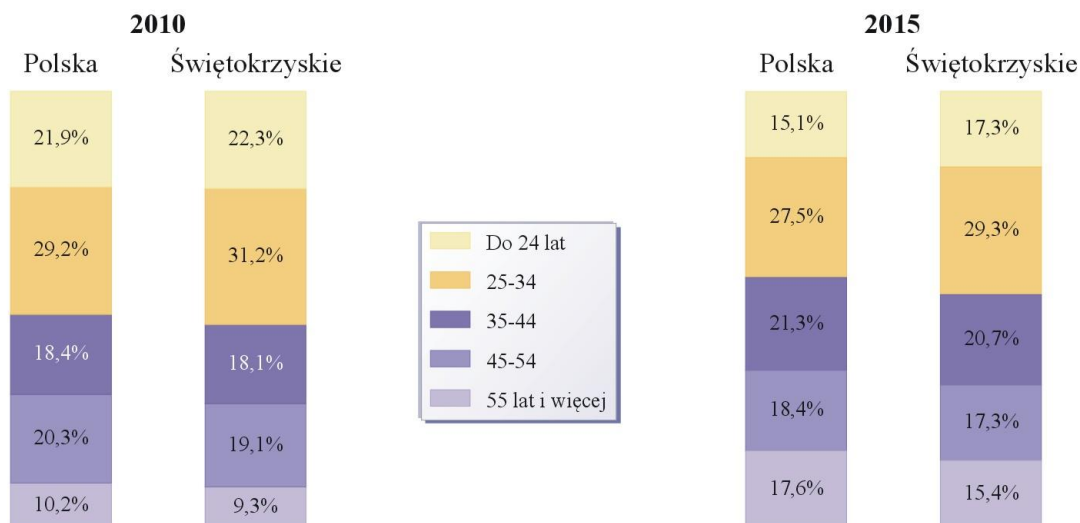
Bezrobocie nadal dotyczyło przede wszystkim ludzi młodych, których wiek nie przekroczył 35 lat. W końcu grudnia 2015 r. najliczniejszą grupę wśród bezrobotnych stanowiły osoby w wieku 25-34 lata (19,4 tys.), choć ich odsetek w ogólnej liczbie bezrobotnych zmniejszył się w porównaniu z poprzednim rokiem (o 0,4 p.proc. do 29,3%). Bezrobotni, którzy nie ukończyli 25 roku życia stanowili 17,3%, tj. 11,5 tys. osób (o 1,1 p.proc. mniej niż w 2014 r.).

Na przestrzeni roku zwiększył się natomiast udział osób bezrobotnych w wieku 35-44 lata – o 0,3 p.proc. do 20,7%, a także osób w wieku 55 lat i więcej – o 1,5 p.proc. do 15,4%.

Wyk. 17. **Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według wieku**

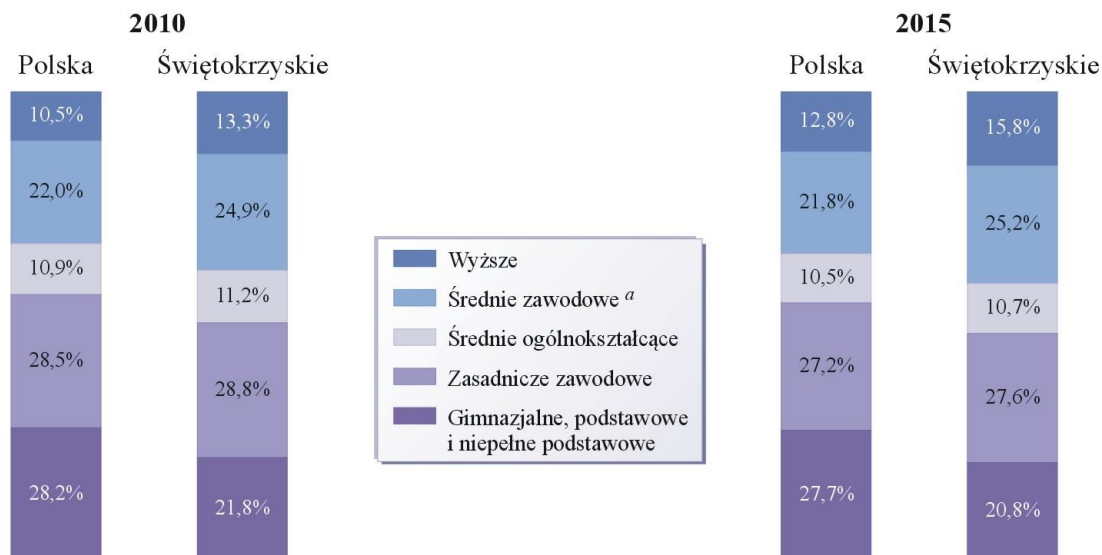
Stan w dniu 31 XII

Większość bezrobotnych rejestrujących się w powiatowych urzędach pracy to osoby o stosunkowo niskim poziomie wykształcenia. Według stanu na koniec 2015 r. 48,4% stanowiły osoby posiadające wykształcenie gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe oraz zasadnicze zawodowe (odpowiednio 20,8% i 27,6% ogółu bezrobotnych), a 25,2% legitymowało się wykształceniem średnim zawodowym (łącznie z policealnym). Problemy na rynku pracy odczuwały również osoby z wyższym wykształceniem, których zbiorowość w ciągu ostatniego roku zmniejszyła się najslabiej (o 8,6%), a ich odsetek wzrósł o 0,6 p.proc. do poziomu 15,8%.

Wyk. 18. **Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według poziomu wykształcenia**

Stan w dniu 31 XII

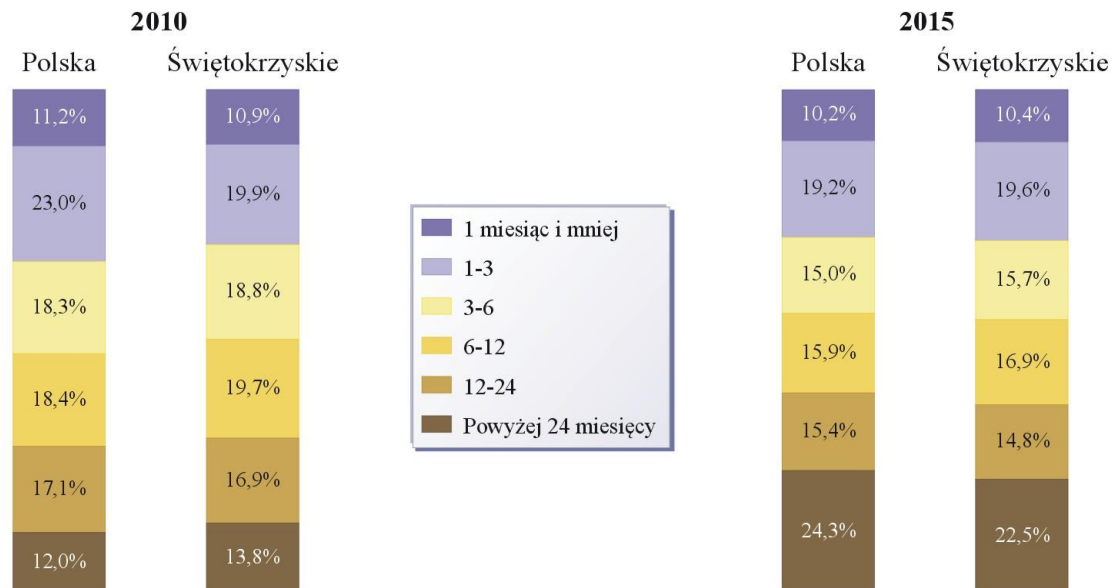

^a Łącznie z wykształceniem policealnym.

Biorąc pod uwagę klasyfikację bezrobotnych wyodrębnionych z uwagi na czas pozostawania bez pracy odnotowano wzrost udziału osób pozostających bez pracy do 1 roku – o 4,5 p.proc. do 62,6%. Spośród wskazanych osób najbardziej zwiększył się odsetek bezrobotnych pozostających bez pracy 1-3 miesiące (o 2,7 p.proc. do 19,6%), przy czym jedynie w tej kategorii wzrosła liczebność subpopula-

cji (o 1,9%). Zwiększył się również udział osób pozostających bez pracy: 3-6 miesięcy o 0,9 p.proc., do 1 miesiąca o 0,5 p.proc. i 6-12 miesięcy o 0,4 p.proc. Zmniejszył się natomiast odsetek osób pozostających bez pracy: 12-24 miesięcy do 14,8% (o 4,1 p.proc.) oraz powyżej 24 miesięcy do 22,5%, tj. o 0,6 p.proc. Ponadto we wskazanych grupach odnotowano największy spadek liczebności subpopulacji, tj. odpowiednio o 31,3% i 14,3%.

Wyk. 19. **Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według czasu pozostawania bez pracy^a**
Stan w dniu 31 XII

^a Przedziały zostały domknięte prawostronnie.

Największe trudności ze znalezieniem pracy miały osoby dotychczas niepracujące oraz z krótkim stażem pracy (do 5 lat) – na koniec 2015 r. stanowiły one 60,5%, tj. o 0,2 p.proc. mniej niż przed rokiem. Na koniec omawianego okresu osoby bez stażu pracy stanowiły blisko 19,8% ogółu zarejestrowanych, ze stażem od 1 roku do 5 lat – 22,2% oraz do 1 roku – 18,5%. W porównaniu z rokiem poprzednim zdecydowanie pogorszyła się sytuacja osób ze stażem do 1 roku, których odsetek wzrósł o 1,2 p.proc.

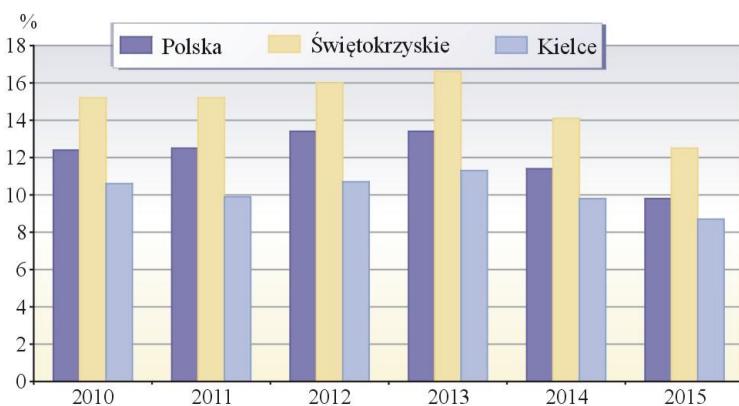
Bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy stanowili 87,6% ogółu bezrobotnych, tj. o 1,0 p.proc. mniej niż w 2014 r. Liczebność omawianej subpopulacji zmniejszyła się natomiast o 13,3%. W omawianym okresie nadal ponad połowę stanowiły osoby długotrwale bezrobotne, których udział w liczbie zarejestrowanych bezrobotnych ogółem zmniejszył się o 2,9 p.proc. w skali roku – do 56,1%. Odnotowano również zmniejszenie udziału bezrobotnych w wieku do 25 lat (o 1,1 p.proc. do 17,3%). W analizowanym miesiącu zwiększył się natomiast odsetek bezrobotnych powyżej 50 roku życia (o 1,3 p.proc. do 24,6%) oraz poszukujących pracy niepełnosprawnych (o 0,5 p. proc. do 6,3%). W ujęciu rocznym, liczebność osób bezrobotnych w wieku do 25 lat zmniejszyła się o 17,5%, a osób w wieku 50 lat i więcej ubyło o 7,4%. Z kolei osób długotrwale bezrobotnych i niepełnosprawnych odnotowano mniej odpowiednio: o 16,6% i o 3,5%.

Tabl. 10. **Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia w województwie świętokrzyskim**

Wyszczególnienie	2014				2015			
	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII
Bezrobotni zarejestrowani (stan w końcu okresu):								
w tysiącach osób	90,6	79,5	76,0	75,4	78,2	68,5	63,9	66,1
analogiczny okres roku poprzedniego = 100	102,2	94,4	88,1	83,7	86,2	86,2	84,1	87,7
Bezrobotni nowo zarejestrowani (napływ):								
w tysiącach osób	25,3	20,3	26,3	26,4	26,0	21,0	25,1	27,4
analogiczny okres roku poprzedniego = 100	85,7	91,6	90,0	99,1	103,0	103,5	95,5	103,7
Bezrobotni wyrejestrowani (odpływ):								
w tysiącach osób	24,8	31,4	29,8	26,9	23,3	30,6	29,8	25,1
analogiczny okres roku poprzedniego = 100	102,5	104,7	109,7	118,6	94,1	97,6	99,8	93,2
Płynność bezrobocia (napływ -odpływ) w tysiącach osób	0,5	-11,1	-3,6	-0,5	2,7	-9,6	-4,7	2,3
Stopa bezrobocia (stan w końcu okresu) w %	16,6	14,9	14,3	14,1	14,5	12,9	12,1	12,5

Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

Na przestrzeni 2015 r. stopa bezrobocia rejestrowanego kształtowała się na niższym poziomie niż rok wcześniej. W końcu 2015 r. stopa bezrobocia rejestrowanego osiągnęła poziom 12,5% i była o 1,6 p.proc. niższa niż przed rokiem, natomiast w stosunku do 2010 r. spadła o 2,7 p.proc. W kraju stopa bezrobocia rejestrowanego wyniosła 9,8%, tj. o 1,6 p.proc. mniej niż przed rokiem, natomiast w porównaniu z analogicznym okresem 2010 r. była niższa o 2,6 p.proc.

Wyk. 20. **Stopa bezrobocia rejestrowanego**
Stan w dniu 31 XII

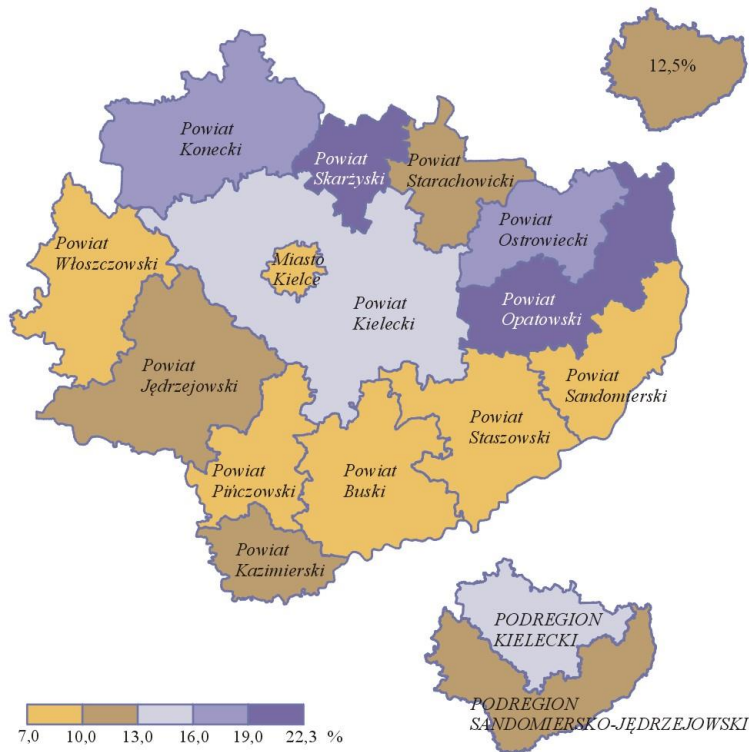
Spadek omawianego wskaźnika w skali roku odnotowano we wszystkich powiatach i wyniósł on od 0,8 p.proc. w powiecie pińczowskim do 3,6 p.proc. w powiecie włoszczowskim. Najgłębszy spadek notowano w powiecie: włoszczowskim (o 3,6 p.proc. do 9,1%), koneckim (o 2,8 p.proc. do 17,4%), skarżyskim (o 2,5 p.proc. do 22,3%) i sandomierskim (o 2,4 p.proc. do 8,9%).

W 2015 r. nadal obserwowano dość duże terytorialne zróżnicowanie stopy bezrobocia w województwie. Rozpiętość pomiędzy najniższą i najwyższą wartością wskaźnika w powiatach wyniosła 15,2

p.proc. i w skali roku zmniejszyła się o 1,6 p.proc. Najwyższą stopę bezrobocia odnotowano w powiatach: skarżyskim (22,3%), opatowskim (19,8%), ostrowieckim (17,5%) oraz koneckim (17,4%), zaś najniższą - w powiatach: buskim (7,1%), pińczowskim (8,7%) i mieście na prawach powiatu Kielce (8,7%).

Wyk. 21. **Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie świętokrzyskim według podregionów i powiatów w 2015 r.**
Stan w dniu 31 XII

W 2015 r. w województwie świętokrzyskim liczba nowo zarejestrowanych bezrobotnych wyniosła 99,5 tys. osób i była większa niż przed rokiem (o 1,3 tys., tj. o 1,3%), natomiast w porównaniu z zanotowaną w 2010 r. – niższa o 25,6 tys., tj. o 20,4%).

Najliczniejszą grupę nadal stanowiły osoby rejestrujące się po raz kolejny, a ich odsetek w ogólnej liczbie nowo zarejestrowanych zwiększył się w stosunku do 2014 r. o 1,6 p.proc. i wyniósł 85,4%.

Zwiększył się również odsetek osób dotychczas pracujących (do 78,5%, tj. o 2,0 p.proc.) oraz osób zamieszkałych na wsi (do 56,7%, tj. o 0,9 p.proc.). W skali roku wśród nowo zarejestrowanych zmniejszył się natomiast udział absolwentów (do 11,7%, tj. o 0,5 p.proc.) oraz zwolnio-

nych z przyczyn dotyczących zakładów pracy (do 4,6%, tj. o 0,6 p.proc.).

Z ewidencji bezrobotnych w województwie świętokrzyskim w ciągu 2015 r. skreślono 108,8 tys. osób, tj. mniej o 3,7% niż przed rokiem oraz o 14,1% niż w analogicznym okresie 2010 r. Główną przyczynę wyrejestrowania stanowiło podjęcie pracy, w wyniku czego z rejestru bezrobotnych skreślono 51,1 tys. osób (wobec 48,7 tys. przed rokiem). Udział tej kategorii bezrobotnych w ogólnej liczbie wyrejestrowanych zwiększył się w ujęciu rocznym o 3,9 p.proc. do 47,0%.

Na przestrzeni 2015 r. urzędy pracy skierowały na szkolenia o 16,3% mniej osób niż rok wcześniej (2,4 tys. wobec 2,9 tys.), a ich udział zmniejszył się o 0,3 p.proc. do 2,2%. Zmniejszyła się również liczba osób (o 7,6%), które rozpoczęły staż (12,4 tys. wobec 13,4 tys.). Odsetek stażystów w ogólnej liczbie osób wykreślonych z ewidencji w 2015 r. zmalował o 0,5 p.proc. do 11,4%.

Mniej osób niż w 2014 r. dobrowolnie rezygnowało ze statusu bezrobotnego (7,6%, tj. o 0,6 p.proc. mniej). Zmniejszył się także udział osób, które, utraciły status bezrobotnego w wyniku niepotwierdzenia gotowości do pracy – o 3,5 p.proc. do 17,5%.

W strukturze osób wykreślonych z ewidencji zmiany odnotowano także w przypadku osób, które odmówiły bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy (wzrost do 5,8%, tj. o 3,2 p.proc.).

O płynności rynku pracy oraz poziomie bezrobocia decyduje m. in. rotacja bezrobotnych, czyli napływ i odpływ osób rejestrujących się w powiatowych urzędach pracy. W 2015 r. w województwie świętokrzyskim bilans bezrobotnych kształtował się nadal korzystnie, tzn. w ciągu roku zarejestrowano o 9,3 tys. osób mniej niż wyłączono z ewidencji. Nie mniej jednak sytuacja nie była tak korzystna jak w 2014 r., kiedy to wyrejestrowania przeważały o 14,7 tys. osób. Relacja napływu do odpływu z bezrobocia ukształtowała się na poziomie 91,4% wobec 90,0% w kraju (w 2014 r. odpowiednio: 87,0% i 88,0%).

Powiatowe urzędy pracy w województwie świętokrzyskim w ciągu całego 2015 r. miały do dyspozycji 36,4 tys. ofert pracy, tj. o 7,5% więcej niż rok wcześniej. Jednak, podobnie, jak przed rokiem oferty przeważnie dotyczyły szkolenia lub stażu. W końcu grudnia na 1 ofertę pracy przypadało 87 bezrobotnych (wobec 114 osób przed rokiem) i wskaźnik ten był o 56 osób wyższy niż w skali kraju. Najkorzystniejsza sytuacja miała miejsce w powiecie sandomierskim (24 osoby na 1 ofertę), pińczowskim (26 osób) oraz staszowskim (39 osób). Na przeciwległym biegunie znalazły się powiaty: skarżyski, gdzie na 1 ofertę przypadało 290 osób bezrobotnych, opatowski (223 osoby) i starachowicki (185 osób). Ponadto w mieście na prawach powiatu Kielce dla 9,4 tys. osób bezrobotnych nie pozostała żadna nierozdysponowana oferta pracy.

■ BADANIE AKTYWNOŚCI EKONOMICZNEJ LUDNOŚCI

Wyniki Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) przeprowadzonego w IV kwartale 2015 r. w województwie świętokrzyskim wskazują, że w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku:

- odnotowano wzrost aktywności zawodowej, przy czym nadal wyższą aktywnością zawodową charakteryzowali się mężczyźni i mieszkańcy wsi,
- zwiększyła się liczba pracujących dzięki wzrostowi liczby pracujących mężczyzn, jednocześnie liczba pracujących kobiet nie uległa zmianie, ponadto więcej osób niż przed rokiem pracowało na wsi, natomiast mniej – w miastach,
- odnotowano wzrost wskaźnika zatrudnienia niezależnie od płci i miejsca zamieszkania, przy czym większy był wśród mężczyzn i mieszkańców wsi,
- wystąpił wzrost liczby bezrobotnych, przy czym dotyczył on subpopulacji kobiet i osób zamieszkałych na wsi,
- stopa bezrobocia pozostała na poziomie z IV kw. 2014 r., ale jej niższy poziom odnotowano wśród mężczyzn i w miastach, ponadto stopa bezrobocia nadal należała do najwyższych w kraju,
- zmniejszyło się obciążenie pracujących osobami niepracującymi,
- zmniejszyła się zbiorowość biernych zawodowo; przy czym spadek ten odnotowano zarówno wśród mężczyzn, jak i kobiet oraz wśród mieszkańców miast.

W IV kwartale 2015 r. zbiorowość aktywnych zawodowo w województwie liczyła 685 tys. osób, a biernych zawodowo – 503 tys. Ludność aktywną zawodowo tworzyli pracujący (618 tys. osób) i bezrobotni (67 tys. osób).

Prezentowane wyniki BAEL zostały uogólnione w oparciu o bilanse ludności opracowane na podstawie NSP 2011. Dane nie obejmują osób w obiektach zbiorowego zakwaterowania i bezdomnych oraz osób nieobecnych w gospodarstwach domowych 12 miesięcy i więcej.

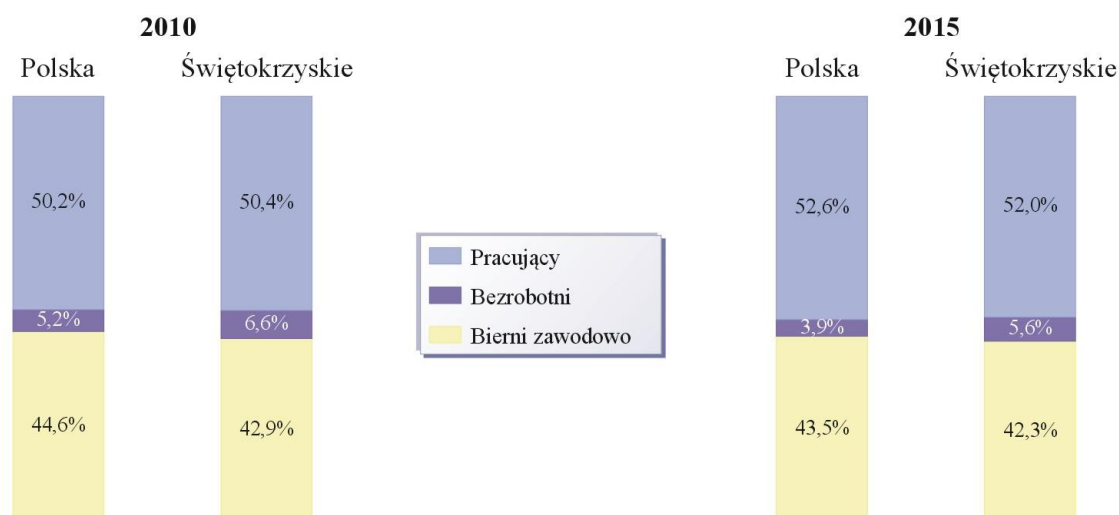
Dane o aktywności ekonomicznej ludności w wieku 15 lat i więcej opracowano na podstawie reprezentacyjnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL), prowadzonego w cyklu kwartalnym. Badaniem objęte są osoby będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach.

Tabl. 11. Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej w IV kwartale

Wyszczególnienie	2010	2014	2015
POLSKA			
Aktywni zawodowo w tys.	17154	17427	17489
pracujący	15557	16018	16280
bezrobotni	1597	1410	1210
Bierni zawodowo w tys.	13826	13543	13473
Współczynnik aktywności zawodowej w %	55,4	56,3	56,5
Wskaźnik zatrudnienia w %	50,2	51,7	52,6
Stopa bezrobocia w %	9,3	8,1	6,9
ŚWIĘTOKRZYSKIE			
Aktywni zawodowo w tys.	690	664	685
pracujący	609	599	618
bezrobotni	80	65	67
Bierni zawodowo w tys.	519	519	503
Współczynnik aktywności zawodowej w %	57,1	56,1	57,7
Wskaźnik zatrudnienia w %	50,4	50,6	52,0
Stopa bezrobocia w %	11,6	9,8	9,8

Struktura ludności według statusu na rynku pracy uległa zmianie zarówno w stosunku do notowanej w IV kwartale 2014 r., jak i pięć lat wcześniej. W odniesieniu do analogicznego okresu 2014 r., w ogólnej liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej zwiększył się udział osób pracujących i bezrobotnych – odpowiednio o: 1,4 p.proc. i 0,1 p.proc.; zmalał natomiast udział osób biernych zawodowo – o 1,6 p.proc. W porównaniu z IV kwartałem 2010 r. obserwowano wzrost udziału pracujących (o 1,6 p.proc.), natomiast spadek – odsetka bezrobotnych (o 1,0 p.proc.) oraz biernych zawodowo (o 0,6 p.proc.).

Wyk. 22. Struktura ludności w wieku 15 lat i więcej wg statusu na rynku pracy w IV kwartale

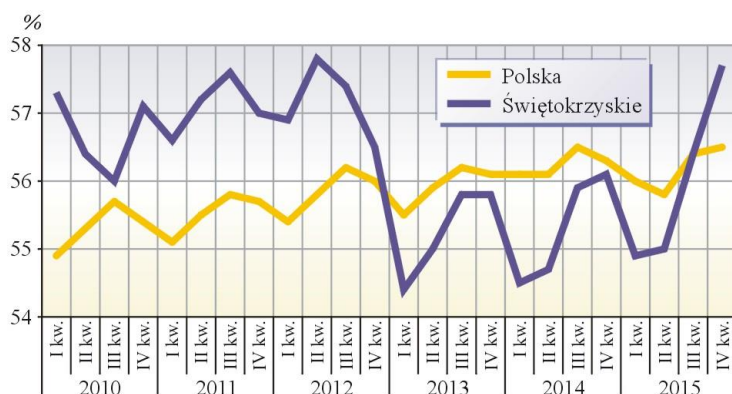

Liczba aktywnych zawodowo w IV kwartale 2015 r. zwiększyła się w stosunku do zanotowanej w analogicznym okresie poprzedniego roku o 3,2%, przy czym wzrost notowano niezależnie od płci oraz wśród mieszkańców wsi. Z kolei w odniesieniu do sytuacji sprzed pięciu lat, liczba aktywnych zawodowo spadła o 0,7% - spadek dotyczył zarówno kobiet, jak i mężczyzn oraz mieszkańców miast.

W omawianym okresie w województwie współczynnik aktywności zawodowej ukształtował się na poziomie 57,7% (jego wartość dla kraju wyniosła 56,5%). W ujęciu rocznym w województwie zaobserwowano wzrost aktywności zawodowej, a opisujący ją współczynnik zwiększył się

Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności (ogółem lub danej grupy).

Wyk. 23. Współczynnik aktywności zawodowej

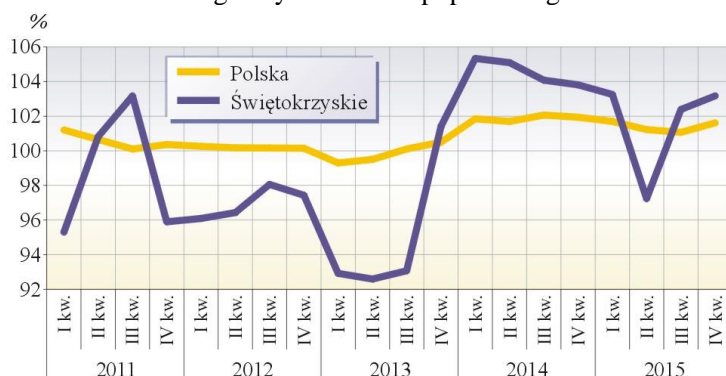

o 1,6 p.proc., natomiast w odniesieniu do analogicznego kwartału 2010 r. - wzrósł o 0,6 p.proc. (w skali kraju zaobserwowano wzrost - odpowiednio o: 0,2 p.proc. i 1,1 p.proc.). W IV kwartale 2015 r. w województwie świętokrzyskim wyższą wartość wskaźnika aktywności zawodowej zanotowano wśród mężczyzn niż wśród kobiet (66,4%, wobec 49,3%). Bardziej aktywni byli mieszkańcy wsi, gdzie wskaźnik osiągnął 60,2%, podczas gdy w miastach – 54,4%.

Do **pracujących** zaliczono wszystkie osoby w wieku 15 lat i więcej, które w okresie badanego tygodnia:

- wykonywały, przez co najmniej 1 godzinę, pracę przynoszącą zarobek lub dochód, tzn. były zatrudnione w charakterze pracownika najemnego, pracowały we własnym (lub dzierżawionym) gospodarstwie rolnym lub prowadziły własną działalność gospodarczą poza rolnictwem albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa w rolnictwie lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem;
- formalnie miały pracę, ale jej nie wykonywały (np. z powodu choroby, urlopu, przerwy w działalności zakładu, trudnych warunków atmosferycznych) jeżeli przerwa w pracy wynosiła mniej niż 3 miesiące; jeśli przerwa w pracy wynosiła ponad 3 miesiące, dodatkowym kryterium w BAEL w przypadku pracowników najemnych (zatrudnieni na podstawie stosunku pracy oraz osoby wykonujące prace nakładczą) był fakt otrzymywania co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia.

Wyk. 24. Dynamika liczby pracujących
analogiczny okres roku poprzedniego = 100

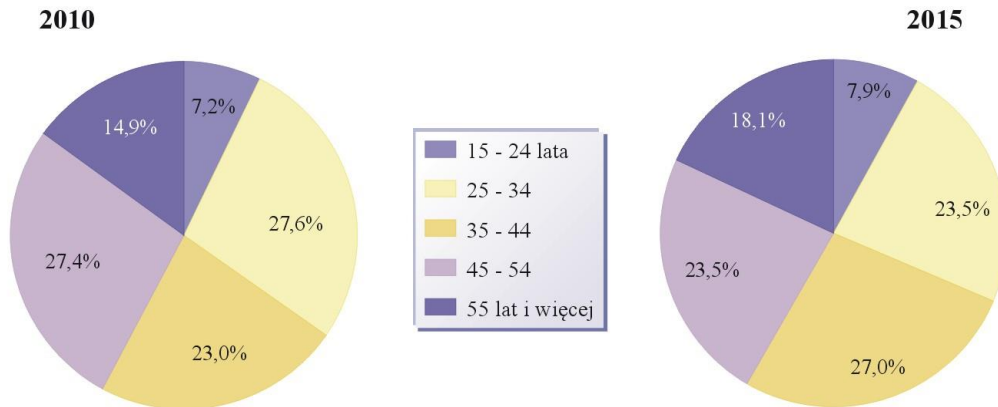
Zbiorowość pracujących w IV kwartale 2015 r. liczyła 618 tys. i była o 3,2% wyższa niż zanotowana rok wcześniej. Było to wynikiem wzrostu liczby pracujących mężczyzn (o 5,7%), gdyż liczebność subpopulacji pracujących kobiet nie zmieniła się. W porównaniu z analogicznym okresem 2010 r. omawiana populacja zwiększyła się o 9 tys. osób (tj. o 1,5%), a obserwowany wzrost dotyczył zarówno mężczyzn (o 2,3%), jak i kobiet (o 0,4%).

W analizowanym okresie w populacji pracujących mniejszy udział miały kobiety (43,2%).

Biorąc pod uwagę wiek pracujących, w IV kwartale 2015 r. najmniejszy udział w omawianej zbiorowości miały osoby ze skrajnych grup wiekowych, tzn. 15-24 lata (7,9%) oraz 55 lat i więcej (18,1%). Udziały pozostałych grup wyodrębnionych ze względu na wiek mieściły się w granicach 23,5%-27,0%.

Wyk. 25. **Struktura pracujących według wieku w województwie świętokrzyskim w IV kwartale**

Wskaźnik zatrudnienia w województwie świętokrzyskim wyniósł 52,0% i był o 0,6 p.proc. niższy od średniego w kraju. W odniesieniu do analogicznego kwartału 2014 r. zwiększył się on o 1,4 p.proc. (w skali kraju wzrósł o 0,9 p.proc.), przy czym obserwowany w tym czasie wzrost dotyczył zarówno populacji mężczyzn (o 2,1 p.proc. do 59,9%), jak i kobiet (o 0,6 p.proc. do 44,4%). Na przestrzeni roku wskaźnik zatrudnienia zwiększył się dla ludności wsi o 0,6 p.proc. osiągając wartość 54,1%, natomiast w miastach wzrósł o 1,9 p.proc. i wyniósł 49,3%.

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności (ogółem lub danej grupy).

Wyk. 26. **Wskaźnik zatrudnienia**

W IV kwartale 2015 r. liczba bezrobotnych w województwie świętokrzyskim wyniosła 67 tys. osób i w odniesieniu do analogicznego okresu roku poprzedniego wzrosła o 3,1%, przy czym zwiększyła się populacja bezrobotnych kobiet (o 30,4%), natomiast bezrobotnych mężczyzn ubyło o 7,3%. W porównaniu z analogicznym okresem 2010 r. liczba osób bezrobotnych była niższa o 16,3%. W IV kwartale 2015 r. wśród ogółu osób bezrobotnych w województwie większość (56,7%) stanowili mężczyźni.

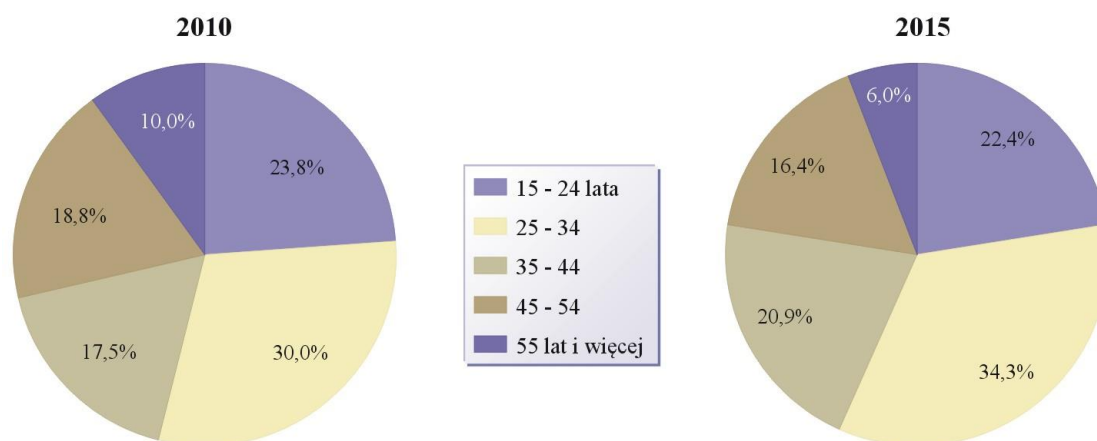
Bezrobotni to osoby w wieku 15-74 lata, które spełniły jednocześnie trzy warunki: w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi, w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany) aktywnie poszukiwały pracy oraz były gotowe podjąć pracę w ciągu dwóch tygodni następujących po tygodniu badanym. Do bezrobotnych zaliczono także osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy oraz były gotowe tę pracę podjąć.

Wyk. 27. **Dynamika liczby bezrobotnych**
analogiczny okres roku poprzedniego = 100

Analiza bezrobotnych pod względem wieku w województwie świętokrzyskim w IV kwartale 2015 r. wykazała, że najliczniejszą grupę tworzyły osoby należące do przedziału wiekowego 25-34 lata (34,3% ogółu bezrobotnych). Najmniejsza zbiorowość obejmowała osoby 55-lletnie i starsze (6,0%).

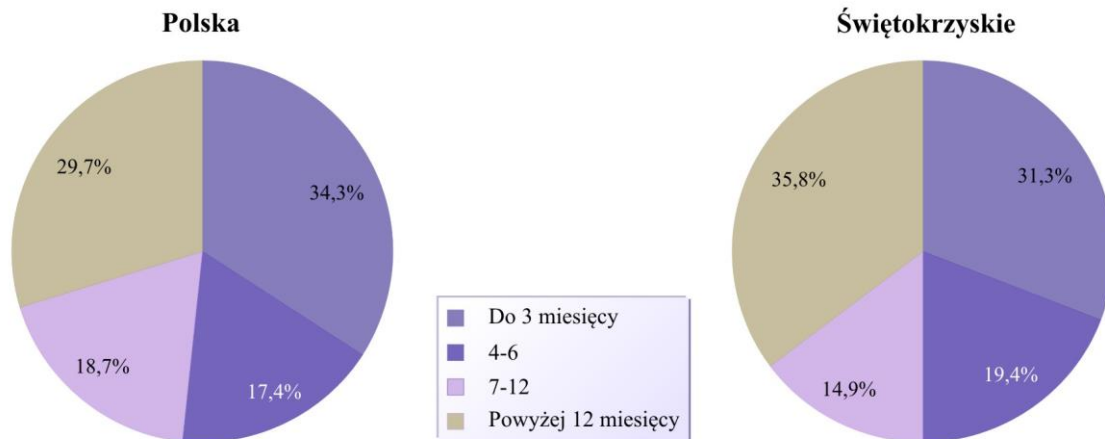
Wyk. 28. **Struktura bezrobotnych według wieku w województwie świętokrzyskim w IV kwartale**

Przeciętny czas poszukiwania pracy przez osoby bezrobotne w IV kwartale 2015 r. w województwie świętokrzyskim wyniósł 13,0 miesiąca (w kraju – 11,8 miesiąca). Na przestrzeni roku okres ten uległ wydłużeniu o 0,3 miesiąca (w Polsce – skróceniu o 0,2 miesiąca). W analizowanym okresie w województwie liczba osób długotrwale poszukujących pracy (tzn. dłużej niż rok) wyniosła 24 tys. i stanowiła 35,8% ogółu bezrobotnych (wobec 33,8% rok wcześniej). W kraju w IV kwartale 2015 r.

odsetek osób pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy w ogólnej liczbie bezrobotnych wyniósł 29,7% i w porównaniu z zanotowanym przed rokiem zmniejszył się o 5,5 p.proc.

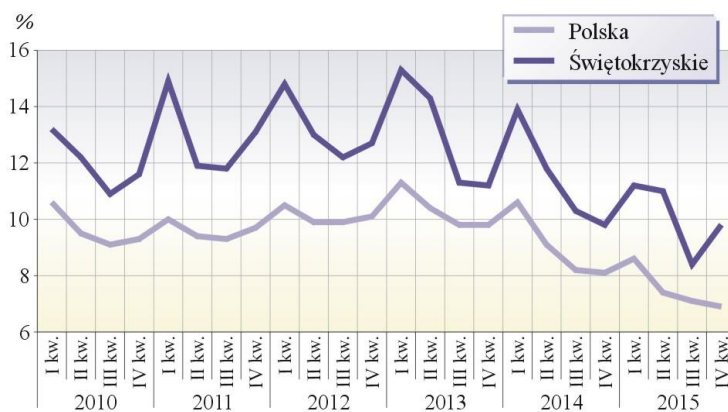
Wyk. 29. **Struktura bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy w IV kwartale 2015 r.**

Stopa bezrobocia w IV kwartale 2015 r. w województwie świętokrzyskim ukształtowała się na poziomie 9,8% i była o 2,9 p.proc. wyższa od wskaźnika ogólnokrajowego. Biorąc pod uwagę zróżnicowanie przestrzenne stopy bezrobocia, wyższą wartość odnotowano jedynie w województwie podkarpackim (11,7%). Na przestrzeni roku w województwie stopa bezrobocia nie uległa zmianie (w Polsce – spadek o 1,2 p.proc.), natomiast w odniesieniu do analogicznego okresu 2010 r. odnotowano spadek o 1,8 p.proc. (w kraju – spadek o 2,4 p.proc.). W IV kwartale 2015 r. w województwie analizowany wskaźnik w przypadku mężczyzn wyniósł 9,8%, a wśród kobiet – 10,1%. W miastach poziom bezrobocia był niższy – stopa bezrobocia osiągnęła 9,6%, podczas gdy na wsi wyniosła 10,1%.

***Stopę bezrobocia** obliczono jako udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo (ogółem lub danej grupy).*

Wyk. 30. **Stopa bezrobocia**

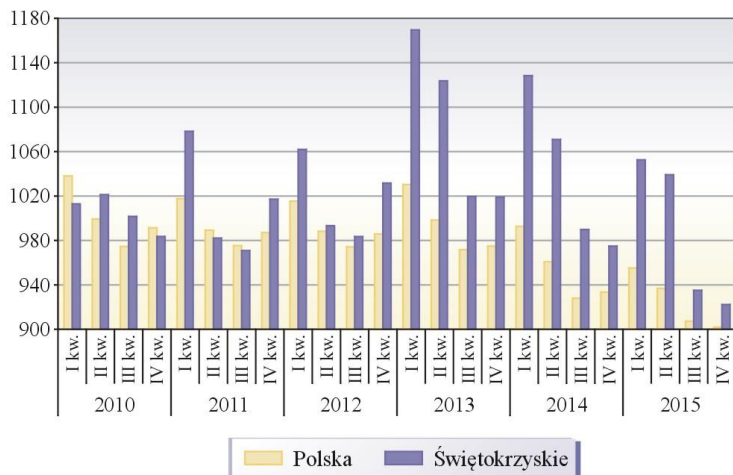

W IV kwartale 2015 r. w województwie analizowany wskaźnik w przypadku mężczyzn wyniósł 9,8%, a wśród kobiet – 10,1%. W miastach poziom bezrobocia był niższy – stopa bezrobocia osiągnęła 9,6%, podczas gdy na wsi wyniosła 10,1%.

W IV kwartale 2015 r. zbiorowość biernych zawodowo liczyła 503 tys. osób i stanowiła 42,3% ogółu mieszkańców województwa w wieku 15 lat i więcej. Udział biernych zawodowo w ogólnej liczbie ludności kraju w tym wieku ukształtował się na poziomie 43,5%. Liczba nieaktywnych zawodowo w województwie świętokrzyskim zmniejszyła się zarówno na przestrzeni roku, jak i w stosunku do analogicznego okresu 2010 r. (po 3,1%). W skali kraju w analogicznym okresie liczebność analizowanej populacji zmniejszyła się

odpowiednio o 0,5% i 2,6%. Większość populacji osób nieaktywnych zawodowo w regionie tworzyły kobiety, których udział w IV kwartale 2015 r. wyniósł 60,6%. Ponadto wśród osób biernych zawodowo przeważali mieszkańcy wsi (53,1%).

Wyk. 31. Liczba osób niepracujących na 1000 osób pracujących

W IV kwartale 2015 r. na 1000 pracujących przypadało 922 osoby bezrobotne i bierne zawodowo. Rok wcześniej obciążenie to wyniosło 975 osób, natomiast w analogicznym okresie 2010 r. – 984 osoby. W IV kwartale 2015 r. w województwie na 1000 pracujących przypadało o 20 osób bezrobotnych i biernych zawodowo więcej niż w skali kraju, natomiast

w analogicznym okresie 2014 r. różnica ta wyniosła 41 osób. Z kolei w 2010 r. – w kraju obciążenie było większe niż w województwie (o 7 osób).

Dane prezentujące rynek pracy w województwie świętokrzyskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa świętokrzyskiego” – opracowanie sygnałowe dostępne co miesiąc,
  - „Biuletyn statystyczny województwa świętokrzyskiego” – publikacja dostępna co kwartał,
  - „Aktywność ekonomiczna ludności w województwie świętokrzyskim” – opracowanie sygnałowe dostępne co kwartał,
  - „Rynek pracy w województwie świętokrzyskim” – od 2011 r. publikacja dostępna co rok (również w wersji książkowej),
- jak również w Banku Danych Lokalnych.

WYNAGRODZENIA

W 2015 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie świętokrzyskim ukształtowało się na poziomie wyższym niż rok wcześniej, a jego wzrost notowano w kolejnych kwartalnych okresach narastających. Na przestrzeni omawianego roku zmniejszył się dystans przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w województwie do wielkości krajowej (o 1,2 pkt. proc. do 15,8%). W porównaniu z 2014 r. zmniejszył się czas przepracowany przez zatrudnionych w jednostkach sektora przedsiębiorstw, natomiast średnie wynagrodzenie za godzinę pracy wzrosło. Na tle pozostałych województw przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie zajęło jedenastą lokatę w kraju (wobec 14 pozycji w 2014 r.).

Tabl. 12. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw**

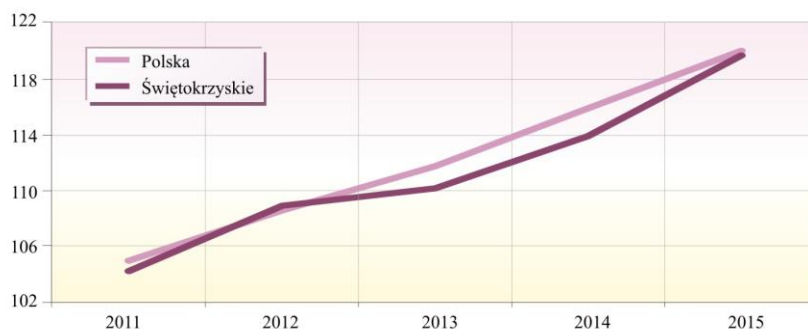
Wyszczególnienie	2010	2014	2015		
	w złotych			2010=100	2014=100
Polska	3434,62	3980,24	4121,41	120,0	103,5
Świętokrzyskie	2900,21	3303,05	3470,67	119,7	105,1
Kielce	2949,48	3437,34	3590,76	121,7	104,5

W 2015 r. w województwie świętokrzyskim przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw osiągnęło poziom 3470,67 zł i było o 5,1% wyższe niż w roku poprzednim (wobec wzrostu o 3,4% odpowiednio w 2014 r.). W kraju przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto wyniosło 4121,41 zł, i zwiększyło się o 3,5% w odniesieniu do zanotowanego przed rokiem (przy wzroście o 3,7% odpowiednio w 2014 r.).

***Przeciętne wynagrodzenie brutto** to stosunek sumy wynagrodzeń osobowych brutto, honorariów wypłaconych niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, wypłat z tytułu udziału w zysku lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach oraz dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej do przeciętnej liczby zatrudnionych w danym okresie, po wyeliminowaniu osób wykonujących pracę nakładczą oraz zatrudnionych za granicą.*

Wyk. 32. **Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw**

Przeciętne miesięczne 2010 = 100

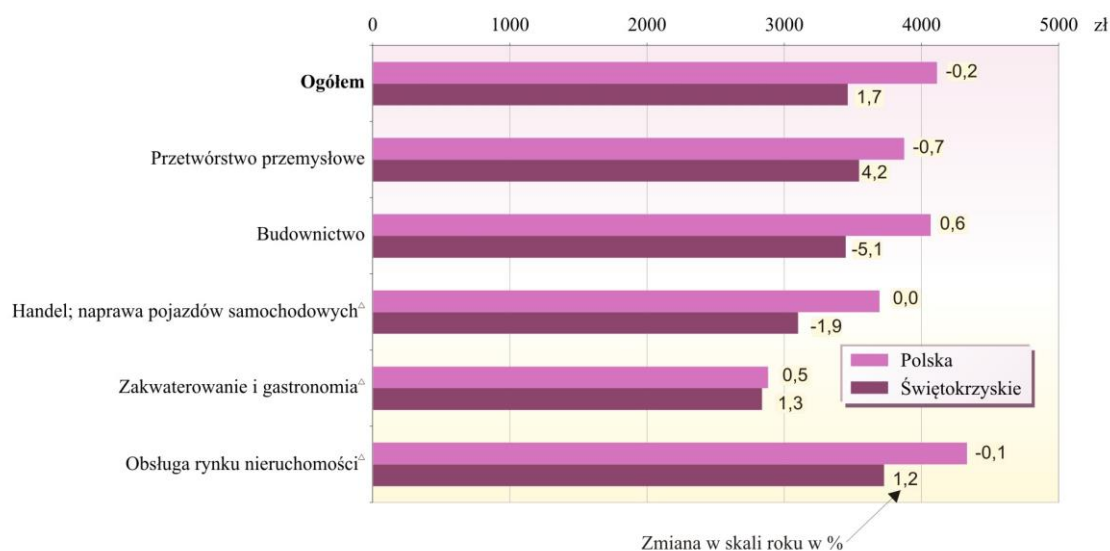
Tabl. 13. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie świętokrzyskim**

Seksje	2014				2015				w zł
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100								
O g ó ł e m	103,3	104,0	103,5	103,4	105,9	105,2	105,1	105,1	3470,67
w tym:									
Przemysł	104,5	103,7	103,1	102,4	105,6	105,5	105,6	106,1	3684,68
w tym:									
przetwórstwo przemysłowe	104,2	103,6	103,0	102,3	104,9	105,6	105,9	106,5	3553,17
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	103,3	103,0	102,1	102,9	105,8	103,4	102,9	101,7	3786,70
Budownictwo	97,4	105,7	104,3	106,3	104,8	104,4	102,9	101,2	3455,32
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	104,9	103,7	106,2	105,9	106,7	107,2	104,6	104,0	3106,40
Transport i gospodarka magazynowa	101,9	111,4	102,2	102,5	105,9	95,8	104,4	104,4	2994,47
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	101,1	101,4	105,1	107,7	113,9	113,5	108,0	109,1	2843,52
Informacja i komunikacja	100,3	100,4	100,9	101,6	108,1	105,0	107,8	107,9	4005,36
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	101,6	102,2	101,7	100,7	100,1	100,5	101,0	101,9	3735,07
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	94,0	96,4	96,6	99,6	111,5	107,5	107,6	105,3	3630,18
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	104,9	105,1	104,8	103,8	102,4	103,2	101,6	102,9	2353,50

W 2015 r. w stosunku do poprzedniego roku odnotowano poprawę warunków płacowych w sektorze przedsiębiorstw w województwie świętokrzyskim. Wzrost wynagrodzeń wystąpił we wszystkich sekcjach sektora przedsiębiorstw w regionie, przy czym najwyższy stwierdzono w zakwaterowaniu i gastronomii (o 9,1%) oraz informacji i komunikacji (o 7,9%). Finansowo zyskali również zatrudnieni w przetwórstwie przemysłowym (o 6,5%) oraz w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 5,3%). Wzrost przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń notowano także m.in. w transporcie i gospodarce magazynowej (o 4,4%) oraz handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 4,0%).

W omawianym roku najwyższe przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto zanotowano w sekcjach informacja i komunikacja oraz dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja. Przekroczyły one odpowiednio o 15,4% i 9,1% średnie wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw w województwie. Najniższe wynagrodzenia zaobserwowano natomiast w administrowaniu i działalności wspierającej oraz zakwaterowaniu i gastronomii i były one odpowiednio o 32,2% i 18,1% niższe od przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w regionie.

Wyk. 33. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw ogółem i w wybranych sekcjach PKD 2007 w 2015 r.**

Zatrudnieni w jednostkach sektora przedsiębiorstw w województwie świętokrzyskim w 2015 r. przepracowali łącznie 195,3 mln godzin, tj. o 2,7% mniej niż przed rokiem. Najwięcej godzin podobnie jak w roku poprzednim przepracowano w sekcjach przetwórstwo przemysłowe – 90,4 mln (46,3% ogólnej ich liczby) i handel; naprawa pojazdów samochodowych – 40,2 mln (20,6% ogółu), zaś najmniej w informacji i komunikacji – 2,3 mln (1,2%) oraz w obsłudze rynku nieruchomości 3,2 mln (1,6%).

Średni czas przepracowany w ciągu miesiąca przez 1 zatrudnionego w sektorze przedsiębiorstw w 2015 r., podobnie jak w 2014 r. wyniósł 148 godzin.

Przeciętne wynagrodzenie godzinowe brutto w tym okresie ukształtowało się na poziomie 23,43 zł i w porównaniu z 2014 r. wzrosło o 5,0%. Najwyższe wynagrodzenie za przepracowaną godzinę otrzymali zatrudnieni m.in. w sekcjach: informacja i komunikacja – 27,63 zł (25,90 zł przed rokiem), dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja - 26,39 zł (26,06 zł w poprzednim roku) oraz obsługa rynku nieruchomości – 26,22 zł (wobec 25,54 zł). Podobnie jak w roku poprzednim, najniższe wynagrodzenie godzinowe, chociaż wyższe niż przed rokiem otrzymali zatrudnieni w administrowaniu i działalności wspierającej – 15,54 zł (w 2014 r. – 15,28 zł) oraz zakwaterowaniu i gastronomii – 19,02 zł (17,49 zł w 2014 r.). Zatrudnieni w przetwórstwie przemysłowym otrzymali za przepracowaną godzinę średnio 24,03 zł (wobec - 22,82 zł w 2014 r.).

Dane prezentujące przeciętne wynagrodzenia brutto w województwie świętokrzyskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa świętokrzyskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Biuletyn statystyczny województwa świętokrzyskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Rynek pracy w województwie świętokrzyskim” – od 2011 r. publikacja dostępna co rok w wersji książkowej oraz elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,

jak również w Banku Danych Lokalnych.

ŚWIADCZENIA SPOŁECZNE

W województwie świętokrzyskim w 2015 r. przeciętna liczba emerytów i rencistów ukształtowała się na poziomie wyższym niż przed rokiem. Na kierunek zmian zachodzących w całej populacji emerytów i rencistów wpływ miała zwiększająca się zbiorowość osób pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS. Z kolei zmniejszeniu uległa populacja emerytów i rencistów, będących świadczeniobiorcami KRUS.

W analizowanym roku odnotowano wzrost przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto, przy czym, odmiennie niż przed rokiem, nieznacznie wyższą dynamiką charakteryzowały się świadczenia wypłacane rolnikom indywidualnym niż wypłacane przez ZUS.

W 2015 r. w województwie świętokrzyskim przeciętna liczba emerytów i rencistów wyniosła 300,4 tys. osób i była wyższa od zanotowanej przed rokiem (o 625 osób, tj. o 0,2%) natomiast niższa niż w 2010 r. (o 10,5 tys. osób, tj. o 3,4%). W skali kraju – w omawianym roku świadczenia wypłacano przeciętnie 8476,9 tys. osób, czyli o 0,1% więcej niż w roku poprzednim i o 4,4% mniej niż w 2010 r.

Tabl. 14. Świadczenia społeczne

Wyszczególnienie	2010	2014	2015		
	w liczbach bezwzględnych			2010=100	2014=100
POLSKA ^a					
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys.	8866,0	8467,3	8476,9	95,6	100,1
pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS	7491,4	7255,6	7273,8	97,1	100,3
rolników indywidualnych	1374,7	1211,6	1203,2	87,5	99,3
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS w zł	1588,95	1922,92	1980,96	124,7	103,0
w tym emerytura	1698,35	2043,11	2096,55	123,4	102,6
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł	954,68	1144,73	1179,63	123,6	103,0
w tym emerytura	996,18	1176,46	1209,81	121,4	102,8

^a Łącznie z rentami wypadkowymi finansowanymi z FUS, a wypłacanymi przez MON, MSW oraz MS w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MSW oraz MS, a także wypłatami świadczeń rolnych z MON, MSW oraz MS nieuwzględnionymi w województwie.

Tabl. 14. Świadczenia społeczne (dok.)

Wyszczególnienie	2010	2014	2015		
	w liczbach bezwzględnych		2010=100	2014=100	
ŚWIĘTOKRZYSKIE					
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys.	310,9	299,8	300,4	96,6	100,2
pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS	235,8	233,5	234,4	99,4	100,4
rolników indywidualnych	75,1	66,3	66,0	87,8	99,5
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS w zł	1416,62	1732,48	1786,10	126,1	103,1
w tym emerytura	1522,47	1849,43	1898,67	124,7	102,7
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł	930,42	1118,10	1154,09	124,0	103,2
w tym emerytura	961,59	1142,07	1178,10	122,5	103,2

W 2015 r. odsetek osób pobierających świadczenia emerytalno-rentowe w województwie w ogólnej ich zbiorowości w Polsce wyniósł 3,5% i nie zmienił się od 2010 r. Świadczeniobiorcy ZUS z terenu województwa świętokrzyskiego stanowili 3,2% całej ich populacji w kraju (13 miejsce wśród wszystkich województw), natomiast biorąc pod uwagę liczbę wypłat z KRUS województwo świętokrzyskie znalazło się na 9 pozycji, z udziałem 5,5%.

Informacje o świadczeniach emerytalnych i rentowych (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r., także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa) oraz w okresie od 1 I 2009 r. do 30 VI 2014 r. ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych (OFE).

W 2015 r. w województwie świętokrzyskim emerytura i renta z ZUS otrzymywało 234,4 tys. osób, tj. o 0,4% więcej niż przed rokiem i o 0,6% mniej niż w 2010 r. W skali roku wśród świadczeniobiorców ZUS zmniejszyła się zarówno liczba osób pobierających renty z tytułu niezdolności do pracy, jak i liczba osób korzystających z rent rodzinnych odpowiednio o 4,8% i 0,3%. Zwiększyła się natomiast liczba emerytów (o 1,6%). W 2015 r. wśród świadczeniobiorców ZUS nadal największą grupą byli emeryci, którzy stanowili 69,3% tej zbiorowości, a najmniejszą osoby pobierające renty z tytułu niezdolności do pracy (12,3%).

Tabl. 15. Świadczenia społeczne w województwie świętokrzyskim

Wyszczególnienie	2014				2015			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys.	300,6	299,2	299,9	299,8	299,6	299,9	300,2	300,4
analogiczny okres poprzedniego roku=100	98,7	98,4	98,9	99,1	99,7	100,2	100,1	100,2

Tabl. 15. Świadczenia społeczne w województwie świętokrzyskim (dok.)

Wyszczególnienie	2014				2015			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys. (dok.)								
pobierających świadczenia								
wypłacane przez ZUS	233,7	232,5	233,4	233,5	234,1	234,3	234,3	234,4
analogiczny okres poprzedniego roku=100	99,2	98,8	99,3	99,6	100,2	100,8	100,4	100,4
rolników indywidualnych	67,0	66,7	66,5	66,3	65,6	65,7	65,9	66,0
analogiczny okres poprzedniego roku=100	97,1	97,2	97,3	97,3	97,9	98,4	99,1	99,5
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w zł:								
wypłacana przez ZUS	1705,36	1730,52	1729,14	1732,48	1759,13	1772,99	1780,22	1786,10
analogiczny okres poprzedniego roku=100	104,4	104,5	103,8	103,4	103,2	102,5	103,0	103,1
rolników indywidualnych	1109,32	1115,14	1116,69	1118,10	1134,94	1152,45	1153,90	1154,09
analogiczny okres poprzedniego roku=100	103,7	102,7	102,3	102,1	102,3	103,3	103,3	103,2

Informacje o świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa), a także ze środków wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z tych środków.

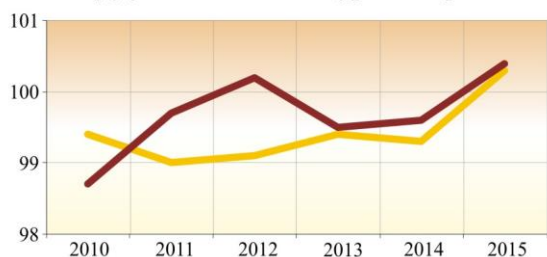
Nieco odmiennie kształtowała się dynamika liczby osób otrzymujących świadczenia emerytalno-rentowe w ramach rolniczego systemu ubezpieczeń społecznych. Emerytury i renty rolnicze w 2015 r. pobierało 66,0 tys. osób, czyli o 0,5% mniej niż przed rokiem i o 12,2% mniej niż w 2010 r.

W skali roku spadek (o 1,0%) zaobserwowano w przypadku osób otrzymujących emerytury, z kolei powiększyła się zbiorowość osób korzystających z rent rodzinnych (o 2,1%) oraz pobierających świadczenia z tytułu niezdolności do pracy (o 1,4%). Świadczeniobiorcy KRUS charakteryzowali się również nieco odmienną strukturą. Wśród nich nadal dominowali emeryci, którzy stanowili aż 80,4% analizowanej zbiorowości. Najniższym udziałem, podobnie jak w roku poprzednim, charakteryzowały się osoby pobierające renty rodzinne (3,7% ogółu świadczeniobiorców KRUS).

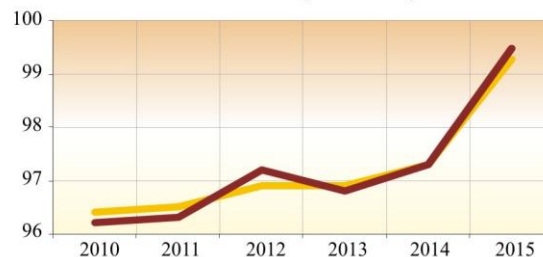

Wyk. 34. **Dynamika przeciętnej miesięcznej liczby emerytów i rencistów**
Rok poprzedni = 100

Pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS

Rolników indywidualnych

— Polska — Świętokrzyskie

Świadczenia emerytalno-rentowe obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących oraz wyrównawczych) uwzględniającą zmniejszenia m.in. z tytułu osiągnięcia przychodów z pracy.

W regionie w 2015 r. przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS wyniosła 1786,10 zł i była wyższa o 3,1% niż przed rokiem (w kraju wzrost o 3,0%). To samo świadczenie pobierane przez rolników indywidualnych ukształtowało się na poziomie 1154,09 zł

i zwiększyło się o 3,2% w ciągu roku (w kraju wzrost o 3,0%).

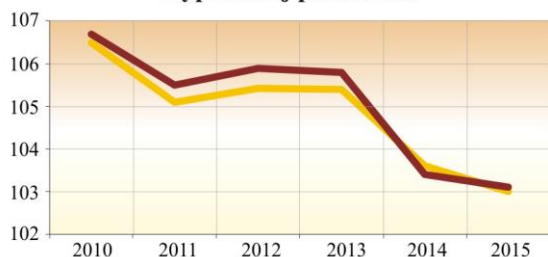
Tendencję wzrostową obserwowano w przypadku wszystkich kategorii świadczeń zarówno w województwie, jak i w kraju. W 2015 r. w województwie, odmiennie niż przed rokiem, w większym stopniu zwiększyła się przeciętna emerytura

Świadczenia emerytalno-rentowe nie obejmują wypłat emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych.

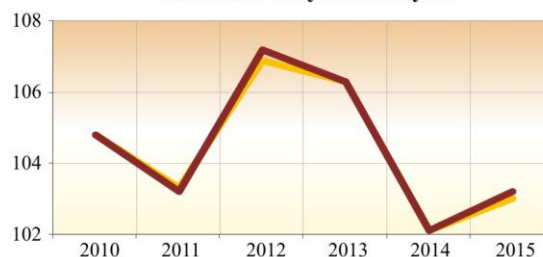
i renta wypłacana przez KRUS niż analogiczne świadczenie z ZUS, a różnica wyniosła 0,1 p.proc. Rozpatrując poszczególne kategorie świadczeń, największy wzrost w zakresie wypłat z KRUS w województwie i w kraju w 2015 r. zanotowano w przypadku renty z tytułu niezdolności do pracy (odpowiednio o 3,8% i 4,1%). Biorąc pod uwagę świadczenia z ZUS w największym stopniu zwiększyła się również renta z tytułu niezdolności do pracy – w województwie o 3,7%, a w kraju o 3,5%.

Wyk. 35. **Dynamika przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto**
Rok poprzedni = 100

Wypłacanej przez ZUS

Rolników indywidualnych

— Polska — Świętokrzyskie

W 2015 r. wysokość przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto w województwie wypłaconej zarówno przez ZUS, jak i przez KRUS kształtowała się poniżej średniej krajowej. Pod względem wysokości przeciętnej emerytury i renty z ZUS (90,2% średniej krajowej) województwo świętokrzyskie zajmowało czternaste miejsce w kraju przed województwami lubelskim i podkarpackim. Natomiast analogiczne świadczenie pobierane przez rolników indywidualnych uplasowało region, podobnie jak rok wcześniej, na dwunastym miejscu i stanowiło 97,8% przeciętnej emerytury i renty rolniczej w kraju. W przypadku wypłat realizowanych przez KRUS odnotowano jednak mniejsze odchylenia od średniej krajowej w poszczególnych kategoriach świadczeń (wahały się one od 1,2% przy rentach z tytułu niezdolności do pracy do 4,1% w przypadku rent rodzinnych) w porównaniu z wypłatami z ZUS (gdzie renty rodzinne były o 11,7% niższe od średniej krajowej, renty z tytułu niezdolności do pracy o 11,1%, a emerytury o 9,4%).

Dane prezentujące świadczenia społeczne w województwie świętokrzyskim znajdują się w publikacji pt. „Biuletyn statystyczny województwa świętokrzyskiego”, która co kwartał dostępna jest w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu, jak również w Banku Danych Lokalnych.

CENY

W 2015 r. ceny towarów i usług konsumpcyjnych w województwie świętokrzyskim w ujęciu rocznym były niższe od zanotowanych w poprzednim roku. W analizowanym okresie w województwie świętokrzyskim obniżyły się ceny większości grup badanych towarów i usług. Wzrost cen zanotowano w grupie towarów i usług związanych ze zdrowiem, wzrosły opłaty związane z edukacją oraz ceny napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych. W kraju ceny towarów i usług konsumpcyjnych uległy różnokierunkowym zmianom. Wzrosły ceny m.in. w grupach: zdrowie, napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe oraz edukacja. Niższe były ceny w grupach: transport, odzież i obuwie oraz żywność i napoje bezalkoholowe.

Podstawę do opracowania wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych obliczono przy przyjęciu systemu wag z roku poprzedzającego rok badany.

Systemy wag w zakresie poszczególnych województw oraz w skali kraju opracowano na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego) gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych. Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP, do 2013 r. - COICOP/HICP).

W 2015 r. ceny towarów i usług konsumpcyjnych w województwie świętokrzyskim w odniesieniu do roku poprzedniego były o 1,7% niższe. W kraju także odnotowano spadek cen w skali roku (o 0,9%). W poszczególnych grupach towarów i usług konsumpcyjnych odnotowano zróżnicowaną dynamikę cen. W skali roku najbardziej zdrożały towary i usługi związane

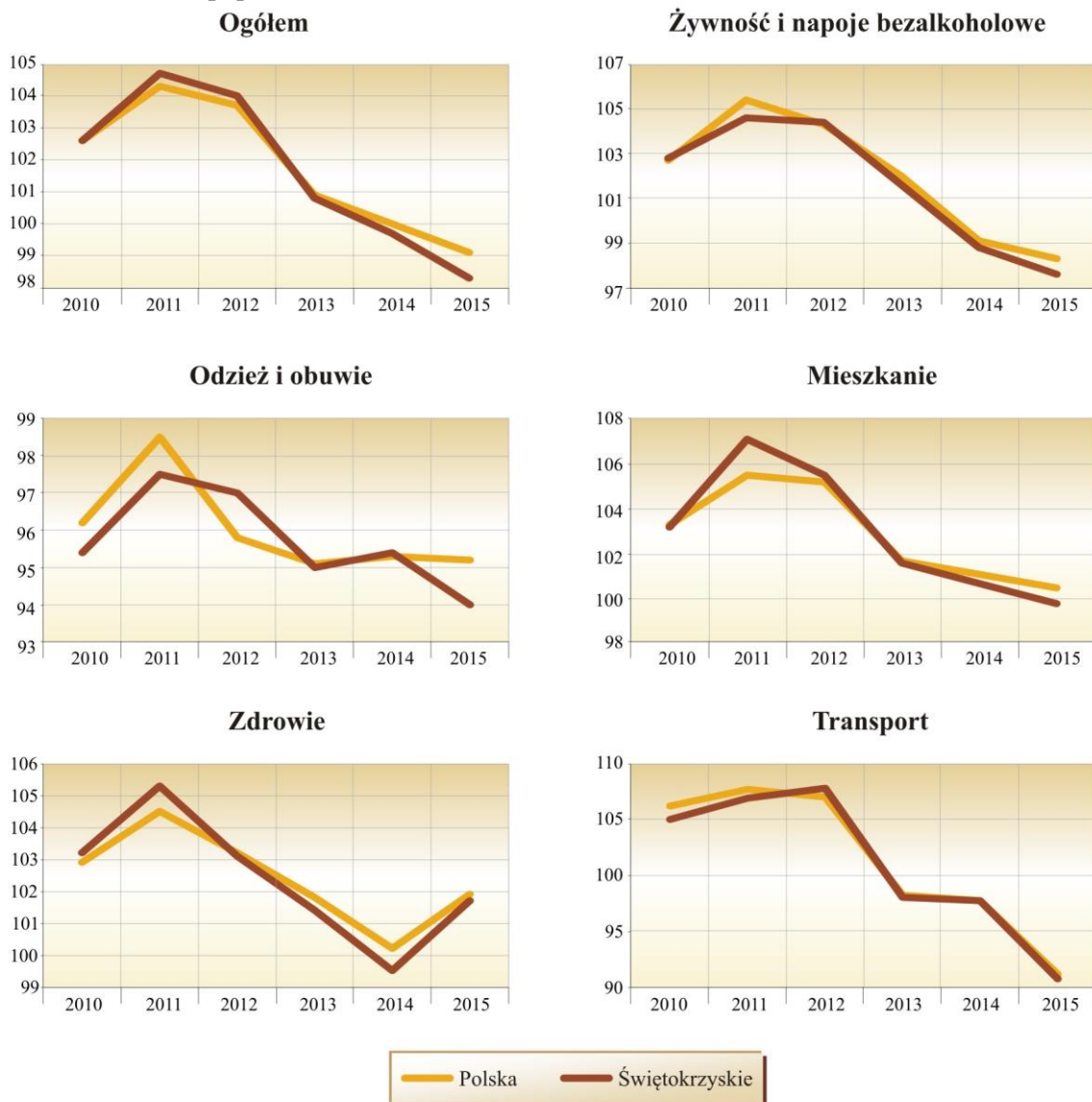
ze zdrowiem (o 1,7%) oraz opłaty związane z edukacją (o 1,1%). Mniej niż w poprzednim roku płacono m.in. za towary i usługi związane z transportem (o 9,3%), odzież i obuwie (o 6,0%) oraz żywność i napoje bezalkoholowe (o 2,4%). Niższe były także koszty utrzymania mieszkania (o 0,2%) oraz towary i usługi związane z rekreacją i kulturą (o 0,1%).

Tabl. 16. **Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych**

Wyszczególnienie	2010	2014	2015
	rok poprzedni = 100		
POLSKA			
O g ó ł e m	102,6	100,0	99,1
Żywność i napoje bezalkoholowe	102,7	99,1	98,3
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	105,3	103,7	101,2
Odzież i obuwie	96,2	95,3	95,2
Mieszkanie	103,3	101,1	100,5
Zdrowie	102,9	100,2	101,9
Transport	106,2	97,7	91,1
Rekreacja i kultura	99,7	101,0	100,7
Edukacja	102,7	96,2	101,1

Tabl. 16. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych (dok.)

Wyszczególnienie	2010	2014	2015
	rok poprzedni = 100		
ŚWIĘTOKRZYSKIE			
O g ó ł e m	102,6	99,7	98,3
Żywność i napoje bezalkoholowe	102,8	98,8	97,6
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	106,3	104,4	100,4
Odzież i obuwie	95,4	95,4	94,0
Mieszkanie	103,2	100,7	99,8
Zdrowie	103,2	99,5	101,7
Transport	105,0	97,7	90,7
Rekreacja i kultura	100,0	100,4	99,9
Edukacja	101,7	98,7	101,1

Wyk. 36. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych
Rok poprzedni = 100

W 2015 r. ceny towarów i usług konsumpcyjnych były niższe niż przed rokiem ale w kolejnych kwartałach skala spadku stopniowo malała. Największy spadek cen towarów i usług konsumpcyjnych w odniesieniu do analogicznego okresu poprzedniego roku wystąpił w I kwartale (o 2,3%), przy czym najbardziej spadły wtedy ceny towarów i usług związanych z transportem (o 11,2%). Ceny większości grup towarów i usług w poszczególnych kwartałach 2015 r. były niższe niż rok wcześniej. Wyjątek stanowiły ceny towarów i opłat związanych ze zdrowiem oraz w zakresie edukacji, które we wszystkich kwartałach omawianego roku były wyższe niż rok wcześniej. Najwyższy w ciągu roku wzrost cen odnotowano w III kwartale i dotyczył opłat związanych z utrzymaniem zdrowia (o 2,8%). W skali roku pogłębił się spadek cen towarów i usług związanych z rekreacją i kulturą.

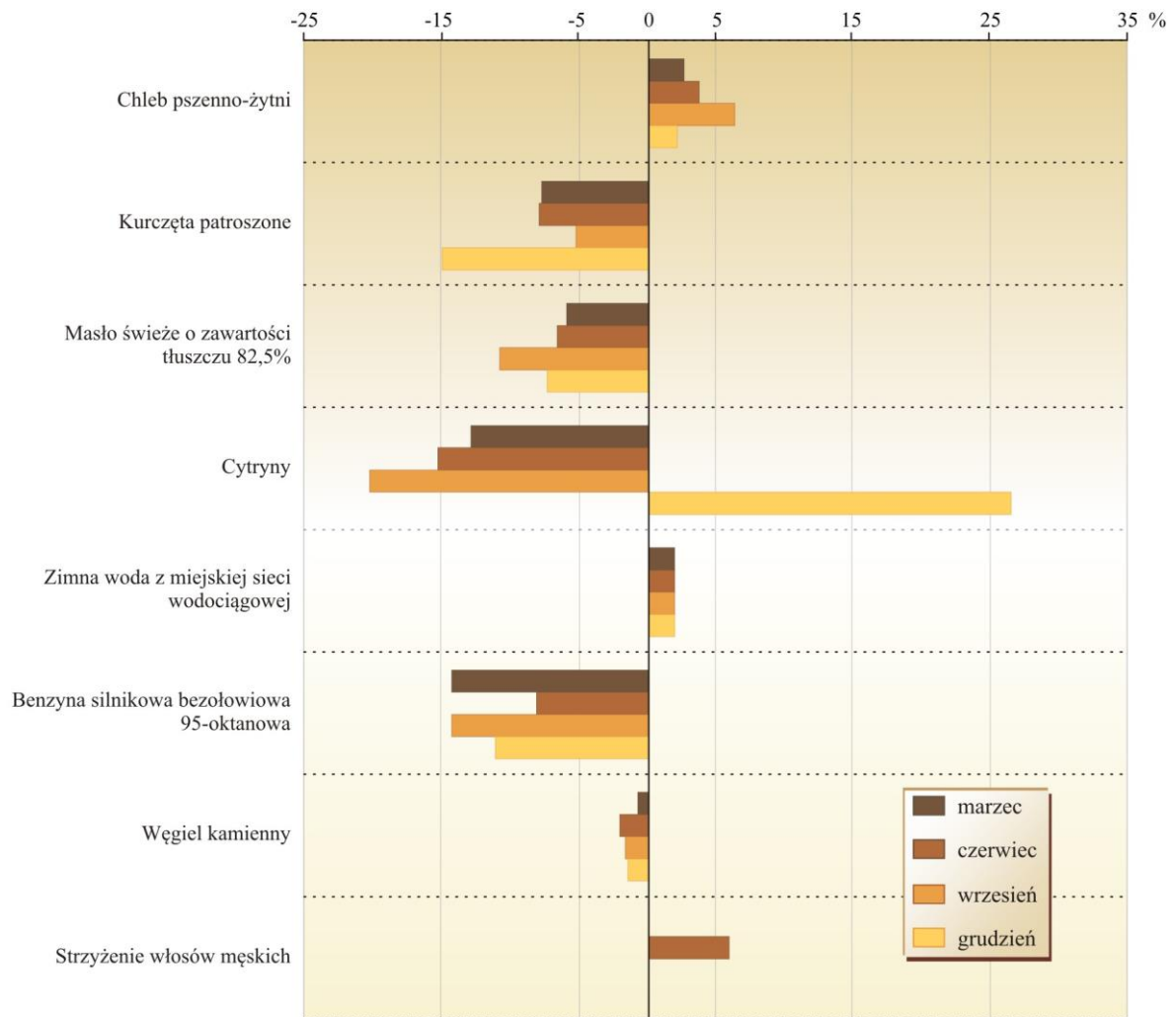
Tabl. 17. **Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w województwie świętokrzyskim**

Wyszczególnienie	2014				2015			
	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó l e m	100,5	100,0	99,6	98,8	97,7	98,3	98,5	98,8
Żywność i napoje bezalkoholowe	100,7	99,2	98,1	97,2	95,9	97,2	98,3	99,2
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	104,3	105,4	104,1	104,0	101,5	99,9	100,4	99,7
Odzież i obuwie	96,5	95,7	95,4	94,1	93,4	93,6	94,1	95,1
Mieszkanie	101,4	100,8	100,5	100,3	100,1	99,9	99,7	99,5
Zdrowie	100,5	99,6	99,1	98,7	100,6	100,7	102,8	102,7
Transport	98,5	99,0	97,9	95,2	88,8	91,9	91,0	91,1
Rekreacja i kultura	102,7	100,2	99,4	99,5	100,8	100,5	99,8	98,5
Edukacja	97,6	97,7	99,0	100,7	100,9	101,0	101,1	101,5

W grudniu 2015 r. w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku, ceny detaliczne podstawowych artykułów żywnościowych w województwie świętokrzyskim były zróżnicowane. Zanotowano spadki cen podstawowych artykułów żywnościowych, były one jednak mniejsze niż przed rokiem. Mniej niż rok wcześniej kosztowały kurczęta patroszone (o 15,1%), ryż (o 14,5%) i sok jabłkowy (o 13,8%). Tańsze były również m.in.: ser dojrzewający (o 9,5%), masło świeże o zawartości tłuszczu 82,5% (o 7,4%) oraz kiełbasa wędzona (o 6,9%). Zdecydowanie więcej należało zapłacić natomiast za marchew (o 55,5%), cebulę (o 53,8%), ziemniaki (o 42,5%) oraz jabłka (o 39,9%). Droższe były także m.in. cytryny (o 26,5%) i cukier biały kryształ (o 22,0%). W grupie artykułów nieżywnościowych i usług konsumpcyjnych wzrosły opłaty za przejazd taksówką osobową (taryfa dzienna za 5 km) – o 8,2%. Więcej niż w analogicznym okresie 2014 r. należało zapłacić także m.in. za baterię zlewozmywakową (o 5,0%), gazetę – dziennik lokalny (o 4,7%). Tańsze niż przed rokiem były natomiast m.in. olej napędowy (o 11,5%), benzyna silnikowa bezołowiowa 95-oktanowa (o 11,2%), pasta do zębów – za 100 ml (o 9,8%), a także podkoszulek męski bawełniany, z krótkim rękawem (o 8,1%).

Źródłem informacji o cenach detalicznych prezentowanych towarów żywnościowych były notowania cen prowadzone przez ankietatorów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania cen. Ceny towarów i usług konsumpcyjnych notowano raz w miesiącu z wyjątkiem owoców i warzyw, w zakresie których notowania cen prowadzone były dwa razy w miesiącu (do 2010 r. trzy razy w miesiącu).

Wyk. 37. **Zmiany cen wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku w województwie świętokrzyskim w 2015 r.**

Tabl. 18. **Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu**

Wyszczególnienie	2010	2014	2015	
	w złotych			XII 2014 = 100
POLSKA				
Chleb pszenno-żytni – za 0,5 kg	2,08	2,20	2,21	100,5
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – za 1 kg	13,68	14,28	13,79	96,6
Kurczęta patroszone – za 1 kg	5,96	6,93	6,60	95,2
Szynka wieprzowa gotowana – za 1kg	21,65	24,12	24,01	99,5
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3-3,5% – za 1 l	2,67	2,95	2,80	94,9
Masło świeże o zawartości tłuszczu 82,5% – za 200 g	4,27	4,37	3,98	91,1
Cebula – za 1 kg	2,25	1,54	2,20	142,9
Ziemniaki – za 1 kg	1,43	0,82	1,19	145,1

Tabl. 18. Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu (dok.)

Wyszczególnienie	2010	2014	2015	
	w złotych			XII 2014 = 100
POLSKA (dok.)				
Cukier biały kryształ – za 1 kg	2,94	2,07	2,44	117,9
Sok jabłkowy – za 1 l	3,64	3,72	3,63	97,6
Garnitur męski 2-częściowy, z tkaniny z udziałem wełny (w latach 2010 i 2014 – z elanowej) – za 1 kpl.	467,17	473,67	662,3	x
Półbuty skórzane męskie na podszewie nie-skożanej – za 1 parę	164,09	191,53	197,64	103,2
Proszek do prania – za 280 g (w latach 2010 i 2014 – za 400 g)	4,43	5,19	5,33	x
Ciepła woda – za 1 m ³	17,89	21,34	21,68	101,6
Wizyta u lekarza specjalisty	69,63	87,45	90,26	103,2
Bilet normalny na przejazd jednorazowy autobusem miejskim	2,23	2,72	2,71	99,6
Bilet do kina	15,23	17,86	18,39	103,0
ŚWIĘTOKRZYSKIE				
Chleb pszenno-żytni – za 0,5 kg	1,70	1,94	1,98	102,1
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – za 1 kg	14,30	14,90	15,07	101,1
Kurczęta patroszone – za 1 kg	6,36	7,66	6,50	84,9
Szynka wieprzowa gotowana – za 1 kg	21,55	24,37	24,56	100,8
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3-3,5% – za 1 l	2,71	2,95	2,84	96,3
Masło świeże o zawartości tłuszczu 82,5% – za 200 g	4,25	4,70	4,35	92,6
Cebula – za 1 kg	2,13	1,30	2,00	153,8
Ziemniaki – za 1 kg	1,51	0,80	1,14	142,5
Cukier biały kryształ – za 1 kg	3,02	1,86	2,27	122,0
Sok jabłkowy – za 1 l	3,60	3,77	3,25	86,2
Garnitur męski 2-częściowy, z tkaniny z udziałem wełny (w latach 2010 i 2014 – z elanowej) – za 1 kpl.	521,75	505,60	823,60	x
Półbuty męskie skórzane na podszewie nie-skożanej – za 1 parę	183,83	210,33	210,50	100,1
Proszek do prania – za 280 g (w latach 2010 i 2014 – za 400 g)	4,32	5,23	5,27	x
Ciepła woda – za 1 m ³	19,43	22,65	22,35	98,7
Wizyta u lekarza specjalisty	66,67	90,00	86,67	96,3
Bilet normalny na przejazd jednorazowy autobusem miejskim	2,00	2,33	2,33	100,0
Bilet do kina	13,20	17,60	16,80	95,5

Dane prezentujące ceny towarów i usług konsumpcyjnych w województwie świętokrzyskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa świętokrzyskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Biuletyn statystyczny województwa świętokrzyskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu, jak również w Banku Danych Lokalnych.

ROLNICTWO

■ WARUNKI AGROMETEOROLOGICZNE

Przebieg pogody w sierpniu, częste opady deszczu utrudniały i opóźniały zbiór zbóż, co miało wpływ na opóźnienia w przygotowaniu pól pod siewy jesienne. Na glebach cięższych były trudności z ich uprawą, przygotowaniem do siewów, lepiej było na glebach lżejszych gdzie zaawansowanie prac polowych było znacznie większe. Siewy rzepaku wykonano w większości we wrześniu. Bardziej zaawansowane były siewy zbóż na glebach lżejszych bardziej przepuszczalnych, głównie żyta, jęczmienia. Jednak główne zasiewy wykonano w październiku oraz w listopadzie. Zaopatrzenie w materiał siewny było dobre, większość gospodarstw wykorzystywało jednak własny materiał siewny lub dokonywano wymiany sąsiedzkiej. Rośliny zasiane jesienią w okres zimowego spoczynku weszły na ogół w dobrej kondycji, były dobrze rozkrzewione i wyrosnięte. Lokalnie na plantacjach gdzie wystąpiły niedobory wilgoci, rośliny były słabo wyrosnięte przed zimą. Oziminy zasiane w późniejszych terminach weszły słabo i były nierozkrzewione przed zimowym spoczynkiem, stąd notowano duże zróżnicowanie stanu roślin na poszczególnych plantacjach. Przebieg pogody w miesiącach zimowych (grudzień, styczeń, luty) nie stwarzał na ogół zagrożeń dla upraw ozimych, chociaż wysoka, jak na miesiące zimowa temperatura powietrza powodowała zakłócenia w ich zimowym spoczynku. Na ogół rośliny przezimowały dobrze. Wiosna rozpoczęła się wcześniej, wegetacja ruszyła już w lutym jednak zimne noce i chłodne dni w marcu, kwietniu przyhamowały rozwój roślin. Ze względu na brak śniegu i małą ilość opadów w miesiącach wiosennych w niektórych rejonach województwa odczuwalny był brak wilgoci w glebie. Zimne noce hamowały rozwój roślin mimo wczesnej wiosny. Siewy zbóż jarych rozpoczęto w drugiej połowie marca. Ze względu na niedobory wilgoci w glebie wschody zbóż jarych były nierównomierne, zwłaszcza na plantacjach sianych w okresie późniejszym. Niedobór opadów deszczu w maju przyczynił się do zmniejszenia zapasów wody w glebie. Wzrost zbóż jarych i ozimych w okresie ich największego zapotrzebowania na wodę przebiegał w niektórych rejonach województwa w warunkach niedostatecznego uwilgotnienia gleby. Warunki wegetacji (szczególnie wilgotnościowe) oraz warunki przeprowadzania prac polowych w czerwcu były zróżnicowane, głównie ze względu na niedostatek opadów deszczu. W niektórych rejonach województwa wystąpiło nadmierne przesuszenie wierzchniej warstwy gleby. Stan wielu upraw (szczególnie zbóż jarych i roślin strączkowych) występujących w tych rejonach, a zwłaszcza na glebach słabszych, znacznie się pogorszył. W lipcu trwało dojrzewanie rzepaku i rzepiku oraz zbóż ozimych i jarych, a notowane w pierwszej połowie miesiąca opady deszczu nieznacznie poprawiły stan uwilgotnienia wierzchniej warstwy gleby. W wyniku występowania dość wysokich temperatur przy braku opadów, wszystkie gatunki zbóż dojrzewały jednocześnie, sucha pogoda umożliwiła sprawny przebieg zniw. Niedobory opadów najbardziej niekorzystnie wpłynęły na plonowanie zbóż jarych, ziemniaków, buraków cukrowych, roślin strączkowych, warzyw szczególnie kapustnych oraz niektórych gatunków owoców z drzew i krzewów. Niewielkie opady w lipcu oraz brak opadów w sierpniu i we wrześniu wyjątkowo niekorzystnie wpłynęły na wegetację na trwałych użytkach zielonych po zbiorze I pokosu traw łąkowych.

Niekorzystny rozkład opadów deszczu przy rekordowo wysokich temperaturach powietrza, jakie notowano w tym okresie, spowodowały suszę rolniczą, która rozpoczęła się w trakcie wzrostu II pokosu na łąkach trwałych, stąd też rolnicy w większości nie dokonywali zbioru siana z II i III pokosu. Niedobory wilgoci niekorzystnie też wpłynęły na odrost runi na pastwiskach. Znaczne niedobory wilgoci w glebie szczególnie na glebach słabszych niekorzystnie wpłynęły na plonowanie kukurydzy na ziarno. Przyczyniły się do tego także niekorzystne warunki w początkowym okresie jej wegetacji (stosunkowo niskie temperatury opóźniły wschody oraz wzrost i rozwój). Niedobory opadów w czerwcu, lipcu i sierpniu spowodowały, że na części plantacji kukurydzy rośliny w dużym stopniu zaschły bez wykształcenia kolb lub kolby były bardzo słabo wykształcone, a ziarno mniej dorodne. Zbiory ziemniaków i buraków cukrowych oraz pozostałych okopowych pastewnych przebiegały w sprzyjających warunkach atmosferycznych. Ze względu na brak wilgoci w glebie przygotowanie pól pod zasiewy ozimin było utrudnione i opóźnione. Dopiero opady deszczu we wrześniu przyczyniły się do poprawy uwilgotnienia wierzchniej warstwy gleby i wówczas rolnicy mogli przystąpić do jesiennych prac polowych. Siewy zbóż trwały jeszcze w listopadzie, wschody wcześniej wysianych ozimin ze względu na niedobory wilgoci były słabsze, niewyrównane. Rolnicy zdecydowali się na zastosowanie regulatorów wzrostu i dokarmianie dolistnie.

Tabl. 19. Wybrane dane dotyczące rolnictwa

Wyszczególnienie	2010	2014	2015
POLSKA			
Plony z 1 ha w dt:			
zboża podstawowe z mieszankami			
zbożowymi	35,1	40,8	36,7
rzepak i rzepik	23,6	34,4	28,5
ziemniaki ^a	219	278	210
buraki cukrowe	484	683	520
Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha			
użytków rolnych (stan w czerwcu) ^b w szt.:			
bydło	38,6	40,7	41,0
trzoda chlewna	102,6	80,5	80,0
owce	1,8	1,5	1,6
drób kurzy (w wieku powyżej 2 tygodni)	1031,5	892,0	1004,6
Przeciętne ceny skupu w zł:			
ziarno pszenicy ^c za 1 dt	59,84	68,36	66,83
ziarno żyta ^c za 1 dt	42,12	53,34	51,42
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt	50,86	51,99	51,15
żywiec rzeźny wołowy (bez cieląt) za 1 kg	4,56	5,96	6,02
żywiec rzeźny wieprzowy za 1 kg	3,89	4,82	4,30
mleko krowie za 1 l	1,07	1,37	1,13
Ceny na targowiskach w zł:			
ziarno pszenicy za 1 dt	64,91	84,97	75,59
ziarno żyta za 1 dt	48,58	63,91	58,67
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt	98,51	100,19	82,04
prosię na chów za 1 szt.	130,20	164,52	154,03

^a Łącznie z uprawą w ogrodach przydomowych, w 2010 r. bez ogrodów przydomowych. ^b W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^c Bez ziarna siewnego.

Wyszczególnienie	2010	2014	2015
ŚWIĘTOKRZYSKIE			
Plony z 1 ha w dt:			
zboża podstawowe z mieszankami			
zbożowymi	26,0	33,2	30,8
rzepak i rzepik	24,0	30,6	25,5
ziemniaki ^a	169	278	220
buraki cukrowe	517	737	554
Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha			
użytków rolnych (stan w czerwcu) ^b w szt.:			
bydło	35,1	32,8	34,7
trzoda chlewna	74,0	50,1	48,0
owce	0,8	1,0	1,1
drób kurzy (w wieku powyżej 2 tygodni)	936,9	1059,6	1201,0
Przeciętne ceny skupu w zł:			
ziarno pszenicy ^c za 1 dt	55,88	66,00	60,50
ziarno żyta ^c za 1 dt	35,39	57,84	52,50
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt	60,28	57,60	42,27
żywiec rzeźny wołowy (bez cieląt) za 1 kg	4,47	6,48	6,39
żywiec rzeźny wieprzowy za 1 kg	3,87	4,74	4,03
mleko krowie za 1 l	0,95	1,31	1,05
Ceny na targowiskach w zł:			
ziarno pszenicy za 1 dt	60,99	78,13	67,83
ziarno żyta za 1 dt	45,98	63,29	55,04
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1dt	84,15	82,49	59,69
prosię na chów za 1 szt.	128,16	169,25	164,64

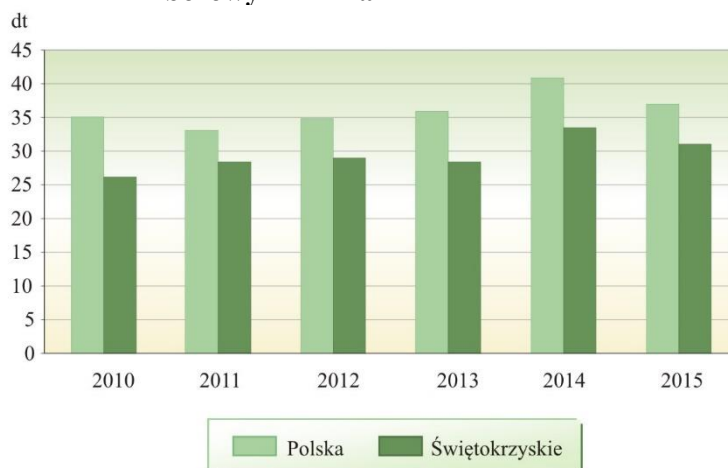
a Łącznie z uprawą w ogrodach przydomowych, w 2010 r. bez ogrodów przydomowych. b W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. c Bez ziarna siewnego.

▪ PRODUKCJA ROŚLINNA

W 2015 r. w województwie świętokrzyskim, w porównaniu z rokiem poprzednim, uzyskano niższe zbiory zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi, rzepaku i rzepiku oraz ziemniaków. Spadek produkcji rzepaku i rzepiku oraz ziemniaków wynikał ze znacznie niższej wydajności z jednostki powierzchni, podczas gdy powierzchnia upraw zwiększyła się. O spadku produkcji zbóż podstawowych z mieszankami zadecydowało zmniejszenie areалу upraw i gorsze plonowanie niż w 2014 r.

Według danych wynikowego szacunku powierzchnia zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w czerwcu 2015 r. wyniosła 218,6 tys. ha i była mniejsza o 6,0% niż w roku poprzednim i o 6,4% niż notowana w 2010 r. Plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w 2015 r. osiągnęły

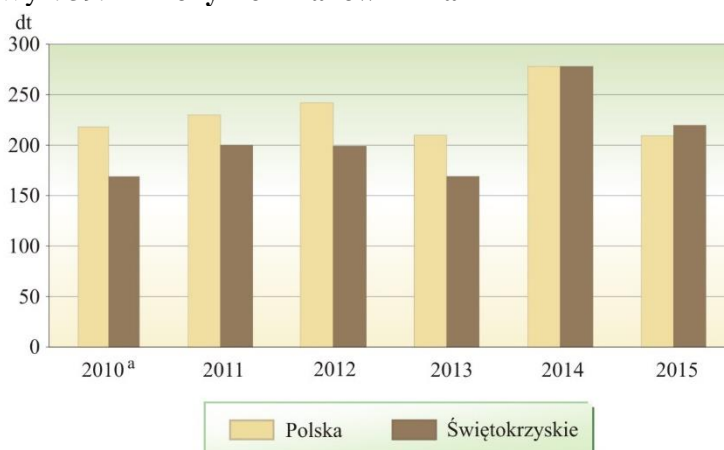
Wyk. 38. **Plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi z 1 ha**

zioborów kraju.

Powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku w 2015 r. wynosiła 9,8 tys. ha i w porównaniu z rokiem poprzednim zwiększyła się o 13,8%, a w stosunku do 2010 r. wzrosła o 63,5%. W omawianym roku plony wyniosły 25,5 dt z ha i były o 10,5% niższe niż średni poziom w kraju. W porównaniu z plonami uzyskanymi rok wcześniej zmniejszyły się one o 16,7%, a w odniesieniu do 2010 r. były wyższe o 6,3%. Zbiory rzepaku i rzepiku w województwie w omawianym roku oszacowano na 24,9 tys. ton i były one o 5,1% niższe od uzyskanych w 2014 r., a ich udział w zbiorach krajowych wyniósł 0,9%.

Wyk. 39. **Plony ziemniaków z 1 ha**

^a Bez ogrodów przydomowych.

skane w województwie świętokrzyskim były o 4,8% większe niż średnio w kraju. Produkcja ziemniaków w regionie w 2015 r. wyniosła 339,2 tys. ton i pomimo powiększenia powierzchni uprawy zmniejszyła się o 20,1% w stosunku do zbiorów w poprzednim roku z powodu znacznego spadku wydajności z 1 ha. Zbiory ziemniaków w analizowanym roku stanowiły średnio 5,4% zbiorów w Polsce.

poziom 30,8 dt z ha i zmniejszyły się w stosunku do uzyskanych w roku poprzednim o 7,2%, zaś w stosunku do 2010 r. – wzrosły o 18,5%. W odniesieniu do średnich plonów w kraju były one o 16,1% niższe. W 2015 r. zbiory zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w regionie oszacowano na 673,8 tys. ton, czyli o 12,7% mniej niż przed rokiem i stanowiły one 2,7%

Uprawa ziemniaków za wyjątkiem 2011 r., od 2008 r. ulegała ograniczeniu. W 2015 r. powierzchnia uprawy wynosiła 15,4 tys. ha i była o 0,9% większa niż w roku poprzednim. Wojewódzki areal ziemniaków stanowił średnio 5,1% krajowej powierzchni uprawy. W omawianym roku z 1 ha zebrano 220 dt ziemniaków, czyli o 20,9% mniej niż w poprzednim roku. Plony uzy-

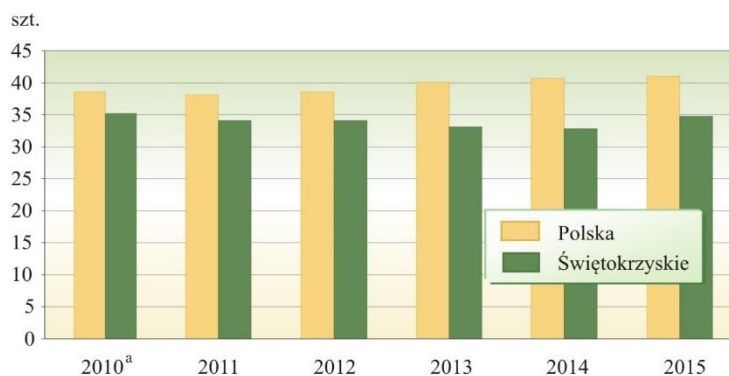
POGŁOWIE ZWIERZĄT GOSPODARSKICH

W województwie świętokrzyskim w 2015 r., w odniesieniu do roku poprzedniego, zmniejszyło się pogłowie trzody chlewnej. W analizowanym okresie odnotowano natomiast zwiększenie stada bydła, drobiu i owiec.

Pogłowie bydła w województwie świętokrzyskim według stanu w czerwcu 2015 r. liczyło 166,8 tys. szt., co stanowiło 2,8% ogólnego pogłowia bydła w kraju. W stosunku do 2014 r. liczebność stada bydła zwiększyła się o 4,8% (w Polsce wzrosła o 0,7%), natomiast w odniesieniu do 2010 r. odnotowano spadek o 7,9% (w kraju wzrost o 3,8%).

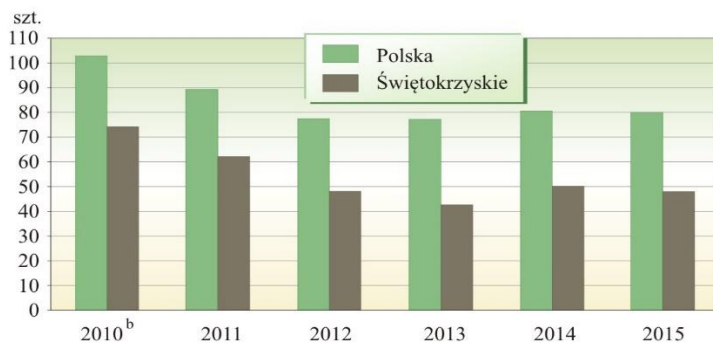
Badania pogłowia trzody chlewnej i produkcji żywca wieprzowego prowadzone są 3-krotnie w roku – w marcu według stanu w dniu 1 marca, w lipcu według stanu w dniu 1 czerwca i w grudniu według stanu w dniu 1 grudnia, a badania pogłowia bydła i pozostałych gatunków zwierząt gospodarskich oraz produkcji zwierzęcej – 2-krotnie w roku – według stanu w czerwcu i grudniu.

Wyk. 40. **Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych**
Stan w czerwcu

^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI.

Wyk. 41. **Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych**
Stan w czerwcu ^a

^a W latach 2011 - 2013 stan w końcu lipca.

^b Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI.

W 2015 r. w ogólnym pogłowie bydła 38,8% stanowiły krowy, w tym 91,6% - krowy mleczne (dla Polski odsetki te wyniosły odpowiednio 41,0% i 93,2%). Duży udział krów mlecznych w stadzie bydła w regionie świadczy o ukierunkowaniu hodowli tego gatunku zwierząt na produkcję mleka.

Według danych z czerwca 2015 r. pogłowie trzody chlewnej w województwie ukształtowało się na poziomie 230,8 tys. szt. (w tym 26,2 tys. szt., tj. 11,3% stanowiły lochy). Udział regionu w ogólnokrajowym pogłowie świń wyniósł 2,0%. W odniesieniu do stanu w 2014 r. wielkość stada trzody chlewnej zmniejszyła się o 4,9% (w Polsce zanotowano spadek o 0,7%). W porównaniu z 2010 r. odnotowano znaczny spadek pogłowia, który wyniósł 39,6% (w kraju – 23,6%).

W 2015 r. stado owiec liczyło 5,2 tys. szt., co stanowiło 2,3% pogłowia krajowego. W porównaniu z 2014 r. jego stan zwiększył się o 11,9% (w Polsce odnotowano wzrost o 2,2%). W odniesieniu do 2010 r. pogłowie owiec w regionie zwiększyło się o 24,7% (w kraju zmniejszyło się – o 12,8%).

W 2015 r. stado drobiu w regionie ukształtowało się na poziomie 6167,9 tys. szt. i stanowiło 3,8% ogólnego pogłowia w Polsce. W porównaniu z rokiem poprzednim jego liczebność zwiększyła się w województwie o 11,6% (w kraju o 11,3%). W odniesieniu do stanu notowanego w 2010 r. w województwie pogłowie drobiu było o 8,0% większe, a w Polsce o 6,3% mniejsze.

SKUP PRODUKTÓW ROLNYCH

W województwie świętokrzyskim w 2015 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, obserwowano spadek skupu żyta. Żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso, ziarna pszenicy, ziemniaków oraz mleka skupiono więcej niż przed rokiem.

W 2015 r. skupiono 89,0 tys. ton ziarna zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego), co stanowiło 0,9% skupu ogólnokrajowego. W odniesieniu do roku poprzedniego skup był wyższy o 14,6%, a w porównaniu z 2010 r. – większy o 64,6% (w kraju - odpowiednio wzrost o 0,2% i o 19,1%). W omawianym roku w regionie skupiono 60,8 tys. ton pszenicy, tj. więcej o 14,0% niż w poprzednim roku i - o 70,5% niż w 2010 r. Skup żyta wyniósł 1,9 tys. ton i zmniejszył się – o 13,3% w odniesieniu do 2014 r. oraz aż o 176,8% zwiększył w stosunku do 2010 r.

Wyk. 42. **Dynamika skupu zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego)**
Rok poprzedni = 100

Skup ziemniaków w 2015 r. ukształtował się na poziomie 6,6 tys. ton, co stanowi 0,4% ogólnego skupu w kraju. W porównaniu z rokiem poprzednim nastąpił znaczny wzrost ilości skupionych ziemniaków o 91,8%, natomiast w odniesieniu do 2010 r. - o 82,9% (w kraju odnotowano spadek o 5,2% w odniesieniu do poprzedniego roku i wzrost o 33,8% w stosunku do 2010 r.).

W omawianym roku skupiono 101,5 tys. ton żywca rzeźnego (w przeliczeniu na mięso, łącznie z tłuszczami) w wadze poubojowej ciepłej (wbc), co stanowi 2,5% skupu ogólnokrajowego. Tym samym skup był większy niż przed rokiem o 3,2%. W skali kraju zaobserwowano wzrost o 6,3% w odniesieniu do 2014 r.

Wyk. 43. **Dynamika skupu żywca rzeźnego ogółem (w przeliczeniu na mięso, łącznie z tłuszczami)**
Rok poprzedni = 100

Od 2011 r. dane są nieporównywalne z danymi dla okresów wcześniejszych z uwagi na zmianę wskaźnika do przeliczeń bydła w wadze żywej na mięso.

Wyk. 44. **Dynamika skupu mleka krowiego**
Rok poprzedni = 100

W ciągu ostatniego roku skupiono 53,3 tys. ton żywca wieprzowego, tj. o 4,1% mniej niż w roku poprzednim i o 13,7% więcej niż pięć lat wcześniej. Skup żywca wołowego ukształtował się na poziomie 34,5 tys. ton i był większy o 17,6% niż przed rokiem i o 41,1% niż w 2010 r. Żywca drobiowego skupiono 59,3 tys. ton, czyli więcej o 5,6% niż w roku poprzednim i o 49,0% w porównaniu z 2010 r.

W 2015 r. skup mleka krowiego wyniósł 169,9 mln litrów (co stanowi 1,6% ogółu mleka skupionego w kraju), tj. więcej o 1,5% niż przed rokiem i o 5,5% niż pięć lat wcześniej (w skali kraju odnotowano wzrost zarówno do poprzedniego roku jak i do 2010 r. odpowiednio o 2,3%, i o 20,6%).

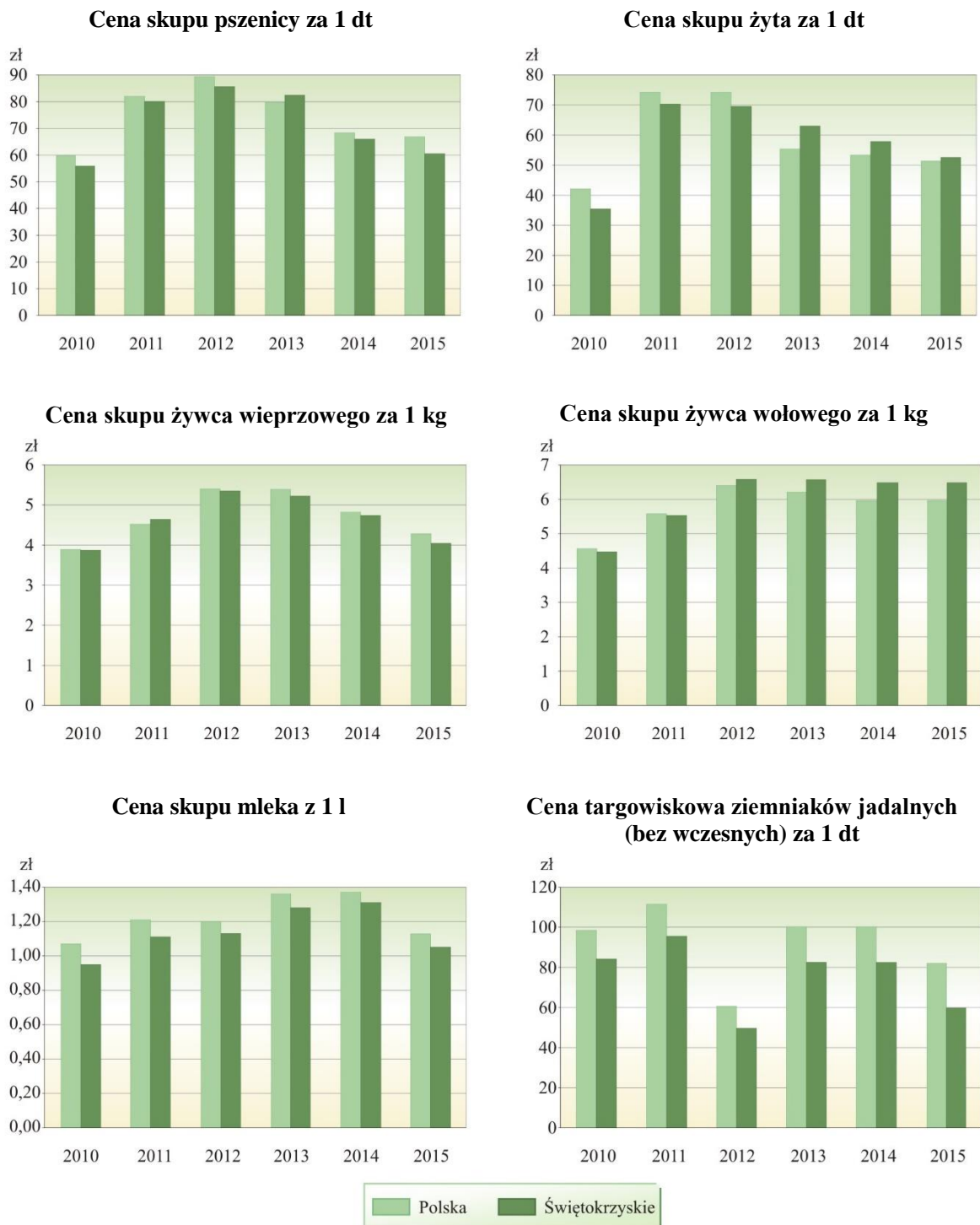
■ CENY PRODUKTÓW ROLNYCH W SKUPIE I NA TARGOWISKACH

W województwie świętokrzyskim w 2015 r. na rynku rolnym średnie ceny analizowanych produktów pochodzenia roślinnego i zwierzęcego były niższe niż przed rokiem. W ciągu roku najbardziej spadły ceny ziemniaków na obu rynkach oraz mleka i żywca wieprzowego w skupie.

Średnia cena skupu pszenicy w województwie w 2015 r. wyniosła 60,50 zł za 1 dt (w kraju 66,83 zł) i była o 8,3% niższa niż przed rokiem i o 8,3% wyższa – w porównaniu z 2010 r. Na targowiskach za 1 dt pszenicy płacono 67,83 zł (w kraju – 75,59 zł), tj. o 13,2% mniej niż w roku poprzednim i o 11,2% więcej niż pięć lat wcześniej.

Przeciętne roczne ceny skupu obliczono jako iloraz wartości (w cenach bieżących bez VAT) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

Wyk. 45. Ceny produktów rolnych w skupie i na targowiskach

W analizowanym roku cena żyta w skupie ukształtowała się na poziomie 52,50 zł za dt (w kraju – 51,42 zł), tj. o 9,2% niższym w porównaniu z zanotowanym w 2014 r. i o 48,3% wyższym niż w 2010 r. W obrocie targowiskowym cena żyta spadła w stosunku do poprzedniego roku o 13,0%, a w odniesieniu do uzyskanej przed pięcioma laty – wzrosła o 19,7% osiągając poziom 55,04 zł (w Polsce – 58,67 zł).

Przeciętne roczne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

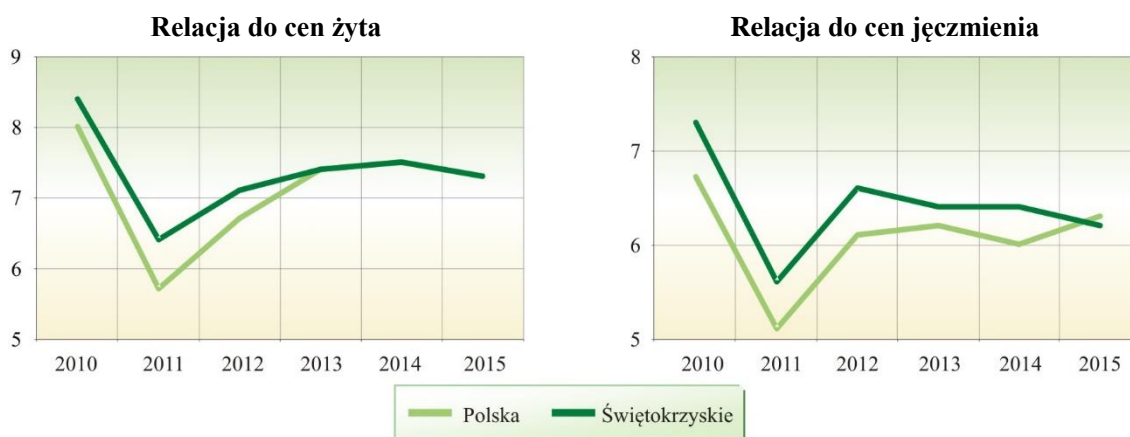
W 2015 r. za ziemniaki jadalne w skupie płacono 42,27 zł za dt (w kraju – 51,15 zł), tj. o 26,6% mniej niż przed rokiem, i o 29,9% mniej niż w 2010 r. W obrocie targowiskowym cena ziemniaków ukształtowała się na poziomie 59,69 zł za dt (w Polsce – 82,04 zł), tj. mniej niż w 2014 r. i w 2010 r. odpowiednio o 27,6% i o 29,1%.

W omawianym roku cena skupu żywca wołowego wyniosła 6,39 zł za kg (w kraju – 6,02 zł), tj. zmniejszyła się o 1,4% w stosunku do uzyskanej w poprzednim roku, a w odniesieniu do 2010 r. była wyższa o 43,0%

Cena żywca wieprzowego w skupie osiągnęła wartość 4,03 zł za kg (w kraju – 4,30 zł), tj. o 15,0% niższą niż w 2014 r. i o 4,1% wyższą w porównaniu z zanotowaną pięć lat wcześniej.

W 2015 r. relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta w odniesieniu do roku poprzedniego oraz do roku 2010 – pogorszyła się. Ukształtowała się ona na poziomie 7,3 (wobec 7,5 w 2014 r. i 8,4 w 2010 r.), w kraju relacja wyniosła również 7,3 (wobec 7,5 w 2014 r. i 8,0 w 2010 r.). Relacja cen skupu żywca wieprzowego do targowiskowych cen jęczmienia w analizowanym okresie uległa niewielkiemu zmniejszeniu i wyniosła 6,2 w 2015 r. wobec 6,4 w 2014 r. i 7,3 w 2010 r. (w kraju ukształtowała się odpowiednio na poziomie – 6,3, 6,0 i 6,7).

Wyk. 46. Relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta i jęczmienia

W 2015 r. cena skupu drobiu rzeźnego osiągnęła poziom 3,69 zł za kg (w kraju – 3,94 zł) i była o 4,9% niższa w porównaniu z zanotowaną w poprzednim roku i o 10,5% większa niż w 2010 r.

Za 1 l mleka w omawianym roku płacono 1,05 zł (w kraju – średnio 1,13 zł), tj. o 19,8% mniej niż w 2014 r. i o 10,9% więcej niż pięć lat wcześniej.

▪ GLOBALNA, KOŃCOWA I TOWAROWA PRODUKCJA ROLNICZA

W województwie świętokrzyskim w 2014 r., w odniesieniu do poprzedniego roku, nastąpił wzrost globalnej produkcji rolniczej (w cenach stałych), o czym zdecydowała wyższa wartość produkcji roślinnej i zwierzęcej. Podobne kierunki zmian w skali roku notowano w produkcji końcowej i towarowej, tj. nastąpiło zwiększenie produkcji ogółem, przy wzroście produkcji roślinnej i zwierzęcej.

W ogólnej wartości globalnej produkcji rolniczej w 2014 r. w województwie świętokrzyskim 65,2% przypadła na dominującą produkcję roślinną, natomiast pozostałe 34,8% stanowiła produkcja zwierzęca. W porównaniu z 2013 r. zanotowano wzrost produkcji globalnej o 13,4%, o czym zdecy-

dowała wyższa niż rok wcześniej produkcja roślinna i zwierzęca odpowiednio o 14,4% i o 11,7%. W 2014 r. udział województwa świętokrzyskiego w ogólnokrajowej globalnej produkcji rolniczej wyniósł 3,4% i w przypadku produkcji roślinnej ukształtował się na poziomie 4,3%, a zwierzęcej – 2,5%. W analizowanym roku produkcja globalna w Polsce była wyższa od produkcji z 2013 r. o 9,1%, przy wzroście w produkcji roślinnej o 10,1%, natomiast produkcji zwierzęcej 8,0%. W przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych wartość omawianej produkcji była wyższa w województwie o 15,6%, a w Polsce - o 7,8%.

Z wartości końcowej produkcji rolniczej w województwie świętokrzyskim w 2014 r. 58,9% stanowiła dominująca produkcja roślinna, natomiast na produkcję zwierzęcą przypadało 41,1%. Wartość produkcji końcowej w omawianym roku, w porównaniu z 2013 r. była o 15,0% wyższa, wskutek wzrostu o 16,7% produkcji roślinnej i o 12,6% produkcji zwierzęcej.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu i na targowiskach.

W produkcji rolniczej (globalnej, końcowej, i towarowej) prezentowane dane nie uwzględniają płatności uzupełniających do powierzchni upraw (m.in. chmielu, tytoniu, zbóż, oleistych, strączkowych i roślin przeznaczonych na nasiona oraz na paszę).

Globalna produkcja rolnicza obejmuje:

- **produkcję roślinną**, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku);
- **produkcję zwierzęcą**, tj. produkcję żywców rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

W analizowanym roku w towarowej produkcji rolniczej nastąpił wzrost produkcji ogółem o 17,0%, przy wzroście wartości produkcji roślinnej i zwierzęcej odpowiednio o 18,2% i o 15,5%.

W 2014 r. udział regionu w ogólnokrajowej produkcji końcowej ukształtował się na poziomie 3,4%, a produkcji towarowej – 3,2%.

Dane prezentujące rolnictwo w województwie świętokrzyskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa świętokrzyskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
  - „Biuletyn statystyczny województwa świętokrzyskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
  - „Rolnictwo w województwie świętokrzyskim” – publikacja dostępna co dwa lata w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).

PRZEMYSŁ

Rok 2015 przyniósł spowolnienie wzrostu produkcji sprzedanej przemysłu w województwie świętokrzyskim. Na przestrzeni roku utrzymywał się on na stosunkowo niskim poziomie. W kolejnych kwartałach dynamika produkcji sprzedanej w skali roku była mniejsza niż rok wcześniej. W porównaniu z rokiem poprzednim zanotowano wyraźne zwiększenie wydajności pracy, przy jednoczesnym spadku przeciętnego zatrudnienia w przemyśle.

Produkcja sprzedana przemysłu w 2015 r. w województwie osiągnęła wartość 23350,6 mln zł (w cenach bieżących) i była o 2,5% (w cenach stałych) wyższa w odniesieniu do zanotowanej w roku poprzednim oraz o 21,2% wyższa niż w 2010 r. W skali kraju w tym czasie sprzedaż zwiększyła się odpowiednio o 4,9% i 20,4%. Na przestrzeni roku utrzymywała się niska dynamika produkcji przemysłowej. Sprzedaż pozostawała jednak na wyższym poziomie niż w 2014 r. Spadek w skali roku odnotowano tylko w jednym miesiącu.

Dane o produkcji sprzedanej przemysłu dotyczą działalności przemysłowej i nieprzemysłowej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych”, oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją” i obejmują:

- wartość sprzedanych wyrobów gotowych (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty), półfabrykatów i części własnej produkcji;
- wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych, jak i nieprzemysłowych;
- zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Tabl. 20. Przemysł

Wyszczególnienie	2010	2014	2015
POLSKA			
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł	945306,9	1166591,0	1197028,5
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w %	83,0	85,4	85,9
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys.	2442,2	2472,9	2510,7

Tabl. 20. Przemysł (dok.)

Wyszczególnienie	2010	2014	2015
ŚWIĘTOKRZYSKIE			
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł	19969,8	23633,1	23350,6
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w %	78,6	82,8	82,9
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys.	59,7	59,5	57,9
KIELCE			
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł	3491,3	3395,7	3457,4
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w %	86,0	88,9	88,2
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys.	13,3	12,0	12,4

Wyk. 47. **Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu**
(ceny stałe)
2010 = 100

Spośród sekcji przemysłu największą wartość produkcji sprzedanej (w bieżących cenach bazowych) przypadła na przetwórstwo przemysłowe. W 2015 r. osiągnęła ona 19361,8 mln zł, co stanowiło 82,9% łącznej produkcji sprzedanej przemysłu. W dostawie wody, gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji sprzedaż osiągnęła natomiast 1062,2 mln zł, tj. 4,5% ogółu.

Wzrost produkcji uzyskany w 2015 r. był przede wszystkim

wynikiem zwiększenia kolejny rok z rzędu produkcji sprzedanej (w cenach stałych) w przetwórstwie przemysłowym (o 3,1%). Jego skala była jednak mniejsza niż rok wcześniej. W dostawie wody, gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji po niewielkim wzroście przed rokiem wystąpił wyraźny spadek produkcji sprzedanej – o 5,1%.

Wśród działów przetwórstwa przemysłowego o znaczącym udziale w sprzedaży wysoki wzrost odnotowano w produkcji pojazdów samochodowych, przyczep i naczep. Jego skala była znacznie większa niż rok wcześniej i wyniosła 30,7%. Zdecydowanie zwiększyła się dynamika w produkcji wyrobów z metali. Produkcja sprzedana zwiększyła się w tym dziale o 15,4%. Trzeci rok z rzędu wzrosła produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych – o 5,8%. Wolniej niż przed rokiem zwiększała się produkcja artykułów spożywczych – o 0,5%. Po wysokim wzroście w roku poprzednim zmalała sprzedaż w produkcji wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny oraz w produkcji maszyn i urządzeń – odpowiednio o 2,2% i 0,8%.

*Dane o wartości **produkcji sprzedanej przemysłu** prezentuje się bez VAT i podatku akcyzowego, natomiast łącznie z wartością dotacji przedmiotowych do wyrobów i usług – w tzw. cenach bazowych.*

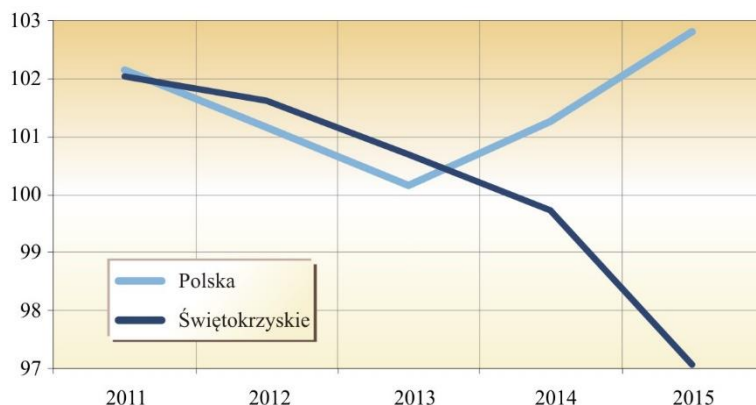
Tabl. 21. **Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu w województwie świętokrzyskim**
(ceny stałe)

Sekcje i działy	2014				2015			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó l e m	117,0	112,0	107,9	106,8	103,0	100,9	101,4	102,5
w tym:								
Przetwórstwo przemysłowe ...	117,0	111,1	107,1	106,0	102,4	100,6	101,3	103,1
w tym:								
Produkcja artykułów spożywczych	111,1	107,7	104,9	105,0	106,1	93,8	93,5	100,5
Produkcja wyrobów tekstylnych	149,8	158,0	156,5	129,5	29,2	26,2	25,2	26,1
Produkcja odzieży	101,4	103,6	95,8	98,1	83,7	81,4	81,7	82,7
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	100,9	109,6	111,7	115,0	111,0	112,0	103,8	97,8
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	#	93,0	70,4	59,7	24,8	29,3	40,1	48,0
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji ...	84,6	77,7	76,3	77,0	85,0	91,0	38,5	38,7
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	95,2	99,5	134,3	128,5	94,2	108,2	105,4	106,4
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	126,2	112,9	105,2	103,3	104,0	103,4	105,3	105,8
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	136,4	109,5	102,8	104,7	122,4	119,6	117,7	115,4
Produkcja urządzeń elektrycznych	98,4	105,7	110,8	#	113,8	111,5	#	#
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	129,7	121,7	116,8	114,2	90,7	92,9	95,8	99,2
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	130,1	126,8	118,7	107,5	104,8	102,2	122,1	130,7
Produkcja mebli	136,4	126,4	120,1	118,2	80,2	79,5	84,6	89,4
Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ	105,7	102,1	103,1	101,2	116,4	111,5	103,0	94,9
w tym:								
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	102,0	103,8	105,4	106,8	99,8	100,5	100,1	99,2
Gospodarka odpadami, odzysk surowców ^Δ	109,7	105,0	104,5	102,3	119,6	113,6	103,0	91,7

Wzrostowi produkcji sprzedanej przemysłu w województwie świętokrzyskim w skali roku w dalszym ciągu towarzyszył spadek przeciętnego zatrudnienia – o 2,7%. W kraju przeciętne zatrudnienie w przemyśle w odniesieniu do roku poprzedniego zwiększyło się natomiast o 1,5%.

Wyk. 48. **Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle**

2010 = 100

W 2015 r. przeciętne zatrudnienie w przemyśle w województwie ukształtowało się na poziomie 57,9 tys. osób. W przetwórstwie przemysłowym zmniejszyło się o 3,0%. Spadek wystąpił także w dostawie wody, gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 2,0%).

Wydajność pracy w przemyśle w 2015 r. mierzona wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego w województwie świętokrzyskim (w bieżących cenach bazowych) była o 5,3% wyższa (w cenach stałych) niż przed rokiem. W kraju wydajność pracy w przemyśle drugi rok z rzędu rosła wolniej i zwiększyła się o 3,3%.

Dane prezentujące produkcję sprzedaną przemysłu w województwie świętokrzyskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa świętokrzyskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
  - „Biuletyn statystyczny województwa świętokrzyskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu, jak również w Banku Danych Lokalnych.
-

W 2015 r. w województwie świętokrzyskim, po wzroście w roku poprzednim, ponownie odnotowano spadek produkcji sprzedanej budownictwa. Niższa niż przed rokiem była także wartość sprzedaży produkcji budowlano-montażowej, jednak skala jej spadku uległa dalszemu ograniczeniu. W kolejnych kwartałach obserwowano niską dynamikę produkcji budowlano-montażowej kształtującą się poniżej poziomu z roku poprzedniego. Konsekwencją wyraźnego spadku przeciętnego zatrudnienia był dalszy wzrost wydajności pracy w budownictwie.

BUDOWNICTWO

W 2015 r. w województwie świętokrzyskim produkcja sprzedana budownictwa (w cenach bieżących) ukształtowała się na poziomie 4493,8 mln zł i zmniejszyła się w porównaniu z rokiem poprzednim o 7,0% (w skali kraju odnotowano natomiast wzrost o 1,3%).

Dane o produkcji sprzedanej budownictwa dotyczą działalności budowlanej i niebudowlanej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji „Budownictwo”. Dane te obejmują:

- *wartość sprzedanych wyrobów, półfabrykatów i części własnej produkcji (niezależnie od tego czy otrzymano za nie należne opłaty);*
- *wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. przemysłowych, budowlanych, jak i innych niż przemysłowe i budowlane;*
- *zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;*
- *wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;*
- *produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.*

Tabl. 22. **Budownictwo**

Wyszczególnienie	2010	2014	2015
POLSKA			
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł	160403,8	179569,5	181990,4
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w %	51,5	47,4	47,8
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys.	442,8	409,9	386,0
ŚWIĘTOKRZYSKIE			
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł	4179,8	4832,7	4493,8
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w %	55,0	42,6	43,2
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys.	13,1	10,8	9,8

Tabl. 22. Budownictwo (dok.)

Wyszczególnienie	2010	2014	2015
KIELCE			
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł	2075,7	2524,1	2329,5
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w %	.	.	.
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys.	5,7	4,6	3,9

Wyk. 49. Dynamika produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące)
2010 = 100Wyk. 50. Dynamika produkcji budowlano-montażowej (ceny bieżące)
2010 = 100

35,1% produkcji budowlano-montażowej wobec 34,1% rok wcześniej. Obniżył się (o 3,6 p. proc.) udział przedsiębiorstw specjalizujących się w budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej – do 32,4%. Produkcja budowlano-montażowa była tu mniejsza o 15,2% niż przed rokiem. Niewielki wzrost wystąpił natomiast w grupie przedsiębiorstw zajmujących się głównie robotami budowlanymi specjalistycznymi (o 2,4%). Udział tego działu zwiększył się z 29,9% do 32,5%.

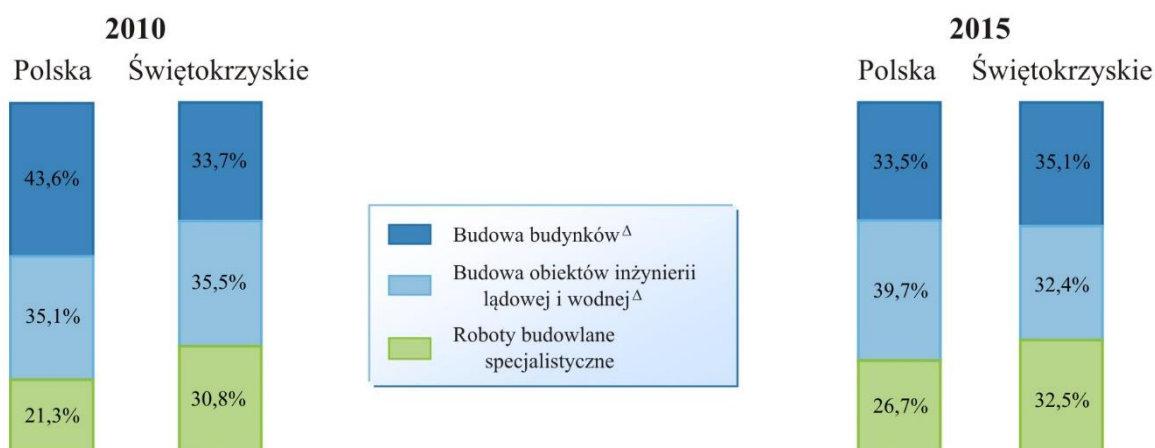
W województwie produkcja budowlano-montażowa w analizowanym okresie wyniosła 1943,2 mln zł (43,2% ogólnej wartości produkcji sprzedanej budownictwa) i zmniejszyła się w stosunku do zanotowanej w roku poprzednim o 5,7%. W skali kraju odnotowano wzrost produkcji budowlano-montażowej wynoszący 2,3%.

Wśród przedsiębiorstw budowlanych największy udział posiadały jednostki zajmujące się głównie budową budynków. W skali roku produkcja budowlano-montażowa zmalała w nich o 2,7%. Pomimo to udział tych przedsiębiorstw uległ zwiększeniu. W 2015 r. zrealizowały one

Tabl. 23. **Dynamika produkcji budowlano-montażowej w województwie świętokrzyskim**
(ceny bieżące)

Działy	2014				2015			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó ł e m	93,5	107,2	94,5	87,2	91,9	89,2	96,1	94,3
Budowa budynków ^Δ	116,6	105,7	91,1	81,3	90,5	87,5	98,8	97,3
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	145,2	100,7	94,7	91,3	109,3	92,2	100,3	84,8
Roboty budowlane specjalistyczne	65,8	114,9	98,7	89,6	86,3	88,9	88,6	102,4

Wyk. 51. **Struktura produkcji budowlano-montażowej według działów PKD** (ceny bieżące)

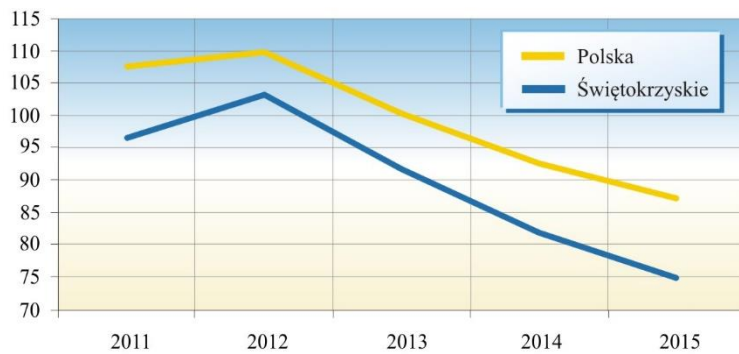
W 2015 r. malejącej produkcji sprzedanej budownictwa towarzyszył spadek przeciętnego zatrudnienia w tej sekcji (o 8,6%, wobec 5,8% w skali kraju).

Wartość produkcji sprzedanej budownictwa w przeliczeniu na 1 zatrudnionego w 2015 r. w województwie świętokrzyskim ukształtowała się na poziomie 456,8 tys. zł (w cenach bieżących), co oznacza wzrost o 1,7% w stosunku do roku poprzedniego.

**Wyk. 52. Dynamika przeciętnego zatrudnienia
w budownictwie**

2010 = 100

Dane prezentujące produkcję sprzedaną budownictwa w województwie świętokrzyskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa świętokrzyskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Biuletyn statystyczny województwa świętokrzyskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu, jak również w Banku Danych Lokalnych.

BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE

W województwie świętokrzyskim w 2015 r. spadła liczba mieszkań oddanych do użytkowania. Natomiast przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w 2015 r. była większa niż przed rokiem. Wzrosła również liczba mieszkań, na realizację których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym. Badany rok jest pierwszym – po trzech latach spadku – w którym notowano wzrost tego wskaźnika. Spadła natomiast liczba mieszkań, których budowę rozpoczęto i był to czwarty z kolei rok, w którym notowano spadek.

W 2015 r. w regionie oddano do użytkowania 3409 mieszkań, tj. o 3,5% mniej niż przed rokiem (49,7% więcej niż w 2010 r.). W kraju w odniesieniu do roku poprzedniego notowano wzrost liczby mieszkań oddanych do użytkowania – o 3,2%. (w stosunku do 2010 r. – wzrost o 8,7%).

*Informacje o **mieszkaniach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych. Podziału na mieszkania w budynkach spółdzielni mieszkaniowych, indywidualnych (tj. realizowanych przez osoby fizyczne, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe) oraz realizowanych z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem dokonano na podstawie sposobu finansowania budowy lub przeznaczenia mieszkań.*

Tabl. 24. **Budownictwo mieszkaniowe**^a

Wyszczególnienie	2010	2014	2015
POLSKA			
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	3,5	3,7	3,8
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ²	106,1	100,9	99,8
Mieszkania na realizację, których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym na 1000 ludności	4,5	4,1	4,9
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności	4,1	3,8	4,4
ŚWIĘTOKRZYSKIE			
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	1,8	2,8	2,7
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ²	107,1	102,9	109,1
Mieszkania na realizację, których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym na 1000 ludności	3,5	2,4	2,4
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności	3,0	2,6	2,5

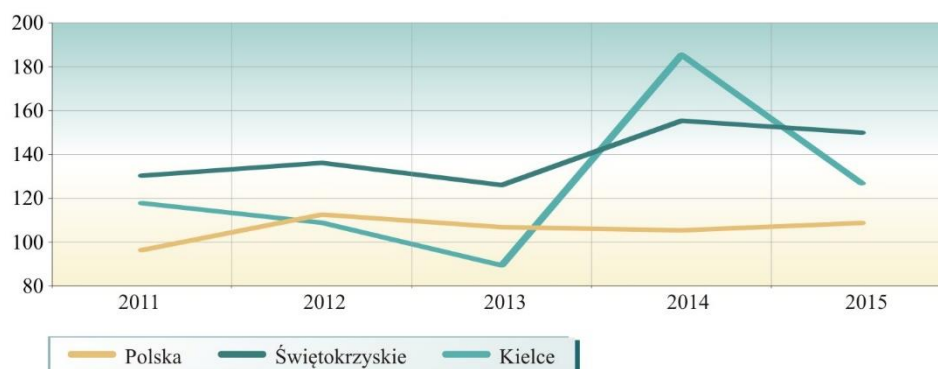
^a Do przeliczeń danych przyjęto liczbę ludności opracowaną na bazie Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011

Tabl. 24. Budownictwo mieszkaniowe ^a (dok.)

Wyszczególnienie	2010	2014	2015
KIELCE			
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	3,7	6,9	4,8
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ²	74,4	59,3	62,0
Mieszkania na realizację, których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym na 1000 ludności	4,4	3,4	3,6
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności	2,9	4,5	3,9

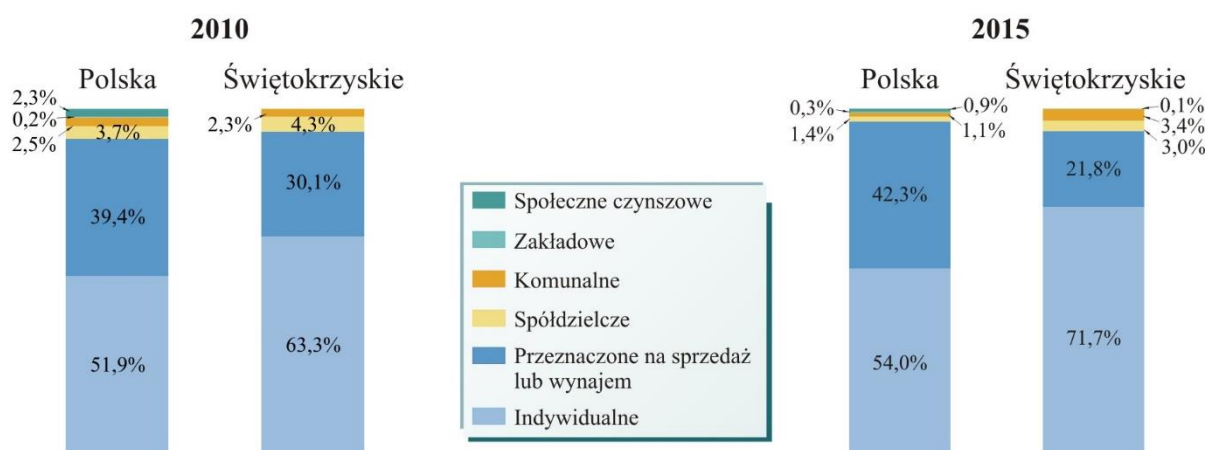
Wyk. 53. Dynamika liczby mieszkań oddanych do użytkowania

2010 = 100

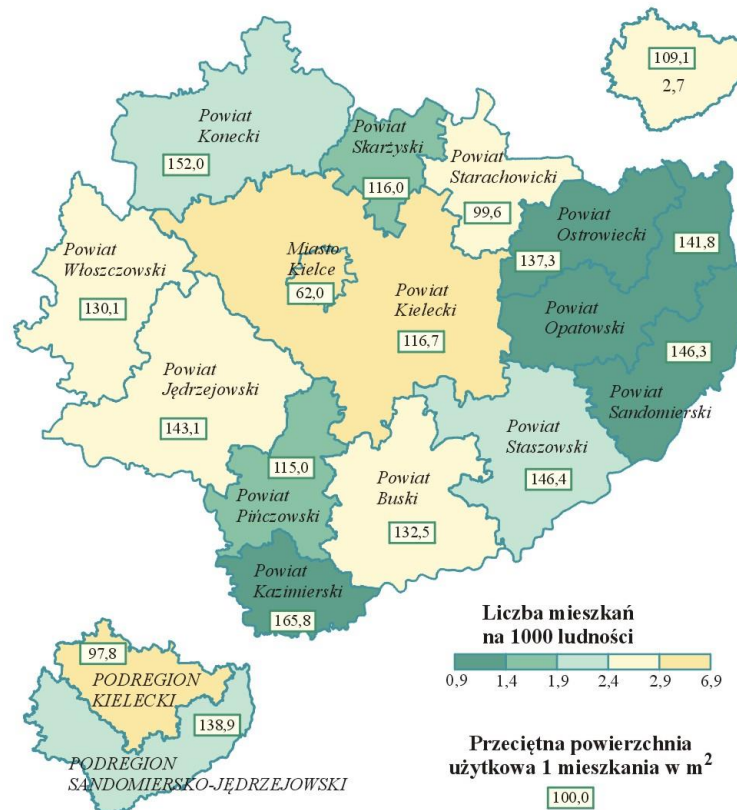
W 2015 r. w województwie świętokrzyskim w budownictwie indywidualnym, przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem oraz komunalnym notowano wzrost liczby mieszkań oddanych do użytkowania – odpowiednio o 2,5%, 43,7% oraz 5-krotnie. Spadek liczby oddanych mieszkań notowano w budownictwie spółdzielczym – o 77,7%. Ponadto oddano 4 mieszkania zakładowe (w 2014 r. – 3). W badanym roku nie oddano natomiast żadnego mieszkania społecznego czynszowego.

Wyk. 54. Struktura liczby mieszkań oddanych do użytkowania według form budownictwa

^a Do przeliczeń danych przyjęto liczbę ludności opracowaną na bazie Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011

Wyk. 55. Mieszkania oddane do użytkowania w województwie świętokrzyskim według podregionów i powiatów w 2015 r.

Tabl. 25. Mieszkania oddane do użytkowania w województwie świętokrzyskim

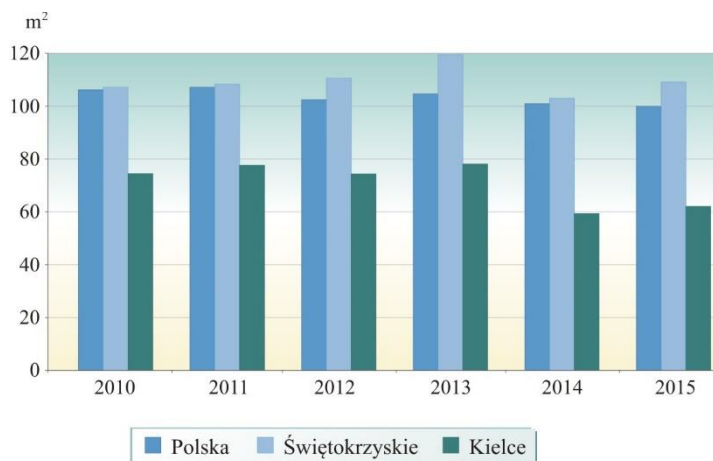
Formy budownictwa	2014				2015			
	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	2013 = 100	przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	2014 = 100	przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²
O g ó ł e m	3533	100,0	123,2	102,9	3409	100,0	96,5	109,1
Indywidualne	2385	67,5	100,7	127,6	2444	71,7	102,5	131,7
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	517	14,6	116,2	52,8	743	21,8	143,7	52,6
Spółdzielcze	457	12,9	x	52,0	102	3,0	22,3	56,8
Komunalne (gminne)	23	0,7	44,2	31,6	116	3,4	5-krotnie	38,4
Zakładowe	3	0,1	150,0	118,0	4	0,1	133,3	154,5
Spółeczne czynszowe	148	4,2	x	47,3	-	-	x	x

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w województwie świętokrzyskim w 2015 r. wyniosła 109,1 m² (w kraju 99,8 m²) i zwiększyła się o 6,2 m² w stosunku do roku poprzed-

niego (w kraju zmniejszyła się o 1,1 m²). W porównaniu z 2010 r. uległa ona zwiększeniu o 2,0 m² (w kraju zmniejszyła się o 6,3 m²). Największe mieszkania wybudowali inwestorzy indywidualni. Średnia powierzchnia użytkowa mieszkania w budownictwie indywidualnym wyniosła 131,7 m² (4,1 m² mniej niż w roku poprzednim). Najmniejszą powierzchnią charakteryzowały się mieszkania komu-

Wyk. 56. **Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania**

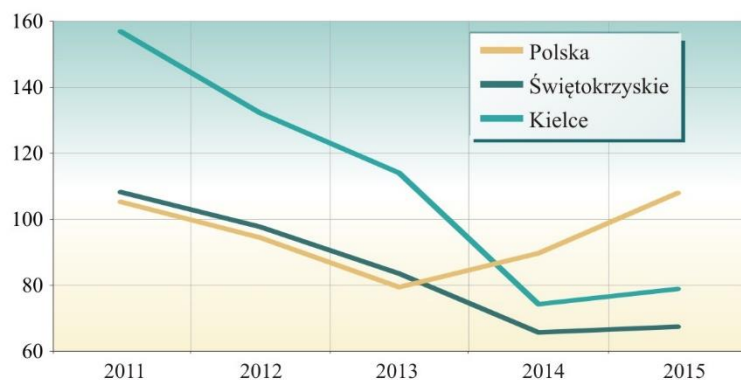
nalne – 38,4 m² (6,8 m² więcej niż w roku poprzednim).

W województwie świętokrzyskim w 2015 r. największe mieszkania budowano w powiatach: kaziemskim (przeciętna powierzchnia użytkowa – 165,8 m²) oraz koneckim (152,0 m²), a najmniejsze w m. Kielce (62,0 m²) oraz powiecie starachowickim (99,6 m²).

W 2015 r. w regionie wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym na realizację 3063 mieszkań, tj. o 2,6% więcej niż rok wcześniej i o 32,8% mniej niż w 2010 r. (w skali kraju nastąpił wzrost o 20,5% w stosunku do roku poprzedniego i o 7,9% w odniesieniu do 2010 r.).

Wyk. 57. **Dynamika liczby mieszkań na realizację, których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym**

2010 = 100

szowych. Liczba mieszkań na realizację których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym spadła natomiast w budownictwie indywidualnym. W województwie świętokrzy-

Wzrost liczby mieszkań, na budowę których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym notowano w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem, spółdzielczym i komunalnym. W 2015 r. nie wydano żadnego pozwolenia lub nie dokonano żadnego zgłoszenia z projektem na budowę mieszkań zakładowych oraz społecznych czyn-

skim inwestycje indywidualne stanowiły 77,8% ogółu wydanych pozwoleń lub dokonanych zgłoszeń, zaś inwestycje przeznaczone na sprzedaż lub wynajem – 16,9%.

Tabl. 26. **Mieszkania, na realizację których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym w województwie świętokrzyskim**

Formy budownictwa	2014			2015		
	w liczbach biewzględ- nych	w odset- kach	2013 = = 100	w liczbach biewzględ- nych	w odset- kach	2014 = = 100
O g ó ł e m	2985	100,0	78,5	3063	100,0	102,6
Indywidualne	2408	80,7	89,4	2382	77,8	98,9
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	503	16,8	47,6	519	16,9	103,2
Spółdzielcze	63	2,1	x	134	4,4	212,7
Komunalne (gminne)	11	0,4	22,9	28	0,9	254,5
Zakładowe	–	–	x	–	x	x
Spoleczne czynszowe	–	–	x	–	x	x

Większą niż przed rokiem liczbę mieszkań, na realizację których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym notowano w siedmiu powiatach regionu, przy czym najwyższy wzrost nastąpił w powiatach: opatowskim (o 149,3%) oraz ostrowieckim (o 15,8%). Spadek liczby mieszkań na realizację, których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym notowano również w siedmiu powiatach; przy czym największy w powiatach: koneckim (o 25,8%) oraz starachowickim (o 17,1%). Najwięcej pozwoleń lub dokonanych zgłoszeń notowano w powiecie kieleckim (848), było to jednak o 10 pozwoleń mniej niż w 2014 r. W m. Kielce wydano pozwolenia na budowę lub dokonano zgłoszeń z projektem budowlanym 711 mieszkań (o 42 więcej niż w roku poprzednim). Najmniej pozwoleń lub dokonanych zgłoszeń notowano w powiatach: kaziemskim – 30, skarżyskim – 79 oraz pińczowskim – 86.

Rozpoczęto budowę 3168 mieszkań, tj. o 3,3% mniej niż w 2014 r. (w skali kraju wzrost o 13,7%). W porównaniu do 2010 r. liczba rozpoczętych budów mieszkań zmniejszyła się w województwie o 17,1% (w kraju wzrosła o 6,5%).

Wyk. 58. **Dynamika liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto**
2010 = 100

615 mieszkań i było to o 41,4% więcej niż w poprzednim roku. W województwie świętokrzyskim w stosunku do 2014 r. w siedmiu powiatach notowano wzrost liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto; najwyższy w powiatach: skarżyskim (o 45,7%), pińczowskim (o 35,6%) oraz koneckim (o 23,1%). Również w siedmiu powiatach nastąpił spadek liczby mieszkań, których budowę rozpoczę-

W regionie w 2015 r. największą liczbę mieszkań, których budowę rozpoczęto notowano w budownictwie indywidualnym – 2495, było to jednak o 7,3% mniej niż rok wcześniej. Spadek rozpoczętych budów notowano również w budownictwie spółdzielczym oraz komunalnym. W budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem rozpoczęto budowę

to; najwyższy notowano w powiatach ostrowieckim (o 24,1%) oraz buskim (o 23,0%). W 2015 r. w m. Kielce rozpoczęto budowę 766 mieszkań. Było to o 15,5% mniej niż w roku poprzednim.

Dane prezentujące budownictwo mieszkaniowe w województwie świętokrzyskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa świętokrzyskiego”,
  - „Biuletyn statystyczny województwa świętokrzyskiego”,
  - „Budownictwo mieszkaniowe w województwie świętokrzyskim”,
jak również w Banku Danych Lokalnych.
-

RYNEK WEWNĘTRZNY

W województwie świętokrzyskim w 2015 r. (w porównaniu do roku 2014) odnotowano spadek wartości sprzedaży detalicznej. Zmniejszył się również poziom sprzedaży hurtowej towarów.

Wartość **sprzedaży detalicznej** (w cenach bieżących) zrealizowanej przez jednostki handlowe i niehandlowe w 2015 r. zmniejszyła się w relacji do poprzedniego roku o 8,4% (w kraju sprzedaż detaliczna ukształtowała się na poziomie o 0,9% wyższym niż w roku poprzednim).

Dane o sprzedaży detalicznej towarów obejmują sprzedaż towarów konsumpcyjnych i niekonsumpcyjnych dokonywaną w punktach sprzedaży detalicznej, placówkach gastronomicznych oraz innych punktach sprzedaży (np. składy, magazyny), w ilościach wskazujących na zakupy dla potrzeb indywidualnych nabywców.

Tabl. 27. **Dynamika sprzedaży detalicznej^a** (ceny bieżące)

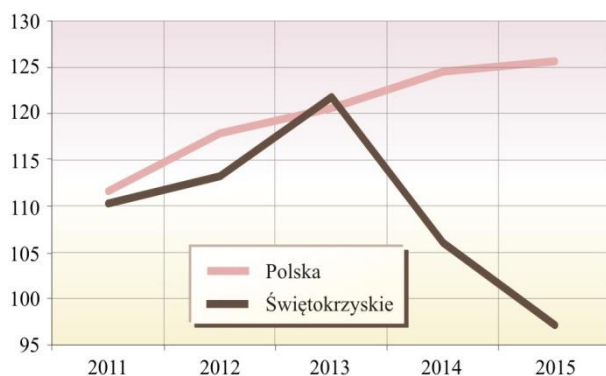
Wyszczególnienie	2010	2014	2015
	rok poprzedni = 100		
POLSKA			
O g ó ł e m	105,5	103,3	100,9
w tym:			
Pojazdy samochodowe, motocykle, części	107,9	101,8	108,4
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe	113,1	95,9	89,7
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe	101,2	104,9	102,3
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach	113,6	106,1	109,3
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny	117,2	109,7	106,3
Tekstylia, odzież, obuwie	113,1	111,9	108,2
Meble, RTV, AGD	123,0	101,2	104,3
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach	83,6	104,4	115,9
Pozostałe	95,9	103,3	87,7
ŚWIĘTOKRZYSKIE			
O g ó ł e m	111,5	87,0	91,6
w tym:			
Pojazdy samochodowe, motocykle, części	169,7	182,3	122,7
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe	122,3	115,6	78,2
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe	98,1	103,2	111,3
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach	105,2	92,1	87,2

^a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 (PKD 2007), zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii według przeważającego rodzaju działalności, zgodnie z aktualnym w omawianym okresie stanem organizacyjnym. Odnotowane zmiany (wzrost/spadek) wartości sprzedaży detalicznej w poszczególnych grupach rodzajów działalności przedsiębiorstw mogą zatem również wynikać ze zmiany przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa oraz zmian organizacyjnych (np. połączenia przedsiębiorstw). Nie ma to wpływu na dynamikę sprzedaży detalicznej ogółem.

Tabl. 27. **Dynamika sprzedaży detalicznej^a** (dok.)

Wyszczególnienie	2010	2014	2015
	rok poprzedni = 100		
ŚWIETOKRZYSKIE (dok.)			
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny	104,2	104,6	121,0
Tekstylna, odzież, obuwie	106,8	94,0	119,2
Meble, RTV, AGD	126,0	39,2	32,1
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach	96,1	36,1	66,7
Pozostałe	122,3	125,8	89,5

^a Patrz notka a na str. 81.

Wyk. 59. **Dynamika sprzedaży detalicznej**
(ceny bieżące)
2010 = 100

również sprzedaż w przedsiębiorstwach zgrupowanych w kategoriach: „prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach” (o 33,3%), „paliwa stałe, ciekłe i gazowe” (o 21,8%) oraz „pozostałe” (o 10,5%). Z kolei wzrost sprzedaży detalicznej odnotowano w przedsiębiorstwach zajmujących się sprzedażą: pojazdów samochodowych, motocykli, części (o 22,7%), farmaceutyków, kosmetyków, sprzętu ortopedycznego (o 21,0%) oraz żywności, napojów i wyrobów tytoniowych (o 1,3%).

W 2015 r. w ogólnej wartości sprzedaży detalicznej największy udział miały przedsiębiorstwa prowadzące sprzedaż żywności, napojów i wyrobów tytoniowych (30,4%), przedsiębiorstwa zgrupowane w kategorii „pozostałe” (26,8%) oraz przedsiębiorstwa zajmujące się handlem paliwami (10,9%), przy czym udział przedsiębiorstw z grupy „żywność, napoje i wyroby tytoniowe” w odniesieniu do 2014 r., zwiększył się aż o 5,4 p.proc.

Tabl. 28. **Dynamika sprzedaży detalicznej^a w województwie świętokrzyskim** (ceny bieżące)

Wyszczególnienie	2014				2015			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó ł e m	106,2	96,5	93,4	87,0	84,8	89,8	90,0	91,6
w tym:								
Pojazdy samochodowe, motocykle, części	161,6	162,0	168,0	182,3	109,6	124,4	128,2	122,7

^a Patrz notka a do tabl. 27 na str. 81.

W województwie świętokrzyskim w kolejnych kwartalnych okresach narastających 2015 r. (I-III, I-IV, I-IX, I-XII) w porównaniu z analogicznymi okresami roku poprzedniego obserwowano spadek sprzedaży detalicznej ogółem. Tempo spadku było jednak coraz wolniejsze. W 2015 r. wśród grup o znaczącym udziale w sprzedaży detalicznej ogółem największy spadek sprzedaży w odniesieniu do 2014 r. zaobserwowano w grupie „meble RTV, AGD” (o 67,9%). Zmniejszyła się

Tabl. 28. **Dynamika sprzedaży detalicznej^a w województwie świętokrzyskim (dok.)**

Wyszczególnienie	2014				2015			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe ...	127,4	120,4	114,8	115,6	93,8	90,1	83,4	78,2
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe	97,0	99,7	101,8	103,2	112,6	110,7	110,9	111,3
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach	77,6	86,3	107,2	92,1	106,4	95,5	76,2	87,2
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny	101,8	103,6	104,3	104,6	125,6	124,9	121,9	121,0
Tekstylia, odzież, obuwie	90,2	89,4	93,6	94,0	117,5	121,8	120,1	119,2
Meble, RTV, AGD	107,3	73,0	58,8	39,2	15,7	22,3	26,9	32,1
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach	42,1	39,6	39,2	36,1	65,5	68,0	64,4	66,7
Pozostałe	155,6	135,4	131,4	125,8	84,4	89,1	88,9	89,5

^a Patrz notka *a* do tabl. 27 na str. 81.

W 2015 r. w województwie świętokrzyskim wartość sprzedaży hurtowej towarów (w cenach bieżących) w przedsiębiorstwach handlowych ukształtowała się na poziomie o 11,1% niższym niż w roku poprzednim, a w przedsiębiorstwach hurtowych zmniejszyła się o 15,9% (wobec wzrostu odpowiednio o 8,3% i 58,7% w 2014 r.). W kraju sprzedaż hurtowa w jednostkach handlowych w omawianym roku była o 4,9% wyższa niż w 2014 r., w tym w jednostkach hurtowych – większa o 4,1%. W 2015 r. wśród grup o znaczącym udziale w ogólnej wartości sprzedaży hurtowej największy spadek w relacji do poprzedniego roku obserwowano w grupie „sprzedaż hurtowa niewyspecjalizowana” (o 42,2%).

Dane prezentujące rynek wewnętrzny w województwie świętokrzyskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa świętokrzyskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Biuletyn statystyczny województwa świętokrzyskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu.

WYNIKI FINANSOWE PRZEDSIĘBIORSTW NIEFINANSOWYCH

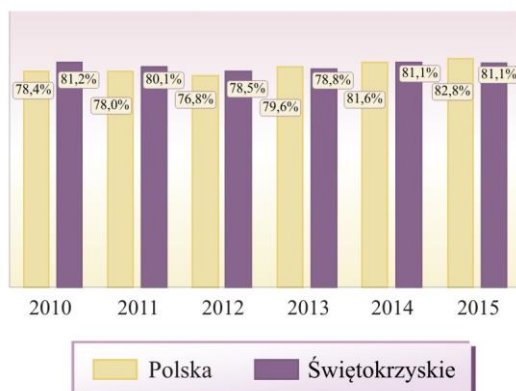
W 2015 r. wyniki finansowe badanych przedsiębiorstw były korzystniejsze niż uzyskane rok wcześniej. Poprawie uległy podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe, tj. odnotowano: spadek poziomu kosztów i znaczny wzrost rentowności. Zmniejszyła się natomiast płynność finansowa. Nie zmienił się odsetek przedsiębiorstw wykazujących zysk netto, natomiast zmniejszył się udział przychodów przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej kwocie przychodów z całokształtu działalności.

Wyniki finansowe uzyskane w 2015 r. przez badane przedsiębiorstwa w województwie świętokrzyskim były lepsze w porównaniu z osiągniętymi w roku poprzednim (poza płynnością), natomiast w relacji do 2010 r. odnotowano jedynie pogorszenie rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów.

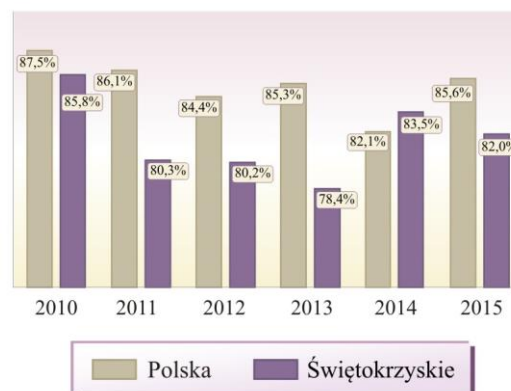
Dane dotyczące wyników finansowych przedsiębiorstw prezentuje się w dostosowaniu do nowelizacji ustawy z dnia 29 IX 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. 2013, poz. 330).

W kraju wyniki finansowe uzyskane w 2015 r. były nieco słabsze od uzyskanych rok wcześniej (nieznacznemu pogorszeniu uległy: wskaźnik rentowności obrotu netto i płynność), jak również gorsze w relacji do osiągniętych w 2010 r.

Wyk. 60. **Udział liczby przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie badanych podmiotów**

Wyk. 61. **Udział przychodów przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w przychodach z całokształtu działalności**

Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności obejmują:

- koszt własny sprzedanych produktów, towarów i materiałów związany z podstawową działalnością operacyjną, do którego zaliczono wartość sprzedanych towarów i materiałów oraz koszty ogółem, pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów;
- pozostałe koszty operacyjne;
- koszty finansowe.

W 2015 r. zysk netto wykazało, podobnie jak przed rokiem 81,1% badanych przedsiębiorstw, a ich udział w przychodach ogółem zmniejszył się z 83,5% zanotowanych w 2014 r. do 82,0%.

Przychody z całokształtu działalności wzrosły o 1,7% do 39641,2 mln zł, natomiast koszty ich uzyskania zmalały o 5,6% do 35399,4 mln zł. Relacje te wpłynęły na poprawę wskaźnika poziomu kosztów w skali roku – o 6,9 p.proc. do 89,3% (w kraju nie zanotowano jego zmiany – pozostał na poziomie 95,7%).

W omawianym okresie poprawiły się również: wynik na działalności gospodarczej (dzięki znacznemu wzrostowi wyniku na operacjach finansowych), wynik finansowy brutto i netto oraz wynik ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów (w kraju odnotowano podobne zmiany, ale w mniejszej skali, ponadto operacje finansowe przyniosły straty).

Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów w 2015 r. w województwie świętokrzyskim osiągnęły wartość 35307,1 mln zł (spadek o 5,3% w stosunku do roku poprzedniego), a koszty ich uzyskania wyniosły 33993,2 mln zł (spadek o 5,8%). Wynik ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów (na poziomie 1314,0 mln zł) był o 11,3% wyższy niż przed rokiem, przy równoczesnym pogorszeniu wyniku na pozostałej działalności operacyjnej (z 106,4 mln zł w 2014 r. do minus 143,2 mln zł w 2015 r.) oraz znacznej poprawie wyniku na operacjach finansowych (z 206,4 mln zł do 3071,0 mln zł). W rezultacie, wynik finansowy na działalności gospodarczej był o 184,1% wyższy od zanotowanego w roku poprzednim (wyniósł 4241,8 mln zł). Wynik finansowy brutto osiągnął wartość 4210,7 mln zł, tj. o 182,0% większą niż w 2014 r. Po odliczeniu obciążeń, wynik finansowy netto ukształtował się na poziomie 4017,1 mln zł i zwiększył się o 202,6% w stosunku do uzyskanego przed rokiem.

Wyniki finansowe:

- *wynik finansowy brutto (zysk lub strata) jest to wynik na działalności gospodarczej, skorygowany o wynik zdarzeń nadzwyczajnych;*
- *obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych, a w 2013 r. również inne płatności wynikające z odrębnych przepisów;*
- *wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymuje się po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia.*

Wyk. 62. Wskaźnik poziomu kosztów

Wyk. 63. Wskaźnik rentowności obrotu netto

Wskaźniki:

- wskaźnik poziomu kosztów jest to relacja kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności;
- wskaźnik rentowności ze sprzedaży jest to relacja wyniku ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów do przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów;
- wskaźnik rentowności obrotu brutto jest to relacja wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności;
- wskaźnik rentowności obrotu netto jest to relacja wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności.
- wskaźnik płynności I stopnia jest to relacja inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych,
- wskaźnik płynności II stopnia jest to relacja inwestycji krótkoterminowych i należności krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych.

Poprawiły się wskaźniki rentowności - ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów (z 3,2% w roku 2014 do 3,7% w 2015 r.), obrotu brutto (odpowiednio z 3,8% do 10,6%) oraz obrotu netto (z 3,4% do 10,1%).

Gorsza niż w roku 2014 była natomiast zdolność do obsługi bieżących zobowiązań. Wskaźniki płynności finansowej I i II stopnia zmniejszyły się odpowiednio z 52,4% do 46,8% oraz z 114,6% do 104,6%.

W kraju w 2015 r. rentowność brutto pozostała na poziomie z 2014 r., natomiast rentowność netto badanych przedsiębiorstw nieznacznie się zmniejszyła w odniesieniu do poprzedniego roku. Ograniczeniu uległa również płynność finansowa, zarówno I, jak i II stopnia.

Tabl. 29. **Wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe w badanych przedsiębiorstwach niefinansowych**

Wyszczególnienie	2010	2014	2015
	w %		
POLSKA			
Wskaźnik poziomu kosztów	94,7	95,7	95,7
Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	5,2	4,5	4,5
Wskaźnik rentowności obrotu brutto	5,3	4,3	4,3
Wskaźnik rentowności obrotu netto	4,4	3,7	3,6
Wskaźnik płynności I stopnia	39,7	38,9	38,3
Wskaźnik płynności II stopnia	105,5	102,5	101,0
ŚWIĘTOKRZYSKIE			
Wskaźnik poziomu kosztów	95,2	96,2	89,3
Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	5,5	3,2	3,7
Wskaźnik rentowności obrotu brutto	4,9	3,8	10,6
Wskaźnik rentowności obrotu netto	4,2	3,4	10,1
Wskaźnik płynności I stopnia	37,8	52,4	46,8
Wskaźnik płynności II stopnia	93,9	114,6	104,6

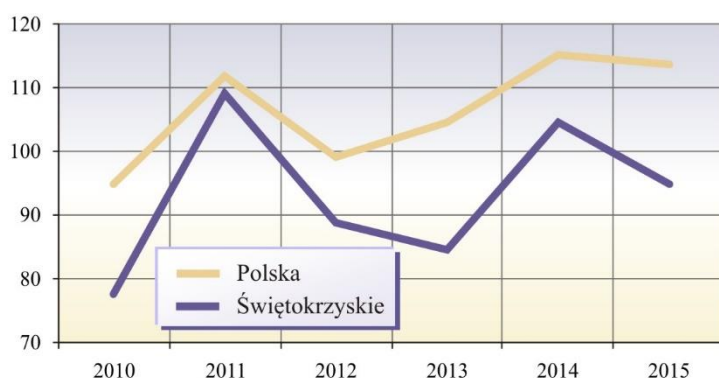
Dane prezentujące wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych w województwie świętokrzyskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa świętokrzyskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa świętokrzyskiego” – publikacja dostępna co kwartał, jak również w Banku Danych Lokalnych.

NAKLADY INWESTYCYJNE

W 2015 r. po wzroście w roku poprzednim ponownie odnotowano spadek nakładów inwestycyjnych poniesionych przez badane przedsiębiorstwa mające siedzibę na terenie województwa świętokrzyskiego. Spowodowane to było przede wszystkim ograniczeniem nakładów na budynki i budowle. O ponad 1/4 zmalała wartość kosztorysowa inwestycji rozpoczętych, przy wyższej liczbie nowych inwestycji.

Wyk. 64. **Dynamika nakładów inwestycyjnych ogółem**
(ceny bieżące)
Rok poprzedni = 100

gdzie w odniesieniu do 2014 r. nakłady zwiększyły się o 13,7%.

Nakłady inwestycyjne (w cenach bieżących) na nowe obiekty majątkowe oraz ulepszenie istniejących, poniesione w 2015 r. przez badane przedsiębiorstwa w regionie, wyniosły 1481,6 mln zł i były mniejsze niż rok wcześniej o 5,1%. Po raz kolejny znacznie wyższą dynamikę inwestycji odnotowano w skali całego kraju,

Nakłady inwestycyjne są to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji. Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Tabl. 30. **Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące)**

Wyszczególnienie	2010	2014	2015
POLSKA			
O g ó ł e m w mln zł	89236,8	119982,2	136474,6
w tym – w % – nakłady na:			
Budynki i budowle	42,1	40,8	39,3
Zakupy	56,8	57,9	59,4
maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi	45,5	45,9	46,4

środków transportu	11,3	12,0	13,0
--------------------------	------	------	------

Tabl. 30. **Nakłady inwestycyjne (dok.)**

Wyszczególnienie	2010	2014	2015
ŚWIĘTOKRZYSKIE			
O g ó ł e m w mln zł	1824,3	1561,0	1481,6
w tym – w % – nakłady na:			
Budynki i budowle	40,3	41,2	36,1
Zakupy	59,5	57,5	62,8
maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi	50,7	51,6	54,2
środków transportu	8,8	5,9	8,6

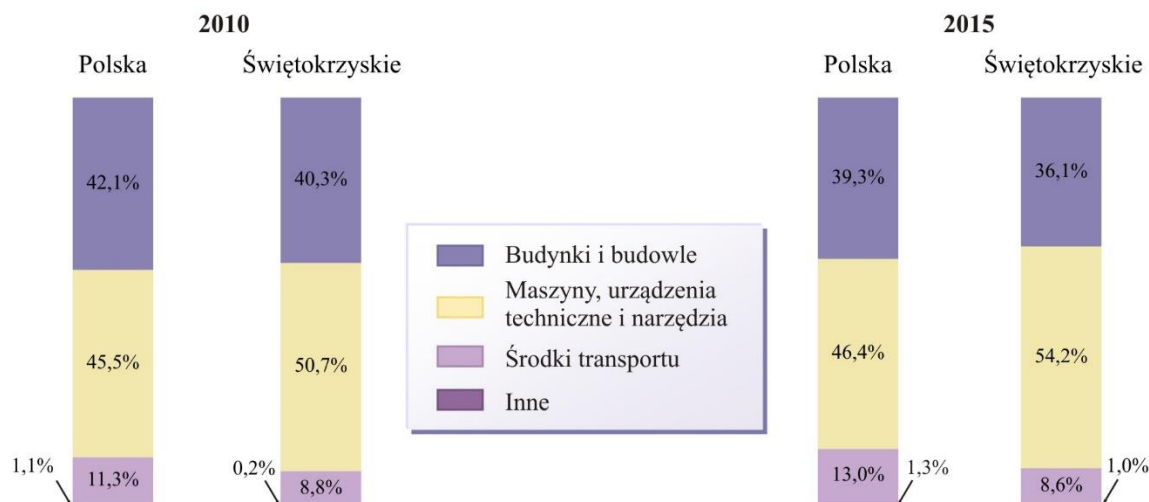
Nakłady na środki trwałe są to nakłady na:

- *budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe;*
- *maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem);*
- *środki transportu;*
- *inne, tj. melioracje szczegółowe, koszty ponoszone przy nabywaniu gruntów i używanych środków trwałych oraz inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie, a ponadto odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji (uwzględnione wyłącznie w danych wyrażonych w cenach bieżących), z wyjątkiem odsetek nieuwzględnionych w wartości nakładów na środki trwałe przez podmioty stosujące Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 I 2005 r.*

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

Spadek nakładów w 2015 r. spowodowany został znacznym zmniejszeniem wydatków na budynki i budowle. W omawianym roku w województwie świętokrzyskim na ten cel przeznaczono 535,2 mln zł (o 16,8% więcej niż w 2014 r.).

W 2015 r. nadal malały także nakłady na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia – do 803,6 mln zł, jednak skala spadku znacznie się obniżyła i wyniosła 0,2%. W dalszym ciągu dynamicznie rosła natomiast wartość zakupów środków transportu (o 38,2%), która zwiększyła się do kwoty 127,3 mln zł.

Wyk. 65. **Struktura nakładów inwestycyjnych na środki trwałe (ceny bieżące)**

Wartość zakupów inwestycyjnych osiągnęła 930,9 mln zł i w porównaniu z rokiem 2014 zwiększyła się o 3,7%, a udział tych zakupów w nakładach ogółem wzrósł w skali roku o 1,5 p. proc.

Spadek nakładów inwestycyjnych nastąpił w większości sekcji. Na uzyskanie mniejszych niż w roku 2014 nakładów w największym stopniu wpłynął spadek inwestycji w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 50,3%), w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 49,7%) oraz w górnictwie i wydobywaniu (o 54,4%). Kolejny rok z rzędu wyraźnie mniej niż przed rokiem inwestowano także w budownictwie (o 32,1%). Po znacznym wzroście w roku poprzednim zmalały środki przeznaczane na inwestycje w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 10,8%). Drugi rok z rzędu znacznie obniżyły się nakłady w administrowaniu i działalności wspierającej (o 66,4%). Pogłębił się spadek w obsłudze rynku nieruchomości (do 75,0%). Na przeciwnym biegunie znalazło się przetwórstwo przemysłowe, w którym w dalszym ciągu rosły nakłady – o 43,9%. Zatrzymany został spadek nakładów w transporcie i gospodarce magazynowej. Zwiększyły się one o 42,5%. Więcej niż przed rokiem zainwestowano także w opiece zdrowotnej i pomocy społecznej – o 12,4%.

W 2015 r. w regionie inwestorzy rozpoczęli realizację 697 nowych inwestycji o łącznej wartości kosztorysowej 496,5 mln zł. Pomimo wzrostu liczby zadań inwestycyjnych (z 648 w 2014 r.) ich wartość kosztorysowa była znacznie mniejsza niż poprzednio, gdy wyniosła 668,5 mln zł. W kraju w omawianym okresie liczba rozpoczętych inwestycji uległa zwiększeniu o 7,6%, natomiast ich wartość kosztorysowa zmalała o 0,1%.

Dane prezentujące nakłady inwestycyjne w województwie świętokrzyskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa świętokrzyskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,*
  - „Biuletyn statystyczny województwa świętokrzyskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,*
jak również w Banku Danych Lokalnych.
-

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ŚWIĘTOKRZYSKIM
SELECTED DATA ON ŚWIĘTOKRZYSKIE VOIVODSHIP

Wyszczególnienie	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Specification
Ludność ^a (w tys.)	1285,0	1282,5	1278,1	1274,0	1268,2	1263,2	1257,2	Population ^a (in thous.)
Na 1000 ludności:								Per 1000 population:
małżeństwa zawarte	5,5	6,1	5,4	5,4	4,6	4,8	4,7	marriages contracted
urodzenia żywe	8,9	9,7	9,1	9,0	8,4	8,5	8,4	live births
zgony	10,5	10,9	10,7	10,9	11,2	10,8	11,4	deaths
przyrost naturalny	-1,7	-1,2	-1,7	-1,9	-2,7	-2,3	-3,0	natural increase
saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały ^b	-1,7	-2,0	-1,8	-1,7	-2,2	-2,0	-1,9	internal and international net migration for permanent residence
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ^c (w tys.)	103,2	114,9	116,6	117,1	115,9	113,0	109,8	Average paid employment in the enterprise sector ^b (in thous.)
rok poprzedni = 100	.	101,3	101,5	100,5	98,9	97,6	97,2	previous year = 100
udział sektora prywatnego (w %)	83,4	87,7	89,8	90,4	90,4	91,3	91,0	private sector participation (in %)
Bezrobotni zarejestrowani ^a (w tys.)	117,8	82,1	83,2	86,7	90,1	75,4	66,1	Registered unemployed persons ^a (in thous.)
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a (w %)	20,6	15,2	15,2	16,0	16,6	14,1	12,5	Registered unemployment rate ^a (in %)
Udział bezrobotnych bez prawa do zasiłku w ogólnej liczbie bezrobotnych ^a (w %)	88,6	83,3	82,8	82,5	86,7	87,2	86,4	Unemployed persons without benefit rights in total number of unemployed persons ^a (in %)
Bezrobotni na 1 ofertę pracy ^a	1070	190	213	218	149	114	87	Unemployed persons per job offer ^a
Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL ^d (w %)	54,3	56,7	57,1	57,1	55,2	55,3	56,0	Activity rate by LFS ^c (in %)
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL ^d (w %)	44,0	49,9	49,8	49,6	48,0	49,0	50,4	Employment rate by LFS ^c (in %)
Stopa bezrobocia według BAEL ^d (w %) ..	19,0	12,0	12,9	13,1	13,0	11,3	10,1	Unemployment rate by LFS ^c (in %)

^a Stan w końcu roku. ^b W przypadku migracji zagranicznych – dane dotyczą 2014 r. ^c Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^d Przeciętna w roku. Dla lat 2010-2015 dane nie są w pełni porównywalne z wynikami badań z poprzednich lat, z powodu zmian metodologii i nowej podstawy uogólniania danych.

^a As of the end of the year. ^b In case of the international migration - data for 2014. ^c Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. ^d Annual average. For 2010-2015 data are not fully comparable with the results of the surveys for previous years due to methodological changes and a new base for generalization of the results.

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ŚWIĘTOKRZYSKIM (cd.)
SELECTED DATA ON ŚWIĘTOKRZYSKIE VOIVODSHIP (cont.)

Wyszczególnienie	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Specification
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ^a (w zł)	2130,23	2900,21	3022,12	3158,25	3194,24	3303,05	3470,67	<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector^a (in zł)</i>
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów (w tys.)	318,4	310,9	307,4	306,0	302,5	299,8	300,4	<i>Average monthly number of retirees and pensioners (in thous.)</i>
rok poprzedni = 100	98,9	98,1	98,9	99,5	98,9	99,1	100,2	<i>previous year = 100</i>
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS (w zł)	1010,88	1416,62	1494,87	1583,00	1675,09	1732,48	1786,10	<i>Average monthly gross retirement pay and pension paid by ZUS (in zł)</i>
rok poprzedni = 100	103,1	106,7	105,5	105,9	105,8	103,4	103,1	<i>previous year = 100</i>
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych (w zł)	736,04	930,42	960,41	1029,82	1094,62	1118,10	1154,09	<i>Average monthly gross retirement pay and pension for farmers (in zł)</i>
rok poprzedni = 100	102,2	104,8	103,2	107,2	106,3	102,1	103,2	<i>previous year = 100</i>
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (rok poprzedni = 100):								<i>Price indices of consumer goods and services (previous year = 100)</i>
ogółem	102,4	102,6	104,7	104,0	100,8	99,7	98,3	<i>total</i>
żywność i napoje bezalkoholowe	102,3	102,8	104,6	104,4	101,6	98,8	97,6	<i>food and non-alcoholic beverages</i>
odzież i obuwie	93,5	95,4	97,5	97,0	95,0	95,4	94,0	<i>clothing and footwear</i>
mieszkanie	104,1	103,2	107,1	105,5	101,6	100,7	99,8	<i>dwelling</i>
Plony zbóż podstawowych (z mieszankami zbożowymi) z 1 ha w dt	27,1	26,0	28,4	28,8	28,4	33,2	30,8	<i>Basic cereals (including mixed cereals) yields per 1 ha per dt</i>
Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych w szt.:								<i>Farm animals stock per 100 ha agricultural land:</i>
bydło ^b	34,7	35,1	34,1	34,1	33,1	32,8	34,7	<i>cattle^b</i>
trzoda chlewna ^d	81,6	74,0 ^c	62,1	48,1	45,5	50,1 ^b	48,0 ^b	<i>pigs^d</i>

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. *b* Stan w czerwcu. *c* Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI. *d* Stan w końcu lipca.

a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. *b* As of June. *c* Data of Agricultural Census as of 30 June. *d* As of the end of July.

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ŚWIĘTOKRZYSKIM (cd.)
SELECTED DATA ON ŚWIĘTOKRZYSKIE VOIVODSHIP (cont.)

Wyszczególnienie	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Specification
Wskaźnik cen skupu (rok poprzedni = 100):								<i>Price indices of procurement (previous year = 100):</i>
ziarna zbóż (bez siewnego)	66,8	117,9	149,2	106,6	95,2	80,5	91,8	<i>cereal grain (excluding sowing seed)</i>
żywca rzeźnego wołowego (bez cieląt)	115,2	108,0	123,7	119,0	99,9	98,6	98,6	<i>cattle for slaughter (excluding calves)</i>
żywca rzeźnego wieprzowego	92,6	82,2	119,9	115,3	97,5	91,0	85,0	<i>pigs for slaughter</i>
Relacje cen skupu ^a 1 kg żywca wieprzowego do cen targowiskowych:								<i>Procurement price^a per kg of pigs for slaughter to marketplace prices:</i>
1 kg żyta	12,3	8,4	6,4	7,1	7,4	7,5	7,3	<i>per kg of rye</i>
1 kg jęczmienia	10,0	7,3	5,6	6,6	6,4	6,4	6,2	<i>per kg of barley</i>
Produkcja sprzedana przemysłu ^b (rok poprzedni = 100; ceny stałe)	.	108,5	108,6	100,6	102,0	106,8	102,5	<i>Sold production of industry^b (previous year = 100; constant prices)</i>
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle ^b (w tys.)	61,0	59,7	60,9	60,7	60,1	59,5	57,9	<i>Average paid employment in industry^b (in thous.)</i>
rok poprzedni = 100	.	98,1	102,0	99,6	99,1	99,0	97,3	<i>previous year = 100</i>
Produkcja sprzedana budownictwa ^b (rok poprzedni = 100; ceny bieżące)	.	113,3	117,4	109,1	90,1	100,2	93,0	<i>Sold production of construction^b (previous year = 100; current prices)</i>
Produkcja budowlano-montażowa ^b (rok poprzedni = 100; ceny bieżące)	.	108,1	116,8	112,6	78,2	87,2	94,3	<i>Construction and assembly production^b (previous year = 100; current prices)</i>
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie ^b (w tys.)	8,5	13,1	12,7	13,6	12,1	10,8	9,8	<i>Average paid employment in construction^b (in thous.)</i>
rok poprzedni = 100	.	106,6	96,6	106,9	88,8	89,3	91,4	<i>previous year = 100</i>

a Ceny bieżące bez VAT. *b* Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Current prices excluding VAT. *b* Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ŚWIĘTOKRZYSKIM (dok.)
SELECTED DATA ON ŚWIĘTOKRZYSKIE VOIVODSHIP (cont.)

Wyszczególnienie	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Specification
Mieszkania oddane do użytkowania	2121	2277	2965	3097	2868	3533	3409	<i>Dwellings completed</i>
rok poprzedni = 100	107,2	120,3	130,2	104,5	92,6	123,2	96,5	<i>previous year = 100</i>
na 1000 ludności	1,6	1,8	2,3	2,4	2,3	2,8	2,7	<i>per 1000 population</i>
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (w m ²)	104,4	107,1	108,2	110,5	119,4	102,9	109,1	<i>average usable floor space per dwelling (in m²)</i>
Sprzedaż detaliczna towarów ^a (rok poprzedni = 100; ceny bieżące)	.	111,5	110,3	102,7	107,6	87,0	91,6	<i>Retail sale of goods^a (previous year = 100; current prices)</i>
Podmioty gospodarki narodowej ^b ...	104416	108715	105906	108068	109882	110130	110574	<i>Entities of the national economy^b</i>
rok poprzedni = 100	101,3	102,9	97,4	102,0	101,7	100,2	100,4	<i>previous year = 100</i>
w tym spółki handlowe	3970	4760	4934	5206	5641	6014	6514	<i>of which commercial companies</i>
rok poprzedni = 100	103,0	104,6	103,7	105,5	108,4	106,6	108,3	<i>previous year = 100</i>
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	500	563	570	583	608	641	632	<i>of which with foreign capital participation</i>
rok poprzedni = 100	101,0	101,8	101,2	102,3	104,3	105,4	98,6	<i>previous year = 100</i>
Wskaźnik poziomu kosztów w przedsiębiorstwach niefinansowych ^c (w %)	.	95,2	94,8	96,6	97,4	96,2	89,3	<i>Cost level indicator in non-financial enterprises^c (in %)</i>
Wskaźnik rentowności obrotu w przedsiębiorstwach niefinansowych ^c (w %):								<i>Turnover profitability rate in non-financial enterprises^c (in %):</i>
brutto	.	4,9	5,2	3,4	2,6	3,8	10,6	<i>gross</i>
netto	.	4,2	4,3	2,9	2,2	3,4	10,1	<i>net</i>
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach ^c (w mln zł; ceny bieżące)	1211,6	1824,3	1989,8	1768,8	1493,3	1561,0	1481,6	<i>Investment outlays in enterprises^c (in mln zł; current prices)</i>
rok poprzedni = 100 (ceny bieżące)	.	77,7	109,1	88,9	84,4	104,5	94,9	<i>previous year = 100 (current prices)</i>

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. *b* W rejestrze REGON; bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; stan w końcu roku. *c* Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. *a* Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. *b* In the REGON register; excluding persons tending private farms in agriculture; as of at the end of the year. *c* Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 49 persons.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ŚWIĘTOKRZYSKIM WEDŁUG MIESIĘCY

SELECTED DATA ON ŚWIĘTOKRZYSKIE VOIVODSHIP IN MONTHS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
A – 2014													
B – 2015													
Ludność ^a (w tys.)	A	.	.	1266,7	.	.	1265,4	.	.	1264,5	.	.	1263,2
Population ^a (in thous.)	B	.	.	.	.	.	1259,9	.	.	.	.	.	1257,2
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ^b (w tys.)	A	114,3	113,6	113,5	113,1	112,3	112,1	112,7	112,6	112,3	112,6	111,6	110,6
Average paid employment in the enterprise sector ^b (in thous.)	B	110,0	109,7	109,3	109,1	109,2	109,5	109,8	109,9	110,3	110,6	110,4	110,2
poprzedni miesiąc = 100	A	100,0	99,4	99,9	99,7	99,3	99,8	100,5	99,9	99,8	100,2	99,1	99,2
previous month = 100	B	99,4	99,7	99,7	99,8	100,1	100,3	100,3	100,1	100,3	100,3	99,8	99,8
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	99,0	98,6	98,3	98,0	97,6	97,5	97,5	97,3	97,4	97,4	97,0	96,8
corresponding month of previous year = 100	B	96,2	96,6	96,4	96,5	97,3	97,7	97,5	97,7	98,1	98,2	98,9	99,6
Bezrobotni zarejestrowani ^a (w tys.)	A	94,7	94,3	90,6	86,1	82,3	79,5	78,5	77,8	76,0	73,8	73,8	75,4
Registered unemployed persons ^a (in thous.)	B	79,8	80,4	78,2	74,9	71,6	68,5	67,3	66,1	63,9	63,0	64,5	66,1
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a (w %)	A	17,2	17,2	16,6	15,9	15,3	14,9	14,7	14,6	14,3	13,9	13,9	14,1
Registered unemployment rate ^a (in %)	B	14,8	14,8	14,5	14,0	13,4	12,9	12,7	12,5	12,1	12,0	12,2	12,5
Oferty pracy zgłoszone w ciągu miesiąca	A	2015	4159	3310	3714	2839	2172	2788	2592	4068	2955	1930	1362
Job offers declared during a month	B	1764	3084	3022	3242	3660	3049	3348	3803	4219	2962	2616	1680
Bezrobotni na 1 ofertę pracy ^a	A	100	51	60	51	46	47	43	46	37	52	63	114
Registered unemployed persons per job offer ^a	B	77	50	50	44	31	32	33	34	29	38	46	87
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ^b (w zł)	A	3161,18	3129,87	3272,74	3271,21	3231,09	3270,37	3381,95	3286,44	3318,36	3364,78	3402,98	3532,08
Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector ^b (in zł)	B	3283,27	3331,83	3493,33	3441,12	3377,51	3432,45	3529,00	3474,00	3466,44	3480,08	3533,38	3567,23
poprzedni miesiąc = 100	A	92,5	99,0	104,6	100,0	98,8	101,2	103,4	97,2	101,0	101,4	101,1	103,8
previous month = 100	B	93,0	101,5	104,8	98,5	98,2	101,6	102,8	98,4	99,8	100,4	101,5	101,0
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	102,0	102,5	105,2	103,1	103,4	102,9	103,5	102,1	103,1	103,5	103,4	103,3
corresponding month of previous year = 100	B	103,9	106,5	106,7	105,2	104,5	105,0	104,3	105,7	104,5	103,4	103,8	101,0

a Stan w końcu okresu. b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a As of the end of the period. b Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ŚWIĘTOKRZYSKIM WEDŁUG MIESIĘCY (cd.)

SELECTED DATA ON ŚWIĘTOKRZYSKIE VOIVODSHIP IN MONTHS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
A – 2014													
B – 2015													
Wskaźnik cen: Price indices of:													
towarów i usług konsumpcyjnych consumer goods and services													
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	A	.	.	100,5 ^a	.	.	100,0 ^b	.	.	99,6 ^c	.	.	98,8 ^d
corresponding period of previous year = 100	B	.	.	97,7 ^a	.	.	98,3 ^b	.	.	98,5 ^c	.	.	98,8 ^d
skupu ziarna zbóż: procurement of cereal grain:													
poprzedni miesiąc = 100	A	102,7	95,3	102,5	102,7	100,7	93,8	90,5	92,8	93,6	100,5	103,8	99,8
previous month = 100	B	107,8	100,6	94,3	103,3	94,7	103,1	100,3	94,2	105,3	99,6	106,7	100,6
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	76,0	75,2	78,5	81,4	83,9	81,1	83,0	93,1	81,4	80,3	79,1	79,7
corresponding month of previous year = 100	B	83,6	88,3	81,2	81,6	76,8	84,4	93,5	106,8	94,9	105,8	108,7	109,5
skupu żywca rzeźnego wołowego (bez cieląt): procurement of cattle for slaughter (excluding calves):													
poprzedni miesiąc = 100	A	100,3	99,6	101,2	96,8	99,2	95,3	99,7	99,4	98,9	95,4	100,4	101,1
previous month = 100	B	109,1	102,3	97,2	103,8	97,9	101,2	94,5	100,6	101,4	98,4	109,1	100,3
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	97,5	99,2	100,7	96,7	97,9	98,6	94,1	92,8	90,7	87,1	93,5	87,7
corresponding month of previous year = 100	B	95,4	98,1	94,2	101,0	99,7	105,8	100,3	101,5	104,1	107,4	116,6	115,7
skupu żywca rzeźnego wieprzowego: procurement of pigs for slaughter:													
poprzedni miesiąc = 100	A	100,2	91,3	101,8	106,5	101,1	103,4	102,4	95,1	96,0	93,3	97,1	93,0
previous month = 100	B	97,8	108,4	97,4	103,4	94,4	105,0	99,8	98,0	106,9	94,3	87,2	100,2
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	99,7	90,5	87,3	95,4	97,8	96,2	92,0	86,8	83,6	86,2	83,9	81,7
corresponding month of previous year = 100	B	79,7	94,7	90,6	87,9	82,2	83,4	81,4	83,8	93,4	94,4	84,8	91,3

a–d Dane dotyczą okresów (miesiący): a I-III, b IV-VI, c VII-IX, d X-XII.

a–d Data concern periods (months): a I-III, b IV-VI, c VII-IX, d X-XII.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ŚWIĘTOKRZYSKIM WEDŁUG MIESIĘCY (cd.)

SELECTED DATA ON ŚWIĘTOKRZYSKIE VOIVODSHIP IN MONTHS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
A – 2014													
B – 2015													
Relacja ceny skupu ^a 1 kg żywca wieprzowego do ceny targowiskowej 1 kg żyta	A	7,4	6,8	6,8	7,6	7,6	7,8	8,0	8,2	9,3	8,7	8,3	7,8
<i>Procurement price^a per kg of pigs for slaughter to marketplace price per kg of rye</i>	B	6,8	8,3	7,8	7,8	7,8	8,5	8,8	8,4	8,4	7,9	6,7	6,8
Produkcja sprzedana przemysłu ^b (ceny stałe): <i>Sold production of industry^b (constant prices):</i>													
poprzedni miesiąc = 100	A	93,0	108,2	114,3	102,4	94,5	101,4	105,0	91,3	120,5	98,3	92,0	93,8
<i>previous month = 100</i>	B	87,5	108,3	112,7	94,8	101,5	103,7	101,7	94,8	115,3	100,3	94,7	95,2
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	110,8	118,6	120,1	115,4	103,3	101,6	102,7	95,5	105,9	103,5	99,8	110,4
<i>corresponding month of previous year = 100</i>	B	104,0	104,1	102,6	95,0	102,0	104,3	101,0	104,9	100,4	102,5	105,5	107,1
Produkcja budowlano-montażowa ^b (ceny bieżące): <i>Construction and assembly production^b (current prices):</i>													
poprzedni miesiąc = 100	A	24,9	121,9	109,7	137,5	115,7	115,3	99,6	97,9	116,0	88,6	115,9	133,5
<i>previous month = 100</i>	B	28,6	86,1	136,5	127,2	110,2	123,8	93,4	116,2	115,9	83,0	104,8	131,6
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	72,3	125,0	91,5	122,6	121,9	97,1	93,5	96,4	84,1	81,8	97,2	94,7
<i>corresponding month of previous year = 100</i>	B	108,6	76,7	95,4	88,2	84,0	90,2	84,6	100,4	100,3	94,0	85,0	83,9
Mieszkania oddane do użytkowania (od początku roku)	A	216	526	819	988	1186	1330	1647	1984	2470	2758	3198	3533
<i>Dwellings completed (since the beginning of the year)</i>	B	163	370	653	872	1139	1485	1700	1899	2063	2479	2825	3409
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	A	108,5	134,2	136,7	127,2	121,1	117,1	119,3	123,6	140,9	126,8	127,6	123,2
<i>corresponding period of previous year = 100</i>	B	75,5	70,3	79,7	88,3	96,0	111,7	103,2	95,7	83,5	89,9	88,3	96,5

a Ceny bieżące bez VAT. b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Current prices excluding VAT. b Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ŚWIĘTOKRZYSKIM WEDŁUG MIESIĘCY (dok.)

SELECTED DATA ON ŚWIĘTOKRZYSKIE VOIVODSHIP IN MONTHS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
A – 2014													
B – 2015													
Sprzedaż detaliczna towarów ^a (ceny bieżące): <i>Retail sale of goods^a (current prices):</i>													
poprzedni miesiąc = 100 <i>previous month = 100</i>	A	69,6	91,6	109,2	100,5	98,3	93,0	111,9	95,6	93,0	104,8	90,9	107,9
	B	82,6	101,6	117,3	99,0	99,8	101,9	100,5	98,9	99,4	101,6	89,9	113,7
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 <i>corresponding month of previous year = 100</i>	A	111,4	103,6	100,3	99,7	92,5	87,4	90,9	87,6	77,7	77,5	79,7	65,4
	B	77,6	86,1	92,4	91,1	92,5	101,4	91,1	94,2	100,7	97,6	96,6	101,8
Podmioty gospodarki narodowej ^b <i>Entities of the national economy^b</i>	A	109692	109712	109756	109742	109956	110000	109902	109882	109955	110117	110160	110130
	B	109992	110072	109956	110078	110235	110446	110609	110764	110930	111125	110821	110574
w tym spółki handlowe <i>of which commercial companies</i>	A	5665	5682	5712	5756	5780	5807	5844	5877	5923	5970	5994	6014
	B	6044	6101	6150	6195	6226	6263	6289	6309	6362	6406	6452	6514
w tym z udziałem kapitału zagranicznego <i>of which with foreign capital participation</i>	A	610	611	616	619	621	619	623	626	631	631	637	641
	B	643	642	640	639	639	639	636	638	637	634	633	632
Wskaźnik rentowności obrotu w przedsiębiorstwach niefinansowych ^c : <i>Profitability rate of turnover in non-financial enterprises^c:</i>													
brutto (w %) <i>gross (in %)</i>	A	.	.	1,8	.	.	5,0	.	.	4,8	.	.	3,8
	B	.	.	1,8	.	.	2,7	.	.	2,6	.	.	10,6
netto (w %) <i>net (in %)</i>	A	.	.	1,6	.	.	4,6	.	.	4,3	.	.	3,4
	B	.	.	1,3	.	.	2,3	.	.	2,1	.	.	10,1
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach ^c (w mln zł; ceny bieżące)	A	.	.	257,8	.	.	629,2	.	.	1020,5	.	.	1561,0
	B	.	.	325,6	.	.	743,4	.	.	1052,5	.	.	1481,6
<i>Investment outlays in enterprises^c (in mln zł; current prices)</i>													
analogiczny okres poprzedniego roku = 100 (ceny bieżące)	A	.	.	73,7	.	.	88,2	.	.	96,0	.	.	104,5
	B	.	.	126,3	.	.	118,2	.	.	103,1	.	.	94,9
<i>corresponding period of previous year = 100 (current prices)</i>													

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b W rejestrze REGON; bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; stan w końcu okresu.

c Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; dane prezentowane są narastająco.

a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. b In the REGON register; excluding persons tending private farms in agriculture; as of at the end of the period. c Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 49 persons; data are presented cumulatively.